

Glasiło Mestne občine Ljubljana, letnik XVII, številka 2, februar 2012, ISSN 1318-797X

Ljubljana

2
Zineb El Rhazoui:
»Svoboda ne
more obstajati
brez svobode
posameznika«

10
Temelji
nove Kulturne četrti
Šiška

4
Ljubljana –
najbolj zelena
slovenska mestna
občina 2011

24
Lajšanje
brezdomstva
in revščine

Dve novi pridobitvi za najmlajše

Nova enota vrtca Miškolin v stanovanjski soseski Polje II

Nova enota vrtca Miškolin, ki jo je podžupan v začasnem opravljanju funkcije župana Aleš Čerin odprl 15. februarja, je umeščena med bloke in zelenje brez prometa. Vrtec, ki se oblikovno navezuje na stanovanjsko sosesko, ima tlorisno obliko glavnika z dvema atrijema. Vsak oddelek ima 118,9 m², veliko avlo, servisni pas, igralnice in lesen atrij z veliko tendo, ki varuje pred dežjem in sončno pripeko. Stavba se uvršča med nizkoenergetske objekte z letno porabo energije 31,5 kWh/m²a. Za doseganje energetske varčnega objekta je narejeno prezračevanje vrtca prek dveh ločenih mehanskih prezračevalnih naprav z izkoriščanjem odpadne toplote in možnostjo delne klimatizacije. Ogrevanje objekta je izvedeno z obnovljivimi viri energije, s toplotno črpalko zrak/voda ter nizkotemperaturnim talnim ogrevanjem, kar omogoča večje udobje ter manjšo porabo primarne energije. Toplotna izolacija sten je 16-centimetrski tervol, streha ima 22 cm izolacije, zasteklitev pa je trislojna. Za enostavno in varno dostavo otrok so pred vrtcem na voljo 4 parkirna mesta. Naložba je veljala 751.458,51 evra.

Prizidek k OŠ Zadobrova

OŠ Zadobrova na Zadobrovske cesti 32 v ČS Polje je od 15. februarja bogatejša za prizidek z novimi prostori. Zgrajen je nov servisni vhod, 2 učilnici za 1. razred, 2 učilnici za 2. razred, 3 kabineti in v sredinskem delu mala telovadnica za 1. triado s shrambo orodja, ki lahko služi tudi kot večnamenski prostor. V obstoječem delu je na mestu dveh učilnic urejen nov sanitarni vozlož z garderobami in veznim hodnikom, obenem pa je bila izvedena še preureditev knjižničnih prostorov, ki imajo zdaj večjo kapaciteto. Z dozidavo se je ohranil sistem učilnic in kabinetov v stranskih zunanjih pasovih, medtem ko je srednji prostor namenjen večnamenskemu prostoru in sanitarnemu vozlož. Radiatorsko ogrevanje je navezano na obstoječo skupno kotlarno. Zagotovljeno je ustrezno prezračevanje sanitarnega vozlož in delno prezračevanje centralnega večnamenskega prostora. Mestna občina Ljubljana je za prizidek namenila 1.219.160,37 evra.

Ljubljana

Nova enota vrtca Miškolin in prizidek k OŠ Zadobrova	2
Ivan Hribar: O lepoti sveta	3
Nataša Jazbinšek Seršen: Ljubljana – najbolj zelena mestna občina 2011	4
Prof. Janez Koželj: Znamka ob 70-letnici ograditve Ljubljane z bodočo žico	5
Nada Breznik: Pogovor s pisateljico Zineb El Rhazoui	6
Zineb El Rhazoui: odlomek iz novele Biznismen Ahmed	9
Emi Vega: Temelji nove Kulturne četrti Šiška	10
Prof. dr. Darko Štrajn: V spomin mestnemu svetniku prof. dr. Slavku Zihlerlu	14
Zaključek kulturno-umetnostnega festivala Bobri	15
Nada Breznik: Mestni štipendist Jaka Fon	16
Marjana Lavrič: Festivalno-sejemske prireditve na Gospodarskem razstavišču	18
Matjaž Valenčič: Znižanje stroškov ogrevanja	19
Vita Kontič: Trajnostna mobilnost v Ljubljani	20
Staša Cafuta Trček: Tuji turisti o vtisih ob obisku Ljubljane	23
Tilka Klančar, Alenka Žagar: Lajšanje brezdomstva in revščine	24
Trgovina Združenja trgovcev mesta Ljubljane Soven Natura	27
Četrtni razgledi	28
Dr. Brigita Jamnik: Obveščanje v primeru neskladnosti pitne vode	34
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Matevža Gradiška	35
Ljubljanske novice	36
Okoljske meritve	39
Festival Literature sveta – Fabula 2012	40

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Pozdrav pomladi – gregorčki 2011, foto: Nada Žgank

Spodaj: Pogled na Severni park, foto: Dunja Wedam

Fotografije na strani 2:

Zgoraj: Vrtec Miškolin v soseski Polje II, fasada in utrinek z otvoritve, foto: Nik Rovan
Spodaj: Prizidek k OŠ Zadobrova, fasada in utrinka z otvoritve, foto: Nik Rovan

Fotografija na strani 3:

Spomenik Mirsada Begiča županu Ivanu Hribarju na Bregu, foto: Dunja Wedam

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1. Zanj: župan Zoran Jankovič. Uredniški odbor: Mitja Meršol (predsednik), Tjaša Ficko, Vesna Kos – Bleiweis, mag. Anže Logar, Stanka Ritonja. Odgovorna urednica in lektorica: Nada Šumi, kontakt: 041/737 863, glasilo. ljubljana@ljubljana.si. Avtorica logotipa: Petra Černe Oven, Studio ID, Oblikovalska zasnova: Miljenko Licul. Naslov uredništva: Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana. Tisk: Set d.o.o., Grafična priprava: Lupa design. Naklada: 119.800 izvodov. Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

O lepoti sveta

(N)am ljudem, tem v gigantskem ustroju tako neznatnim bitjem, določena je /.../ naloga, ki jo moramo vršiti, naj bi hoteli ali ne. Žal, da se večina tega ne zaveda, ker jej je ob gmotni usmerjenosti pošel smisel za duševni polet. Komur pa je bila sreča tako mila, da ni izgubil tega daru, moral je

prispeti v območje razodetja. In tu se mu je še le odkrila prava slika življenja. Tu je še le pojmovati začel, kako neizrekljivo in nepopisno lep je svet in koliko ob vseh svojih tesnobah in grenkosti daje življenje, ki veže človeka nanj. /.../

Predrzo bi bilo, ko bi hotel trditi, da se je meni spoznanje o lepoti sveta in vrednosti življenja odprlo že davno. Nasprotno, drvil sem po poti življenja, ko drugi, slep za gredice cvetic ob njej, gluha za žrgolenje drobnih tičic, ki je veselo pretresalo ozračje. Nerazvit intelekt s početka, dolžnosti do sredine, v kateri sem rasel, na to, delo za obstanek kasneje, prirojene strasti in slabosti v letih telesnega razvoja, dirjanje za uspehi v moški dobi: vse to je storilo, da sem taval ko po neki omotični temi, v kateri mi je zdaj pa zdaj upadal pogum, skozi katero pa vendar niso nikdar prenehali padati žarki zlatega upanja. Ni me sram priznati, da sem od časa do časa postajal glede pojmovanja življenjske vrednosti nevaren nihilist. Kriza prijateljstva in pretirano pojmovanje etičnih obvez privedla sta me celo tako daleč, da sem stal tik pred življenjsko katastrofo. Ravnokar omenjeni svetli žarki v zvezi z gorečo ljubeznijo do naroda, ki je bila od mladih dni trdno zasidrana v čutilnem mojem srcu, pa so storili, da sem jel bolj in bolj dvigati oči kvišku. In glej čudo. Omotična tema se je jela redčiti, nad njo pa se je jasneje in jasneje prikazovalo dotlej neznano obzorje. In s tega obzorja se je utrnula zvezda prav posebnega razodetja.

Zadelo se mi je, da sem našel verjetnost zveze med človeško dušo in ono nevidno, po izsledkih znanosti nedvojbeno obstoječo silo, ki napolnjuje Vsemir in ga s tem obvladava.

Vsemir šteje poleg zemeljske oble še neznane milijone svetov, katerih točno število našemu umu ne bo nikdar določiti mogoče. Kakšna bitja so na njih, ne vemo. Človeška vedoželjnost in podjetnost morebiti kdaj dosežeta, da s kako bližnjo sosedo pridemo v izmenjavo misli in tako kaj več izvemo o življenju na njej; toda ne glede na stratosferske razmere nam o oddaljenejših svetovih že zaradi kratkosti našega življenja ne bo kaj točnega izvedeti mogoče.

Pač pa vemo, da smo na zemlji mi najpopolnejša živa bitja. Neznano nam tudi ni, da smo iz nje nikli, se postopoma, kakor so eksistenčni pogoji to zahtevali, razvijali in izpopolnjevali, dokler nismo dosegli današnjega razvoja, o katerem je pa jasno, da še ni dovršen. Saj nam že faze dosedanjega razvoja dajo o tem neovržno dokazilo.

Zavest te naše nadkriljevalnosti vsega stvarstva mora v mislecih obuditi ona vzvišena čutila, ki zvene iz dveh kratkih besedic velikega pomena /.../: K v i š k u s r c a!

Često sem ju, odkar sem bil tako srečen, da sem se začutil na cesti spoznanja, sam pri sebi ponavljal. In vedno sta mi vlivali novih sil v žile, nove utehe v dušo, novega poleta v misli. Vselej pa se mi je ob takim nastrojenju duha še poglobila zavest o vrednosti življenja in lepoti sveta. /.../

V svoji razposajenosti sem včasih proglašal življenje za tragikomedijo. Še sedaj se mi zdi, da ne brez opravičevanja. Pa vendar, kako malo je v tej tragikomediji bilo žalostnega in koliko nasproti temu veselega, da naravnost razkošnega! Najveličastnejša in srce najbolj povzdigujoča pa zavest spoznanja.

O vi, ki vam je življenje dodelilo nalogo, da učite in vodite ljudske množice, glejte, da jih vedno in povsodi spominjate veličasti Stvarstva in pojmovanja večnih zakonov Vsemirja. Naj vedno ceniti lepoto sveta. S tem dobe in si ohranijo ljubezen do življenja. In vršili bodo njega naloge radovoljneje in zadovoljneje, pa tudi z več uspeha, ko tedaj, ako videc samo gmoto pred sabo, ali pa domišljeni svet nečesa bajnega nad sabo ali pod sabo, vrše svojo dolžnost z nevoljo, odnosno z vednim strahom pred tem, kaj pride. /.../

In če kaj, more me – ako se tega spomnim – tolažiti le zavest, da sem imel najboljšo voljo, a da so čestokrat moči, dasi jih nisem štedil in sem jih mnogokrat napenjal do skrajnosti, bile nezadostne.

Ivan Hribar, župan Ljubljane v letih od 1896 do 1910

(Odlomki iz zaključka III. dela knjige Moji spomini, Ljubljana 1932.)

Ljubljana – najbolj zelena slovenska mestna občina v

Nataša Jazbinšek Seršen

Številni izrazito trajnostno naravnani projekti, ki jih Ljubljana izvaja v zadnjih letih, prav tako pa tudi prizadevanja posameznikov, kažejo povsem novo podobo mesta, ki so jo prepoznali tudi člani strokovne komisije natečaja *Najbolj zelena občina 2011* v organizaciji Fit medie, d.o.o. Na podlagi izpolnjenih obsežnih vprašalnikov in javno dostopnih statističnih podatkov se je komisija odločila laskavi naslov najbolj zelena mestna občina v letu 2011 podeliti Ljubljani. V konkurenci 28 slovenskih občin sta poleg Ljubljane nagradi prejeli še Vrhnika v kategoriji občin z nad 5000 prebivalci ter Dobrna v kategoriji občin z do 5000 prebivalci.

Foto: Dunja Wedam

Pogled na enega največjih novourejenih parkov – Severni park. Ljubljana je najbolj zelena občina v Sloveniji tudi zato, ker zelene površine

Kriteriji za pridobitev naslova

Strokovna komisija, ki ji je predsedoval dr. Franc Lobnik, predsednik Sveta RS za varstvo okolja, je trajnostno ravnanje in skrb za okolje ocenjevala na področjih, kot so ravnanje z odpadki, vode, energetika, trajnostni promet, zelene površine, delež proračunskih sredstev, namenjen okoljskim investicijam, kmetijske površine in ozaveščanje ter komuniciranje z javnostmi. Posebno pozornost so letos namenili področju odpadkov in občinam z najbolj urejenim sistemom ravnanja z odpadki podelili posebna priznanja. Slednja so prejele občine Velenje, Vrhnika in Borovnica. Ljubljana se je v kategoriji mestnih občin uvrstila na odlično 2. mesto.

Na zaključni prireditvi konec januarja, katere gostiteljica je bila Mestna občina Ljubljana, so finalistke natečaja predstavile svoja prizadevanja v smeri trajnostnega razvoja, med njimi tudi Ljubljana. Ljubljana se dnevno srečuje z novimi izzivi, povezanimi z rastjo in razvojem. Mnogi med njimi neposredno vplivajo na okolje, posredno pa na kakovost življenja, zato mora mesto, če hoče izrabiti svoje razvojne priložnosti, ravnati modro. V dokumentu *Program varstva okolja za obdobje 2007–2013* smo si zadali visoke, ambiciozne, a vendar uresničljive cilje, ki jim z izvajanjem številnih ukrepov vztrajno sledimo. Zakaj smo torej najbolj zelena slovenska mestna občina?

Zrak, ki ga danes dihamo v Ljubljani, je bistveno boljši, kot pred desetletji

S skrbno načrtovanimi ukrepi v preteklosti, kot je denimo uvajanje daljinskega ogrevanja in plinifikacije, smo pred mnogimi desetletji pereč problem onesnaženosti zraka z žveplovim dioksidom popolnoma odpravili. Zrak v mestu je zato danes bistveno boljši, pred seboj pa imamo nov izziv – prometno onesnaženost, kar je danes pravzaprav problem vseh večjih mest po svetu. Naša trenutna prizadevanja so zato usmerjena v krepitev javnega potniškega prometa, spodbujanje drugih okolju prijaznih načinov prevoza, osebni promet pa želimo čim bolj potisniti na obrobje mesta. Zelo smo ponosni na postopno zapiranje mestnega središča za ves promet. Ulice, ki so bile še pred leti zapolnjene z avtomobili, danes privabljajo množice domačinov, obiskovalcev in turistov. Preurejene brežine Ljubljanice, novi mostovi, sistem izposoje koles Bicike(LJ), okolju prijazna vozila, avtobusi na metan, nove avtobusne linije, vse to je le nekaj ukrepov, ki znatno prispevajo k izboljšanju stanja zraka, še bolj pa k zmanjšanju hrupa. V središču mesta danes beležimo za 6 dB manjši hrup.

Ljubljana je podpisnica Zaveze županov, s katero se je obvezala za intenzivno zmanjševanje emisij ogljikovega dioksida

Podnebne spremembe, ki danes niso več le grožnja, ampak realnost, zahtevajo takojšnje

ukrepanje na vseh ravneh delovanja družbe. Mesto si zato prizadeva vse ključne strateške dokumente obravnavati tudi z vidika prispevanja k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Poleg ukrepov na področju trajnostne mobilnosti so izjemno pomembni tudi ukrepi na področju zagotavljanja energetske učinkovitosti in rabe obnovljivih virov energije. V nedavno sprejetem energetskega konceptu je poudarek na energetske prenovi objektov v lasti Mestne občine Ljubljana, na širitvi toplovodnega in plinovodnega omrežja ter povečanju rabe obnovljivih virov energije, predvsem sončne energije, toplotnih črpalk, na obrobju mesta lesne biomase ter toplotne izrabe odpadkov.

Pri novogradnjah uvajamo visoke standarde energetske učinkovitosti – odličen primer je v letu 2010 zgrajen največji športni objekt v Sloveniji – Center Stožice, ki ima poleg tega vzpostavljen tudi največji sistem daljinskega hlajenja v državi.

Občutne prihranke dosegamo na področju javne razsvetljave, kjer v zadnjih letih intenzivno nameščamo energetske manj potratna svetila, pri tem pa upoštevamo tudi omejitve glede svetlobnega onesnaževanja. Nova tehnologija omogoča prilagajanje razsvetljave na trenutne prometne in vremenske razmere.

letu 2011

ZNAMKA OB 70-LETNICI OGRADITVE LJUBLJANE Z BODEČO ŽICO

Prof. Janez Koželj

pokrivajo skoraj tri četrtine površine Mestne občine Ljubljana.

V Ljubljani pijemo naravno in zdravo vodo

Vodni vir za mesto in okolico je podzemna voda peščeno-prodnatih vodonosnikov Ljubljanskega polja in Barja. Voda, ki jo ljubljanci vsak dan točimo iz pipe, je čista in neoporečna. V prihodnje bomo podzemno vodo skrbno varovali pred onesnaženjem in tako ohranili privilegij pitne vode na vsakem domu.

Zelene površine sestavljajo skoraj tri četrtine vseh površin Mestne občine Ljubljana

Enkratna značilnost Ljubljane je vstop gozdnih površin v samo mestno jedro, kar daje prijeten vtis, ugodno vpliva na podnebje in meščanom omogoča zdravo preživljanje prostega časa. V obdobju od leta 2008 do 2011 smo na novo vzpostavili kar 145.000 m² novih parkovnih površin in zasadili več kot 1500 dreves. Del gozda smo razglasili za gozd s posebnim namenom in tako zagotovili sistematično skrb za izboljšanje njegove kakovosti.

Zavedamo se, da zgolj ukrepi mestnih ali državnih oblasti niso dovolj za doseganje visokih okoljskih ciljev. Okolju prijazna morajo biti predvsem dejanja vsakega posameznika. Zato si prizadevamo delovati tudi na področju ozaveščanja, obveščanja in izobraževanja. S skupnimi močmi, znanjem in izkušnjami lahko zagotavljamo kakovost bivanja in dobro počutje vseh.

Spoštovane dame in gospodje, spoštovana častna meščanka, nekdanja županja gospa Nuša Kerševan, spoštovani gospod Igor Pirc, predsednik Filatelistične zveze Slovenije, prisrčno vas pozdravljam v imenu Mestne občine Ljubljana, za katero je Pot največja vrednota in posebnost mesta!

Četudi vas kot podžupan pozdravljam v imenu Mestne občine Ljubljana, sem z zgodovino urejanja Poti neločljivo povezan vse od daljnega leta 1985. Tež zavezanosti se, tako kot mnogi ljubitelji in uporabniki Poti, ne morem odpovedati, v minevanju časa se ta še krepi.

Tedaj smo skupaj z mladimi kolegi zmagali na natečaju za nove označitve in celovite ureditve Poti. To je bil širokopotezen urbanistični projekt, ki naj bi dodal takratni Poti spominov in tovarštva novo vrednost in nov pomen v življenju meščank in meščanov.

Naš pglavni namen je bil preoblikovati Pot iz partizanskega spomenika narodnoosvobodilne borbe v vsem sprejemljiv spomenik oblikovane narave. Tako smo predlagali bolj splošno ime Pot, oblikovali smo nov znak belega traku v zelen obrisu mesta s kotalečo se zvezdico, nove table in kažipote, talne oznake, jambore za zastave, ki opozarjajo na prehod Poti čez vpadnice, ureditve spominskih točk ostankov stražarnic in bunkerjev, počivališča, nove zasaditve v drevoredih s spominskimi 88 drevesi. Krajinska zasnova je izhajala iz zamisli, naj zeleni obroč obogati različne mestne predele, ki jih prečka: v mesto naj prinaša elemente narave, v naravo mestne ureditve, počivališča, igrišča. Pot naj bi povezovala vse poti iz mesta v naravno zelenje skozi znamenite zelene kline in mestne gozdove v razvejan sistem mestne krajine, nanjo naj bi se navezovali novi parki in športni centri v Šiški, na Studencu, na Žalah, v Stožicah.

Z novim imenom smo želeli depolitizirati prvotni značaj in ideološki pomen Poti, ta naj bi postala prostor povezovanja, srečevanja, sproščanja, vsakodnevnih sprehodov, prostor

za kolesarjenje, rekreacijski tek, prostor za počitek in igro. Z novimi ureditvami smo dali Poti nov zagon, nanjo smo uspeli privabiti vedno več ljudi v vseh letnih časih, ne samo na množični pohod in tekmovanja vsakega 9. maja.

Na žalost se mnogo od teh pričakovanj tudi ni uresničilo, vsaj desetina Poti še ni primerno urejene, mnogokje zob časa prehitveva vzdrževanje tega največjega in težko obvladljivega komunalnega objekta oblikovane narave. S prevaro požagane jambore smo za vedno izgubili, odrekli smo se jim, da ne bi povzročali novih razprtij in delitev.

Po drugi strani pa se vrednost Poti ne izgublja, nasprotno, vedno bolj pridobiva na pomenu, vedno bolj se zapisuje v kolektivni spomin meščank in meščanov, ko se spreminja iz zgodovinskega v sodoben simbol zdravega življenjskega sloga in navezanosti na naravo.

Pravimo, da ostaja edinstven in živ spomenik Ljubljane, ko postaja vedno bolj prepoznaven del nove identitete mesta, ki predstavlja vse tisto, kar imamo in česar druga mesta nimajo.

Pravzaprav je Pot vse manj spomenik in vse bolj prizorišče našega vsakdanjega življenja. Je pot vseh poti, ki nima konca, je za vse in za vsakogar nekaj posebnega. Brez nje našega mesta ne moremo več polno živeti. Spominska znamka naj nas opozori na njen izvor in začetek.

Naj zaključim s pesmijo Janeza Menarta:

*In sreča je,
da je pred mano pot,
in to, da vem,
da slast je v tem,
da grem.*

(Pozdravni nagovor podžupana prof. Janeza Koželja na predstavitvi znamke ob 70. obletnici ograditve Ljubljane z bodečo žico. Slovesno predstavitev so na Pošti Slovenije pripravili Filatelistična zveza Slovenije, Pošta Slovenije in društvo Zeleni prstan.)

Zineb El Rhazoui:

Nada Breznik

Zineb El Rhazoui, mlada preganjana maroška novinarka in pisateljica, spletna aktivistka, blogerka in ustanoviteljica Gibanja Alternativa za osebne svoboščine (MALI - *Mouvement Alternatif pour les Libertés Individuelles*) ter članica Gibanja Svoboda in demokracija zdaj (*Mouvement Liberté et Démocratie maintenant*), je svoje začasno bivališče našla v Ljubljani, v stanovanju, ki ga je Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana namenil pisateljem v okviru projekta mest zatočišč ICORN. Sociologinja religij po izobrazbi se goreče zavzema za osebne svoboščine in človekovo dostojanstvo ter odkrito kritizira maroški režim, ki v eni osebi, kralju Mohamedu VI., združuje politično in versko diktaturo. V znamenje protesta proti zakonu, ki prepoveduje prehranjevanje v javnosti, je v Mohammediji leta 2009 organizirala piknik v času ramadana. Številne novinarske članke in raziskave o skupnostih maroških kristjanov in o mohamedanskem kultu je objavila v časopisu *Tednik (Journal Hebdomadaire)*, ki velja za pionirja neodvisnega tiska, vendar ga je vladajoči režim prepovedal. Pariška založba Magellan je v lanskem letu v zbirki *Miniature* natisnila *Novele iz Maroka šestih*, večinoma mlajših maroških avtorjev. Zineb El Rhazoui, najmlajša med njimi, je avtorica novele *Biznismen Ahmed*. V njej jasno izrazi svojo intimno opredelitev: »Rojena v diktaturi ne želim, da me stre tiranija, uzakonjena v državi, ne želim, da me šikanira šovinistična morala, niti da me moj odpor razžira, svoje ogorčenje želim usmeriti v ustrezno in miroljubno orodje pravice.« Ahmed je njeno prvo objavljeno literarno delo, v katerem slikovito in kritično opisuje razmere v svoji državi, razkriva brutalnost, spletkarstvo, zahrbtnost in manipulativnost oblastnih in oblastizeljnih struktur ter skozi pripoved o srečanju z Ahmedom tudi hinavski in manipulativni odnos tradicionalnega moškega do sodobne, samostojne in izobražene ženske. Zineb piše v francoščini.

Foto: Staša Cafuta Trček

Zineb El Rhazoui, novinarka in pisateljica, ki je v Ljubljani prva gostja v stanovanju-zatočišču za preganjane pisatelje.

Mlado maroško novinarko in pisateljico sem prvič videla na predstavitvi v Trubarjevi hiši literature, kmalu po njenem prihodu v Slovenijo. Vse dokler ni spregovorila, sem jo gledala kot prelepo, preplašeno deklico. Vendar mi je njena strastna pripoved o razmerah v njeni domovini, žar, s katerim je pripovedovala, zbudila tolikšno radovednost, da sem decembra ob svojem obisku Pariza zavestno iskala kakšno njeno literarno delo. In sem ga tudi našla. V knjigarni Inštituta arabskega sveta je bila naprodaj zbirka *Novele iz Maroka*, v kateri je objavljena njena novela *Biznismen Ahmed*.

Tokrat v predverju kina Komune sedi pred menoj prelepa mlada ženska resnobnega izraza. Izpod moškega klobuka se vsipajo gosti lasje in obkrožajo obraz, ki bi ga bil vesel vsak slikarski mojster. Govori ne le z besedami, govori z mimiko obraza, z govoro telesa, sugestivno in hipnotično, in v trenutkih, ko spregovori o literaturi in o svoji domovini, polaga roko na prsi, na srce, kjer je shranjena njena »koda«, kot pravi sama, geografsko vedno doma v Maroku. Mlada inteligentna ženska, borka, novinarka in umetnica, trdno na tleh, občutljiva in ranljiva, z neizmerno in strastno željo po samouresničitvi, po moči, vplivati na napredek in izboljšanje razmer za življenje in delo vseh ljudi v svoji domovini.

»Svoboda ne more obstajati brez svobode posameznika«

Charlie Hebdo, že pred pa leti sem začela s pisanjem družinske sage v arabščini in zdaj čakam, da ta vsebina dozori, preden nadaljujem s pisanjem. Novela *Biznismen Ahmed* je objavljena v zbirki novel z drugimi avtorji, zanjo imam avtorske pravice, iz tega obdobja pa je tudi že napisanih nekaj novel, ki jih želim objaviti v samostojni zbirki. Novelo *Biznismen Ahmed* sem začela pisati v Maroku, ker pa je obstajala nevarnost, da me zaprejo, sem z rokopisom pobegnila v Francijo, kjer sem jo tudi dokončala. Ta novela izraža nasilje, ki sem ga doživljala v Maroku. Tam zbirka seveda ni izšla.

V tej noveli je literarno slikovito in večje zajet vaš kritični odnos do razmer v Maroku, ki ste jih v Ljubljani že večkrat prizadeto opisali! Ali bodo te razmere tema tudi vašega romana, za katerega slišimo, da ga pripravljate za objavo?

Tu lahko dodatno odgovorim še na vaše prvo vprašanje, kako sem prešla od novinarstva do literature. V letih 2009 in 2010 je maroški režim napovedal pravo vojno novinarstvu. Časopise so drugega za drugim ukinjali, tako so tudi prepovedali časopis, za katerega sem pisala sama. V tej situaciji, ko smo novinarji izgubili službo, nismo imeli nobene možnosti

ni prostora za kulturno in socialno življenje, edino, kar ljudem preostane, je nočno življenje v barih. Roman podrobno opisuje razvoj teh razmer in usodo teh ljudi, ki so se znašli na robu družbe. Toliko bi v grobem lahko povedala o nastajajočem romanu. Roman bo izdala francoska založba *Seuil*, ker ga pišem v francoščini. Za novelo *Biznismen Ahmed* mi je že ponujen prevod v slovenski jezik, predvidevam pa, da bo enako zanimanje tudi za nastajajoči roman, ker mislim, da bo ta roman lahko povod za literarno pobratenje med Ljubljano in Casablancu.

Proučevanje religij je bilo temeljno področje vašega univerzitetnega izobraževanja. Kaj pa vaš intimni odnos do vere in verovanja?

Proučevanje religij je moja velika ljubezen. Sanjam o tem, da se zaprem v delovno sobo in poenostavim tekst korana, napisanega v stari arabščini, ki je ljudje ne razumejo. Tako bi lahko razumeli, da so to samo zgodbe beduinov, ki so bili prav tako običajni ljudje kot oni sami. Mene pa še posebej zanimajo maroška verovanja, to so predislamska verovanja, ki so mi izjemno zanimiva. V Maroku je razvit marabutizem, čaščenje »svetnikov-marabutov«. V njihovo čast

Sanjam o tem, da se zaprem v delovno sobo in poenostavim tekst korana, napisanega v stari arabščini, ki je ljudje ne razumejo. Tako bi lahko razumeli, da so to samo zgodbe beduinov, ki so bili prav tako običajni ljudje kot oni sami ... V plemenu, iz katerega izvira moja stara mama, so ženske še do leta 1990 verjele, da je prav njihov aktualni kralj sam islamski prerok Mohamed.

Kako je v vas dozorela odločitev za premik na področje literature, kamor ste vstopili z novelo *Biznismen Ahmed*? Je zbirka novel šestih avtorjev *Novela iz Maroka*, ki jo je lani natisnila pariška založba *Magellan*, izšla tudi v Maroku?

Pravila novinarskega pisanja ne omogočajo izražanja čustev in stanja duha, kajti novinarstvo je zelo »tehničen« način pisanja, čeprav je po mojem mnenju tudi novinarstvo neke vrste umetnost. Novinarstvo opisuje dejstva, jih včasih tudi dramatizira, vendar po določenih zakonitostih, ki so po eni strani nujne, medtem ko literatura odgovarja eni sami zakonitosti, to je popolni svobodi.

Doslej je bila objavljena le omenjena novela. V Franciji objavljam v satiričnem časopisu

izražanja več, zato sem se sama preusmerila v literaturo. Ko se možnost raziskovanja in poročanja skrči, postane literatura edina možnost pisanja. Literarno pisanje ne zahteva nobenih posebnih sredstev. Roman, družinska saga, ki ga pripravljam, opisuje prav ti dve temni leti. V bistvu gre za obdobje treh let, vendar sem se odločila, da ga omejim na dve leti. To je bilo obdobje, ko sem videla veliko spoštovanja vrednih ljudi, ki so bili naenkrat odrinjeni na rob družbe. Ti ljudje so se začeli zbirati v temnih četrtih Casablance, v barih in nočnih klubih, pri čemer je treba vedeti, da se Casablanca po nasilju lahko kosa z brazilskimi mesti. Casablanca je zelo lepo zgodovinsko mesto, vendar s temnim zakulisjem. V njem žal

postavljajo majhne mavzoleje, ki postanejo cilji romanja. Marabutizem je tudi verovanje v črno magijo in čarovništvo. Med svetniki je pogosto omenjena Aisha, ki ima 99 imen in ima isti pomen kot boginja Hera pri Grkih, kar pomeni zaščitnico žena, slabotnih, samskih deklet. V vsakem mavzoleju je kotiček, kjer jo častijo in ji pripisujejo različne vloge, žene, matere, sestre. Islam je prišel v Maroko veliko pozneje in je dokaj mlada religija, mene pa bolj zanimajo ta stara predislamska verovanja. Mnogi starejši ljudje v resnici islama sploh ne poznajo. V plemenu, iz katerega izvira moja stara mama, so ženske še do leta 1990 verjele, da je prav njihov aktualni kralj sam islamski prerok Mohamed.

Zineb El Rhazoui: »Svoboda ne more obstajati brez svobode posameznika«

Kar zadeva mene osebno, pa lahko trdim, da sem že nekaj let popolna ateistka, ne samo, da zavračam muslimansko vero, v kateri sem bila vzgojena, ampak vsako idejo o obstoju nekega boga stvarnika, ki bedi nad nami. Zelo pa me zanima proučevanje različnih ljudskih verovanj, vpliv teh verovanj na ljudi in kako ljudi v različnih kulturah in različnih socialnih porekel obvladuje strah pred neznanim. Biti ateist, pa ne pomeni, da človek nima duhovnosti, prav tako ne preprečuje, da bi bil celo mistik. Osebno mi razum narekuje, da sem ateistka.

Ali lahko naštejete pisatelje, ki jih občudujete in ki so vam morda bili vzor in navdih za vašo lastno ustvarjalnost?

Teh je res veliko, če govorimo o sodobnih pisateljih, je eden najpomembnejših libanonski pisatelj Amin Maalouf, ki me je s svojimi deli popeljal v svet in je zame literarni genij. Ko berem, četudi že enajstič, njegovega *Leona*, *Afričana*, ne morem, da ne bi jokala. So tudi arabski pisatelji, ki sem jih vedno brala v izvirniku, v arabščini, čeprav obstajajo prevodi, ker menim, da samo v izvirniku lahko dojamem pravo sporočilo dela. To je pisatelj egipčanske renesanse iz leta 1920 Taha Hussein. Izvira iz tradicionalne arabske šole Al Azhar. Za to šolo je značilna rigidnost in težak slog, iz katerega se je znal odpreti modrosti in univerzalnosti. Takratno arabsko literaturo je znal predstaviti v moderni obliki. Naslednji egipčanski pisatelj, ki je name naredil močan vtis, je Naguib Mahfouz. Potem je tu poezija Viktorja Hugoja, njegov poetski duh ima nekaj ezoteričnega, nekaj, kar se izmika razumu, za nekatere njegove pesmi iz zbirke *Jesensko listje*, se mi zdi, da mi dajo odgovore na vprašanja, ki se mi zastavljajo. Občutek imam, da njegove pesmi nagovarjajo slehernega bralca in mu dajo občutek, da so spregovorile prav njemu osebno, in zame je ravno to poezija, da človek dobi občutek, da nagovarja prav njega, da govori o njegovem specifičnem problemu. Naslednja avtorica je tudi Marquerite Yourcenar.

Katere slovenske pisatelje ste spoznali? Ste prebrali katero od prevedenih del slovenskih avtorjev?

Pred kratkim sem dobila prevod slovenskih novel, ki jih trenutno prebiram. Na letališču me je pričakal pesnik Venko Taufer, predstavil so mi tudi veliko drugih ljudi, katerih imen si na žalost nisem uspela zapomniti. Venko

Taufer mi je povedal nekaj o zgodovini Slovenije in jezikovnih posebnostih, z njim sem odkrila nekatere dele Slovenije, kot je Bled. Slovenske novele, ki jih pravkar berem, me spominjajo na moje otroštvo, ker opisujejo dogodke, kakršne sem tudi sama doživela, ali opisujejo revščino, pomanjkanje, ki ga doživlja ta otrok, kar se dogaja tudi v moji domovini.

Kako Ljubljana vpliva na vaše pisateljsko in novinarsko delo? Kam lahko pošiljate svoje novinarske prispevke?

Prvi teden v Ljubljani sem imela težave z ogrevanjem. S tem res nimam nobenih izkušenj, saj v Maroku ne potrebujemo ogrevanja. Zaradi zraka je v radiatorju večkrat zaropotalo. Zvoki so bili podobni tistim, ki jih povzroča odklepanje ključavnice. To me je vsakokrat prestrašilo, ker me spomnilo na mojo aretacijo. Prav tako sem se šele čez

z ljudmi v Maroku. Imam veliko bralcev. Nadaljevala bom s pisanjem, dokler ne bom imela možnosti, da se vrnem. Nikoli nisem želela oditi iz Maroka. Obožujem svojo domovino, tam sem odrasla. Ko sem v Maroku, imam svojo »kodo«, čutim ljudi in stvari, sem v svojem elementu in sem srečna, čeprav so mi mnoge stvari tuje in se z njimi ne morem strinjati. Fizično sem povezana z maroško zemljo. Do Maroka imam ezoteričen odnos. Po študiju v Franciji sem se prostovoljno odločila, da se vrnem v Maroko, ampak sem se želela najprej prepričati, da mi očitki o mojem slabem slovesu ne bodo prišli do živega. Čakala sem, da bom dovolj močna, da prenesem očitke, da pijem, da kadim in še marsikaj drugega. Ko sprejmemo ta dejstva, nismo več ranljivi. Vse to sem preživela, iz Maroka pa sem odšla ne zato, ker bi hotela, temveč zato, ker je šlo za moje življenje, integriteto in svobodo mišljenja. Če bi ostala tam še

V Ljubljani je prava klima za pisanje in razmišljanje ... Odkar sem v Ljubljani, nisem več pod stresom, kar se mi zdi neverjetno. Takšno okolje spodbuja ustvarjalnost, ni več strahu, počutim se varno, normalno se prehranjujem.

nekaj časa prenehala ozirati na cesti v strahu, da me kdo zasleduje.

V Ljubljani je prava klima za pisanje in razmišljanje. Trenutno veliko počivam, končno bom imela čas, da grem na temeljit zdravniški pregled, za katerega se odločam že dve leti, pa mi doslej še ni uspelo, končno bom imela čas, da si grem kupit nogavice, o čemer se tudi odločam že dve leti. Končno bom lahko ženska. Odkar sem v Ljubljani, nisem več pod stresom, kar se mi zdi neverjetno. Takšno okolje spodbuja ustvarjalnost, ni več strahu, počutim se varno, normalno se prehranjujem.

Kar zadeva novinarstvo, objavljam v že omenjenem časopisu *Charlie Hebdo*, ki je seveda v Maroku prepovedan, češ da je krivoverski. Imam blog na *Plateforme du Monde*, ki se imenuje *Vox Maroc* in ki ga državni aparat noče slišati. V njem pišem o položaju v Maroku, kar je zelo koristno za moje soborke in soborce, ki so tam aktivni in nimajo možnosti takšnega vpogleda in analiziranja dogodkov, kot jih imam jaz z distance. Imam podatke o vsem, kar se dogaja, ker sem s pomočjo interneta, skypa, facebooka, twiterja neprenehoma v stiku

kak mesec, bi pristala v zaporu, česar se sicer ne bojim, ker bi verjetno tudi v zaporu pisala. Vendar je maroški režim tak, da človeka zlomi, uniči njegovo dostojanstvo. Stara sem trideset let, to so za žensko zelo specifična leta, ko začne razmišljati, da bi imela otroka. V Maroku ne morem imeti niti sobne rastline, ker bi umrla. Če grem ven, ne vem, če se bom vrnila. V Maroku ne morem imeti otroka. Poznam ljudi, ki so se odločili, da ne bodo imeli otrok, ker niso hoteli dati režimu možnosti, da bi jih izsiljeval zaradi otrok. Poznam takšne, ki so že imeli otroke in so prenehali z vsemi intelektualnimi dejavnostmi, da bi zaščitili svojo družino. In zato sem odšla. Vendar ne mine dan, da ne bi mislila na situacijo tam, moja duša je tam. Nikakor nočem, da bi temu diktatorskemu, barbarkemu režimu ugodila tako, da bi nehala živeti. Bojujemo se zato, da bi živeli bolje. Moja ambicija je, razvijati, kultivirati razum. Ne morem dovoliti, da bi ljudje brez razuma uničevali in šikanirali moj razum.

Menite, da se vaš politični angažma lahko preseli na področje literature in postane tisti vzvod, s pomočjo katerega lahko pomagate doseči demokratizacijo

BIZNISMEN AHMED

Odlomek iz novele

Zineb El Rhazoui

Prevod: Nada Breznik

razmer v Maroku, pridobitev osebnih svoboščin in dostojanstva? Ali še načrtujete nadaljevanje političnega dela skozi organizacijo MALI (Mouvement Alternatif pour les Libertés Individuelles), katere ustanoviteljica ste?

Maroško ljudstvo je trpelo zaradi dejstva, da ne pišemo. V Maroku imamo problem s pozabljanjem. Nimamo spomina, nimamo tradicije pisanja. Pisanje je bilo pri nas vedno samo nekaj anekdotičnega, marginalnega in razvrednotenega. V Maroku je 65 odstotkov ljudi, ki ne znajo ne pisati ne brati. Knjige, ki so največje prodajne uspešnice, se prodajo v največ 5000 izvodih, Maročanov pa je 34 milijonov. Sama kot borka nisem nikoli oklevala, šla sem naravnost v ogenj, v akcijo, na ulico, bila sem namerno provokativna, da bi predramila ljudi. Literatura je nekaj, kar mora spremljati ta proces, mora ga prosvetliti, literatura je vedno nekaj svetlobnih let pred politiko. Literatura je vedno angažirana, ne v smislu ideologije, temveč v smislu, da opisuje obstoječo situacijo, zato so intelektualci, ki ustvarjajo in pravijo, da niso angažirani in se ne opredeljujejo, na liniji najmanjšega odpora. Literatura ne more ignorirati realne situacije. Po mojem dandanes maroški pisatelj ne more ignorirati tega, kar se dogaja okoli njega. Literatura »očisti teren«, zaznamuje določeno obdobje tudi za bodoče generacije. Čutim, da moram pisati, ne vem, zakaj.

MALI je bolj ideja, to ni združenje, ker so združenja v Maroku prepovedana. To je skupina ljudi, v njej ni nobene hierarhije, ne horizontalne ne vertikalne. To so aktivisti po četrth in so prvi, ki so začeli omenjati osebno svobodo. Maroko je dežela trpinčenja, skritih zaporov. Zagovorniki človekovih pravic niso niti razmišljali o osebni svobodi, menili so, da je govoriti o osebni svobodi luksuz, primeren le za razvite demokratične države. Menim, da svoboda ne more obstajati brez svobode posameznika. Zdaj je celo vlada začela govoriti o osebni svobodi, vendar na zelo hinavski način. Mislim, da ena novela ne more veliko spremeniti, treba je iti med ljudi, na ulico in se pogumno soočiti z režimom in se bojevati za svoje zahteve.

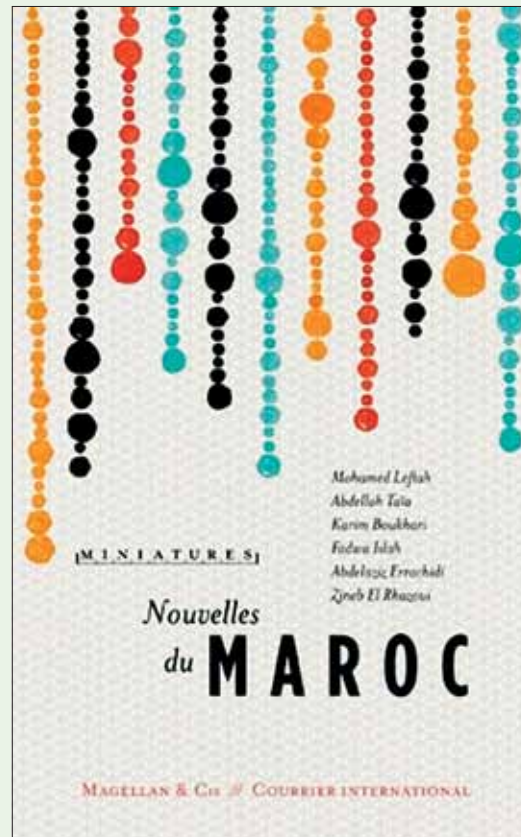
Posvetilo, ki mi ga je Zineb napisala v knjigo, mi je dragocen dar, kot je današnjemu svetu dragocena njena nadarjenost in izjemna zrelost njene mladosti, ki še veliko obeta.

(Pri intervjuju s pisateljico Zineb El Rhazoui je bila avtorica Nadi Breznik v prijazno pomoč Dunja Berrahmoun.)

Foto: Staša Cafuta Trček

Zineb El Rhazoui

Naslovnica Novel iz Maroka, v kateri je objavljena tudi novela *Biznismen Ahmed* pisateljice Zineb El Rhazoui.

Njegova hiša je stala le nekaj lučajev stran. Poudaril je, da v njej trenutno živi sam. Po poti je imel dovolj časa, da mi pove, da sicer živi tu s svojo materjo, sestro, ženo in desetletno hčerko, ki pa so bile iz različnih razlogov odsotne. Do tega trenutka še pomislila nisem, da bi bil lahko poročen. Prispeva pred rožnato hišo, katere barva je, kot se zdi, prevladujoča v tej četrti, železna vrata so pobarvana črno z nekaj belimi motivi. Ahmed odklene vrata.

»Izvoli.«

Hiša spominja na sto tisoč drugih v Maroku. Grda je. Zame, ki živim v moderni četrti Rabata, v ljubkem dvosobnem stanovanju, prepolnem knjig in slik, je tako žalostno vstopiti v stanovanje, v katerem ne vidim ne umetnosti ne literature. Celo v najprestižnejših hišah je zdelan koran največkrat edina knjiga, ki jo najdemo tam in ki kraljuje v kotu maroškega salona, nabreklega od štukatur. Edina stenska dekoracija so tapiserije v črnem žametu, potiskane z risbami mošej ali zlato izvezenimi kaligrafijami verzov iz korana, pospremljenimi z značilnimi ornamentami Savdske Arabije, Meke slabega okusa.

Ahmed, ki zaseda celotno zadnje nadstropje štirinadstropne stavbe, mi sledi po stopnicah. Zadržujem se, da mu ne rečem, kako bi mi bilo ljubše, če bi hodil pred menoj, kajti dobro vem, da preiskuje mojo zadnjico. Kar zadeva mene, v vsakem nadstropju bolj natančno pregledujem hišo, skozi priprta vrata kopalnic opazim ploščice in sanitarno keramiko nebesno modre barve, kič maroških kanapejev, oblečenih v pisane tkanine, plastične rože v imitacijah kitajskih vaz in poceni rokoko stil v spalnicah z značilnimi tigrastimi pregrinjali, ki jih gospodinje v Severni Afriki zjutraj obešajo na balkone, obsijane z zimskim soncem. Ahmedova soba je dovolj prostorna, pohištvo v njej je preprosto, torej bolj skromno kot v preostali hiši. Nasproti vrat je okno obrnjeno na strehe Taqaddouma. V teh četrth se na strehah blizu zvezd in mladih deklet, ki obešajo perilo, diha svobodno. Na levi velika postelja za dve osebi, prekrita z obledelim pregrinjalom zelene barve, na desni, na koncu prostora, stara lesena omara. Ahmed me povabi, da sedem na divan pod oknom nasproti televizorja. Ponovi mi, kako je srečen, da sem tukaj, in kako je vse pripravil za moj prihod.

Temelji nove Kulturne četrti Šiška

I. del

Emi Vega

Oddelek za kulturo Mestne občine Ljubljana se je namenil v navezavi na zelo uspešen in priljubljen Center urbane kulture Kino Šiška ustvariti Kulturno četrt Šiška. Mestna občina je za to dala na voljo nekdanjo stavbo občine Šiška, ki jo je Kino Šiška krstil za urbano katedralo, potem ko je na njeno pročelje namestil fotografije 126 mladih slovenskih fotografov. Prostore v stavbi je Oddelek za kulturo z javnim razpisom oddal 18 nevladnim kulturnim organizacijam in posameznikom, ki bodo poslej kulturni utrip Ljubljane lahko soustvarjali v še tesnejši interakciji kot doslej. Protagoniste novega dogajanja, na čelu z direktorjem Centra urbane kulture Kino Šiška, smo prosili, naj se predstavijo in nam zaupajo svoje umetniške načrte.

Foto: Emi Vega

Nekdanja stavba občine Šiška, preurejena v urbano katedralo Šiška s fotografijami 126 mladih slovenskih fotografov na pročelju. V njej je z javnim razpisom Mestne občine Ljubljana dobilo prostor 18 nevladnih kulturnih organizacij in posameznikov, ki skupaj s Centrom urbane kulture Kino Šiška ustvarjajo novo mestno kulturno četrt Šiška.

Simon Kardum, direktor Centra urbane kulture Kino Šiška

Mesto oziroma oba pristojna oddelka – Oddelek za kulturo in Oddelek za ravnanje z nepremičninami – sta z dodelitvijo prostorov za namen umetniškega ustvarjanja v šišenski občinski stavbi definitivno naredila dobro potezo. CUK Kino Šiška je že prej, v septembru preteklega leta, napovedal simbolični pohod na to polprazno zgradbo. Na parapete smo privijali aluminijaste plošče, nosilce natisnjenih umetniških fotografij, s tem pa postavili razstavo naše produkcije v prejšnji sezoni. Ta urbani poseg je doživel same lepe pohvale. Ne le v Ljubljani, tudi v širšem mednarodnem prostoru.

Najbolj pomembno pa je to, da naš projekt ni obstal v simboličnem okviru. V pritličju sosednje zgradbe sta že dve prijateljski galeriji, druga društva, zavodi in posamezniki pa bodo tu vsak čas. Vemo, da mladi ustvarjalci in producenti, ki delujejo v Ljubljani, nujno potrebujejo pisarniško infrastrukturo, da lahko sploh delajo. S prenovo Kina Šiške je v tej suburbani soseski zagotovljena tudi prireditvena infrastruktura. In naše delovanje ni teritorialno

omejeno. Poskušamo mrežiti tako izvajalce kot tudi obiskovalce v čim širšem krogu. Imamo tudi dovolj prostora za kramljanje, prostora, kamor se pride na kavo. Z večino ustvarjalcev, ki prihajajo v sosesko, se že poznamo. Tudi delali smo že z mnogimi med njimi. Videli bomo, kako lahko v prihodnje projektno sodelujemo. Če bo to v širšem interesu, zakaj ne? Zdaj čakamo tudi, kako bo z Vodnikovo domačijo. Objavljen je namreč razpis, ki zadeva kadrovske in programske prenovi. S tem se odpira možnost za dodatno prizorišče – za različne javne dogodke ali uprizoritve in druge prakse. Gre za politiko Mestne občine, ki postopno oživlja in dograjuje območne kulturne centre. Da je to prava politika, kaže odziv lokalnega prebivalstva. Vsekakor je dobro, da se tvorijo take lokalno patriotske entitete. Osemnajst prostorskih možnosti – to so pozitivne poteze, ki jih vlečejo za to pristojni in so seveda pohvalne.

Vida Cerkvenik Bren: Kud Ljud

Sem članica umetniškega kolektiva, ki od leta 2006 uradno deluje pod imenom Kud Ljud. Člani prihajamo iz zelo različnih okolij –

od gledališnikov do arhitektov, antropologov, umetnostnih zgodovinarjev ... Skupaj smo zasnovali in izpeljali že več kot 20 večvrstnih projektov in umetniških akcij v javnem prostoru.

Na razpis Mestne občine Ljubljana smo se za skupen prostor v Šiški prijavi Kud Ljud, Zavod Bufeto in Barbara Bulatović. Ljudovci na ljubljanskih ulicah že več let razvijamo projekt *Invazija*, ki simulira prihod roza Nezemljanov na zemljo. Z *Invazijo* gostujemo po Evropi, bili smo tudi v Izraelu, v Koreji in v Avstraliji. Ravi in Nataša Sultanov, diplomanta moskovske cirkuške akademije, dobitnika mnogih nagrad na področju gledališča in filma, s festivalom *Klovnbu!* v produkciji Zavoda Bufeto orjeta ledino na polju cirkuško-gledaliških umetnosti in klovniade v Sloveniji. Barbara Bulatović pa je vsestranska lutkovna ustvarjalca, ki je študirala v Franciji in v Pragi ter ustvarila vrsto samosvojih predstav za otroško in odraslo občinstvo. V preteklosti smo že veliko sodelovali. Družni nasoroden pristop k neformalnemu ustvarjanju, ki v gledališču in sorodnih medijih prepozna

potencialen prostor soustvarjanja in nadgradnje lastnih idej. Vsi tudi verjamemo v »živo« umetnost, ki je v neposrednem stiku z gledalcem. Ideja o skupni pisarni se je porodila v želji, da si pomagamo tudi na področjih, ki nam kot samostojnim ustvarjalcem večkrat grenijo življenje. To je administracija, računovodstvo, organizacija, promocija ... Čeprav nikakor ne gre za enako varčevalno logiko, ki jo z združitvijo ministrstev predlaga naša nova vlada. Verjamemo, da je za vznik presežkov na umetniškem področju bistveno vlagati v sceno, v povezovanje in medsebojno podporo, ki presega tipično slovenski komolčarski model. Prostori v Šiški so priložnost, da se vzpostavi novo žarišče neinstitucionalne kulture v Ljubljani.

Katerina Mirović: Forum Ljubljana

Forum Ljubljana je programski naslednik Študentskega kulturnega društva Forum, ki je nastal v šestdesetih letih. Kot producenti in postproducenti pokrivamo več področij sodobne umetnosti – igrani in animirani film, likovno, intermedijsko in uprizoritveno umetnost ter knjigo.

Foto: arhiv Kud Ljud

Merchant City Sebastiena Frabouleta.

Foto: arhiv Foruma Ljubljana

Razstava Utopia porcina pr mesariji v galeriji Kresija.

Foto: Emi Vega

Simon Kardum

Foto: arhiv Druge godbe

Mundo Ninos.

Foto: arhiv Gledališča Ane Monro

Predstava Gledališča Ane Monro.

Foto: Emi Vega

Vida Cerkvenik Bren

V Forumu kot producentka, kustosinja in urednica delujem od leta 1989, ko smo ustanovili sekcijo Strip Core. Rednih sodelavcev nas je okoli 10, sodelujemo pa s več kot sto avtorji letno. Na leto med drugim izpeljemo do 15 razstav in mednarodni festival *Svetlobna gverila*, ki se dogaja na različnih lokacijah. Osredotoča se na svetlobne instalacije in objekte, ob tem pa na raziskovanje vloge umetnika v javnem prostoru. Večino programa izvedemo v Ljubljani. Redno gostujemo v drugih slovenskih mestih in v tujini. Sodelujemo z nekaj tujimi galerijami in kulturnimi centri ter stripovskimi združenji. K umetnosti pristopamo celovito, zato imamo vsako leto svetlobne in stripovske delavnice, organiziramo natečaje stripa, izdajamo prvence slovenskih avtorjev in prevodna dela uveljavljenih ustvarjalcev. S stripovsko produkcijo sodelujemo na večini pomembnih festivalov stripa v tujini. Revija Stripburger, ki jo izdajamo od leta 1992, v mednarodnem prostoru velja za kulturno revijo. Glede avtorjev nismo generacijsko omejeni. Sodelujemo z uveljavljenimi in uvajamo mlade v svet ustvarjanja. S svojim programom zapolnjujemo tudi vrzeli v programih javnih zavodov. Delujemo na Metelkovi, v prostorski stiski. Zaposlili smo za dva produkcijska prostora v Šiški, dobili pa enega. To pomeni, da bomo v prihodnje razseljeni. Upamo, da se bomo čimprej preselili, ker ta proces traja že predolgo.

Anja Štefanič: Zavod Druga godba

Na Drugi godbi delam kot asistentka direktorja. Zavod je bil ustanovljen leta 1998 zato, da se lahko povsem profesionalno posvečamo organizaciji mednarodnega festivala Druga godba, a tudi drugim dejavnostim. Sicer pa prvi mednarodni festival Druga godba sega v leto 1985. Z njim so v slovenski prostor vstopile do takrat zapostavljene glasbene prakse. V tujini jih imenujejo *world music* – glasbe sveta. Festival je takoj zaživel in obstal, ves čas programsko prepoznaven. Letos pripravljamo že 28. izdajo festivala, ki bo v maju. Če bomo ponovno uspešni pri pridobivanju evropskih sredstev, se obeta še kaj več. O tem, da delamo dobro, priča uvrstitev Druge godbe med 25 najboljših mednarodnih festivalov na svetu v letu 2010 in 2011 po izboru britanske glasbene revije Songlines. Angažirani smo tudi v EFWMF – *European Forum of World Music Festivals*. Bogdan Benigar, direktor zavoda, je v dveh mandatih deloval v predsedstvu te mreže. Naš največji dosežek pa je soorganizacija slovenskega glasbenega festivala v New Yorku, kamor smo pripeljali 38 priznanih slovenskih glasbenikov. Nastopili so na elitnih lokacijah, kot je Town Hall in Joe's Pub. Organizacija festivala Druga godbe v Ljubljani je naša glavna dejavnost. Imamo pa tudi založbo, zastopamo nekaj glasbenikov in ustvarjamo še druge kulturne prireditve. Sodelujemo

z različnimi mednarodnimi organizacijami, kulturnimi centri in veleposlaništv. Založbo smo ustanovili z namenom, da izdajamo posnetke domačih izvajalcev in arhiviramo festivalske dogodke. Vsako leto izdamo kompilacijo nastopajočih na Drugi godbi. Sicer pa se veselimo novih prostorov v Šiški. Imeli bomo bistveno boljše delovne pogoje. Verjamemo, da bo povezovanje z drugimi ustvarjalci živo in plodno.

Petra Nartnik: Gledališče Ane Monro

Gledališče Ane Monro, v katerem delam kot producentka, je eno najstarejših neodvisnih gledališč v Sloveniji. Iz sprva majhne, a izrazno in umetniško močne skupine smo se razvili v pomembno producentsko hišo. Zdaj pokrivamo celoten program produkcije na področju uličnega gledališča – od vzgoje do organizacije festivalov in produkcije predstav, pa tudi nastopov po Sloveniji in širnem svetu, kamor smo vpeti prek mednarodnih sodelovanj. Za to sezono lahko napovemo pestro dogajanje. Odvil se bo utečeni krog festivalov: *Prešerna Ana* spomladi, *Ana Desetnica* poleti, *Ana Plamenita* jeseni in *Ana Mraz* pozimi. Osrednji projekt pa bo vendarle ulični spektakel *Mati Korajža*. Ta nastaja v koprodukciji s slovenskimi uličnimi gledališkimi skupinami. Organizirali bomo zaključno produkcijo tretje generacije ŠUGLE – šole uličnega

Foto: Emi Vega

Katerina Mirović

Foto: Emi Vega

Anja Štefanič

Foto: osebni arhiv

Petra Nartnik

Temelji nove Kulturne četrti Šiška

I. del

gledališča. V okviru mednarodne koprodukcije nastaja projekt TANDEM. Ta povezuje nekdanje gojence naše ŠUGLE in študente igre iz turškega mesta Eskishehir. Skupina se te dni predstavlja v Turčiji, v maju bo v Ukrajini, junija pa pri nas, na festivalu Ana Desetnica. Razlog za TANDEM? Gradimo most med vzhodom in zahodom. V zahodni Evropi ulično gledališče cveti. Na vzhodu je še v povojih. Zato posredujemo svoje izkušnje. V bistvu gre za projekt povezovanja, ki ga sofinancira EU. Nosilka je mednarodna mreža Meridians. Mi pa smo soustanovitelji te mreže. Zato bo letošnji festival Ana Desetnica hkrati mednarodni festival uličnih gledališč in ogledni festival predstav z Vzhoda. Srečali se bodo umetniki, organizatorji in profesionalci z vsega sveta. Ob tem se bo zgodila še mednarodna multidisciplinarna reciklažna delavnica. Vse mogoče rabljeno, zavrženo in staro se bo predelovalo v nove zgodbe javnih prostorov. Ko smo že pri prostorih – selitev v Šiško za nas pomeni konec prostorske stiske. Vse bo laže – izvedba vaj, izobraževalnih programov in festivalov. Lahko se bomo odprli za javnost, za mesečna srečanja uličnih ustvarjalcev, pa tudi kot informacijski oziroma dokumentacijski center in knjižnica. Ob tem je skupna infrastruktura več nevladnih organizacij pomembna prednost pri izvajanju naših dejavnosti.

Ana Duša in Špela Frlic: KD Pripovedovalski Variete

Kulturno društvo Pripovedovalski Variete je dobilo ime po istoimenskem programu, ki se od

oktobra 2009 dalje enkrat mesečno odvija v kavarni ljubljanskega Grand hotela Union, s svojimi produkcijami pa gostuje tudi po kulturnih in izobraževalnih ustanovah drugod po Sloveniji. Poleg programa, namenjenega razvoju in promociji sodobnega pripovedovanja, KD Pripovedovalski Variete vsebinsko in organizacijsko skrbi tudi za cikel večerov z naslovom *Filozofiranje v Varieteju* in za program promocije branja med najmlajšimi, ki se imenuje *Varietejček*. Vse to se odvija v kavarni Grand hotela Union. Soproducent vseh teh programov je namreč Grand hotel Union. Pomemben del aktivnosti producenta so tudi izobraževalni programi. Med temi sta najaktivnejša dva. Prva je letoletna šola pripovedovanja za odrasle udeležence; ta teče v soprodukciji z Lutkovnim gledališčem Ljubljana. Drugi je program Zgodbovalci, zgodbovalci; tega producent s podporo Evropskega socialnega sklada izvaja na Centru za rehabilitacijo in usposabljanje Kamnik ter med predstavniki romske skupnosti na Dolenjskem. Varietejček lahko vsakdo obišče ob sobotah med enajsto dopoldansko in prvo popoldansko uro. Namenjen je otrokom med tretjim in šestim letom starosti. Vsakokratni dogodek pa sestavljajo bralna gnezda, predstava in ustvarjalne delavnice. Pripovedovalski dogodki ter filozofski pogovorni večeri se odvijajo enkrat mesečno ob petkih zvečer. Namenjeni so najširšemu občinstvu, krog stalnih obiskovalcev pa z raznoterimi vmesnimi postajami sega od dijaške publike do akademikov. Vse programe

Pripovedovalskega Varieteja vsebinsko vodiva pripovedovalki Špela Frlic in Ana Duša. Le Filozofiranje v Varieteju pripravlja, pa tudi vodi glasbenik in filozof dr. Boštjan Narat.

Tina Popovič: Divja misel

Študirala sem filozofijo, se kot študentka angažirala pri Slovenskem društvu za estetiko, nato na zavodu Maska, nekaj let sem tako rekoč preživela na Kulturnem društvu Codeep – in tam zasnovala Knjižnico pod krošnjami. Kasneje sem se zaposlila na zavodu Divja misel in ga postopoma profilirala kot producersko mesto, ki zapostavljenim vsebinam vdihuje nove značaje. Knjigo smo pripeljali med popularne urbane užitke, mestno zgodovino in spomine pa spreminjamo v zanimive zgodbe, ki navdihujejo vse generacije.

Zavod Divja misel ima le enega zaposlenega – mene, ki zavod tudi vodim. Zato pa neprecenljivo vlogo igra mreža izjemnih ljudi, od katerih vsak na svoj način sodeluje in sooblikuje naše projekte. Knjižnico pod krošnjami smo zapeljali in uveljavili mnogi, med njimi Ana Ličina, Tina Lužar, Žiga Testen, Andreja Petek, Mateja Kurir in Andraž Tarman. Sprva smo tesno sodelovali z ZRC SAZU, ves čas pa z vrsto slovenskih založb in številnimi partnerji in sofinancerji. Naš najzvestejši zaveznik je vseskozi Turizem Ljubljana.

Moje ulice – zbiralnico spominov na Ljubljano preteklih dni, spet podpira cel orkester predanih ljudi, projekt pa snujem in izvajam skupaj s Katjo Preša in Špelo Frlic. Zavod Divja misel vseskozi tesno sodeluje tudi

s podjetjem Rdeči oblak, ki za nas pripravlja zanimive stavke in besede, po katerih so projekti zavoda postali prepoznavni v svoji jasnosti in drugačnosti.

Od novih prostorov si obetamo zelo veliko. Po letih delovanja bomo prvič dobili sobo, v kateri se bomo številni sodelavci, prostovoljci in partnerji srečevali in razvijali projektne vsebine. To bo živahno in ustvarjalno vozlišče in kar se mene tiče, je vse skupaj idealno: do Šiške po kolesarski stezi, mimo galerij v prvo nadstropje, naravnost med krasne projekte in zanimive ustvarjalce. Sanjsko, mar ne?

Tomaž Rode: Društvo baletnih umetnikov Slovenije

Bil sem baletni plesalec, pravzaprav štejem, da sem še, četudi ne plešem. Leta 2009 sem kot vodja društva nasledil Vojka Vidmarja. To društvo je krovna stanovska organizacija in najvišji strokovni organ na področju baletne umetnosti v Sloveniji. Zdržuje profesionalne plesalce. Predvsem se zavzemamo za boljši jutri. Rešujemo sprotno problematiko. Za ohranjanje in popularizacijo baletne umetnosti prirejamo učne ure in razstave po slovenskih vrtcih in šolah. Širimo vedenje o naši baletni umetnosti v mednarodnih krogih. Izdajamo revijo *Balet*. Organiziramo baletne predstave vseh psovod. Naš najpomembnejši vsakoletni dogodek pa je *Večer novih baletnih koreografij na slovensko glasbo*. Seveda so pomembna tudi redna tekmovanja mladih plesalcev.

Z vsem tem skrbimo za prihodnost baletne umetnosti – da bo občinstvo in bodo ljubitelji ter poznavalci.

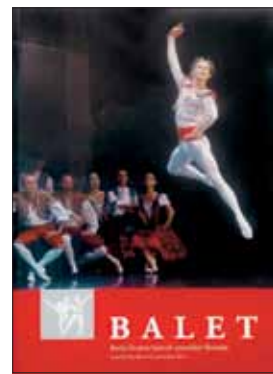
Foto: Nejc Lasic

Pripovedovalski variete

Foto: Nada Zgank

City Light Moje ulice

Naslovnica revije Balet

Zavedamo se, da imamo le dve operno-baletni hiši, nadarjenih plesalcev, ki ne dobijo dela, pa je vse več. Poskušamo pomagati. Tako smo se leta 2010 vključili v mednarodno sodelovanje. V Wolfsegg, kjer poteka eden največjih poletnih seminarjev, smo odprli razstavo o slovenskem baletu. Potem smo začeli z mednarodnimi baletnimi koncerti. Če bodo sredstva, bomo letos organizirali tretjega. Zasnovali smo dogodek *Gaudeamus Gala*. Povezuje najboljše diplomante evropskih baletnih šol. Doslej smo pritegnili ugledne ustanove iz Avstrije, Madžarske, Nizozemske, Srbije ter Bosne in Hercegovine. To pomeni vrsto gostovanj. In vrsto priložnosti za naše mlade plesalce. Vse te in še kakšne dejavnosti potekajo v pisarni, pravzaprav pisarnici, ki smo jo v šišenski občinski stavbi najeli. Dodelitev novih prostorov je za nas neznansko olajšanje. Tu se ustvarja nov center umetnosti in vesel sem, da bomo zraven.

Polonca Lovšin

Po izobrazbi sem arhitektka in kiparka. Zdaj zaključujem doktorski študij na Bauhausu v Weimarju. Sicer pa delujem kot vizualna in intermedijska umetnica. Rdeča nit mojega ustvarjanja je varstvo okolja, so alternativni načini bivanja in delovanja. Prek projektov, kot je *Ready to Change* (2004), se pogosto povezujem z drugimi ustvarjalci in nagovarjam ljudi k spremembam. K sodelovanju. K optimizmu.

Na Bauhausu raziskujem formo dokumentarne animacije, v kateri združujem dejstva, statistike in teorije z vizualnim umetniškim

jezikom. V zadnji raziskavi sem se osredotočila na čebele in prek njih na naš odnos do narave, do narave v mestu in na podeželju. Čebele povsod po svetu izginjajo. Ob tem fenomenu izpostavljam možne alternative: urbano čebelarstvo je v razcvetu. Podeželje je hudo onesnaženo zaradi intenzivnega kmetijstva in videti je, da mestna klima zaradi mestnih parkov in gozdov, pa tudi zasebnih vrtov za čebele postaja prijaznejša. Na pariški operi Garnier imajo čebele že 25 let in tam lahko kupiš operni med. Letos je na Cankarjev dom postavil štiri panje Mitja Rotovnik. Moja animacija na to temo nosi naslov *Nazaj v mesto*. V Ljubljani je bila predstavljena v prostorih SCCA in kot večerna projekcija na prizorišču *Onkraj gradbišča*. Model dokumentarne animacije razvijam naprej. Trenutno raziskujem fenomen divjih živali, ki prihajajo v mesta – kot so divji prašiči v Berlinu, urbane lisice v Londonu in medvedi v Ljubljani.

Ustvarjam kot samozaposlena umetnica in moje delovno okolje je dom. Prostor v Šiški bo marsikaj rešil. Postal bo moj arhiv in knjižnica in mesto sestankovanja in atelje za majhne stvari. Meri 10 kvadratov in se ga zelo veselim.

Barbara Pia Jenič, direktorica in umetniška vodinja gledališča Sensorium

Predstave gledališča Sensorium www.sensorium.com, ciljajo na umetnost ne kot na kulturno informacijo, ampak kot na izkušnjo, ki nas gane in zato transformira; tudi v najmanjšem možnem vidiku našega življenja. Od leta 1996

do danes smo mestu Ljubljani nudili več kot 18 večjih premier in več manjših dogodkov, kot so *Lalabajke*, *Flashmob*, *Mi smo svet* (v sodelovanju s Turizmom Ljubljana) in veliko delavnic igre, nastopanja in senzorialnega gledališkega jezika v vseh teh letih. Že drugo leto imamo v teku evropski projekt *The Generosity Experience*. S partnerskimi gledališči iz Francije, Danske in Belgije načrtujemo 40-dnevno turnejo po vseh državah. V sklopu projekta mestu Ljubljana še vedno nudimo *Lalabajke*, ki so in bodo potekale v THL-ju, mestnem parku Tivoli in v Mestni knjižnici Otona Župančiča. *Lalabajke* so tretji izziv *The Generosity Experience*, vendar so zaradi svoje priljubljenosti postale samostojen projekt, v katerem si podarjamo zgodbe o velikih ljudeh in dejanjih.

Mladim Ljubljančanom nudimo celoletne brezplačne delavnice v okviru projekta in od 60 udeležencev bomo izbrali najboljših 10, ki bodo sodelovali na evropski turneji. Projekt *The Generosity Experience* bo gostoval v Sloveniji v okviru programa EPK Maribor 2012, v Ljubljani pa ga bomo doživeli 9. in 10. avgusta 2012 na Stritarjevi ulici. TV Slovenija snema dokumentarni film o nastajanju in poteku projekta v Sloveniji. Dokumentarni film o projektu bo mogoče videti na naših ekranih leta 2013.

Novi pisarniški prostori v Upravni enoti Šiška nam omogočajo optimalne pogoje za produkcijo in organizacijo trenutnega in vseh prihodnjih projektov, ki jih bomo nudili mestu Ljubljani.

Foto: Katarina Juvančič

Ana Duša in Špela Frlc

Foto: Emi Vega

Tina Popovič

Foto: Emi Vega

Tomaz Rode

Foto: Emi Vega

Polonca Lovšin

Foto: arhiv Polonce Lovšin

Nazaj v mesto, Pariz 2011.

Foto: Gabrijela Dragič

Delavnica The generosity Experience ob snemanju Televizije Slovenija.

Foto: Vanessa Tivadar

Barbara Pia Jenič

Prof. dr. Slavko Ziherl

(23. 9. 1945 – 21. 1. 2012)

Prof. dr. Darko Štrajn

Foto: Miha Fras

Mestni svetnik prof. dr. Slavko Ziherl

V soboto, 21. januarja 2012, nas je presenetila vest o nenadni smrti prof. dr. Slavka Ziherla, dr. med., čigar srce ni preneslo ponovnega operativnega posega. Umrl je v Ljubljani, kjer se je ob zaključku 2. svetovne vojne rodil, nato šolal, ustvaril lastno družino, v njej vse življenje delal in v Ljubljani bo tudi večno ostal. Ljubljana je izgubila uglednega mestnega svetnika, Slovenija izjemnega človekoljuba in demokrata, medicina pa strokovnjaka, ki je soustvarjal njeno preteklost, sedanost in kljub smrti tudi prihodnost.

Dr. Slavko Ziherl je bil vse svoje življenje zapisan medicini. Bil je doktor znanosti s področja psihiatrije, zdravnik, direktor in strokovni direktor Psihiatrične klinike Ljubljana, avtor številnih strokovnih del, njegova bibliografija šteje kar 200 enot, ter profesor na Medicinski in Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani.

S svojo izjemnostjo je presegel meje stroke ter znanje delil in nadgrajeval v širšem družbenem okolju. Slovenska javnost ga je pogosto opazila v vlogi sodnega izvedenca za psihiatrijo, vodil je nacionalna strokovna združenja, kot član različnih posvetovalnih teles Ministrstva za zdravje pa je v različnih

obdobjih aktivno soustvarjal zdravstveno ureditev pri nas. Tudi v zadnjih letih je bilo tako, ko je, kot predstavnik LDS, aktivno sodeloval pri potrebni spremembah slovenskega zdravstvenega sistema.

Dr. Slavko Ziherl je bil svobodomiseln meščan, zavezan svobodi in pravičnosti in kot takšen je leta 2007 postal podpredsednik Liberalne demokracije Slovenije, kar je ostal do lani, preminil pa je kot član Izvršnega odbora LDS in mestni svetnik naše stranke v Ljubljani. Pomnili ga bomo kot brezkompromisnega zagovornika resnice, brez olepševanja in bližnjic, s trdno voljo in prepričanjem. Ko se je za nekaj odločil, se je

za svojo odločitev odločno zavzel, vedno v prvih vrstah in barikadah obrambe svobode in dostojanstva posameznika. Pri družinskem zakoniku za pravice otrok in enakopravnost homoseksualnih parov, pri zdravstveni oskrbi za najšibkejše, pri vodenju države za načelnost, tudi za ceno najvišjih funkcij, kot je denimo državni sekretar.

Dr. Slavko Ziherl bo ostal zapisan kot eden največjih liberalcev in demokratov svojega časa. Ostal pa bo zapisan v srcih in mislih vseh, ki smo imeli priložnost biti v njegovi bližini. Ne samo z znanjem, z vsem svojim bitjem nas je duhovno bogatil in to je sled, ki ne bo nikoli izbrisana.

Bobri so odšli, da pripravijo nove čarovnije

V zadnjih dneh januarja pa tja do 11. februarja je bilo po prestolnici nadvse živahno: v mesto so prišli Bobri. Simpatično maskoto festivala, Bobra Bora, pa je bilo moč opaziti že precej pred tem. Na 4. ljubljanski festival kulturno-umetnostne vzgoje, ki ga prireja Mestna občina Ljubljana, je vabil z barvico v šapici. Seveda ne po naključju. Gledališkim in glasbenim prireditvam – potekale so na trinajstih različnih prizoriščih –, bogati beri filmov v Kinodvoru in številnim z branjem in s knjigo povezanim delavnicam v Mestni knjižnici Ljubljana se je letos namreč pridružil tudi bogat likovni program, za katerega so poskrbeli muzeji in galerije ter druge sorodne ustanove v mestu. »Raziskovanje, opazovanje, opisovanje in ustvarjanje, likovne in knjižne poti, [...] izdelava zemljevida Ljubljane, stripovske delavnice ... Verjemite, da bo zabavno in zanimivo,« je likovni program napovedal dr. Uroš Grilc, vodja Oddelka za kulturo MOL. In ni se zmotil.

Foto: Nada Žgank

Zanimanje za letošnji festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri je bilo tolikšno, da so vstopnice za več kot 134 prireditev pošle v dveh urah.

Vstopnice so letos pošle v dveh urah

Pestro je bilo že med razdeljevanjem vstopnic, ki smo se ga letos lotili malo drugače. Prostor nam je dala na voljo Festivalna dvorana, kjer je bilo mogoče na bobrovske vstopnice počakati na toplem, predvsem pa je delo potekalo hitreje, tako da kljub vrsti nikomur ni bilo treba dolgo čakati. Za deljenje vstopnic smo namenili dva delovna dneva, skoraj vse pa so pošle v dveh urah!

Skoraj 16.000 mladih gledalcev

28. januarja se je začelo zares ... Festival je odprlo v Slovensko mladinsko gledališče z zimzeleno zgodbo Svetlane Makarovič *Pekarna Mišmaš*, potlej pa se je kepa začela valiti: Bobri 2012 so na več kot 134 prireditvah (zaradi velikega zanimanja so se načrtovanemu številu delavnic pridružile še nove) gostili vsaj 15.956 mladih gledalcev. Zadnji med njimi so se zbrali 11. februarja na sklepni prireditvi v Kinu Šiška, kjer so v družbi Bobra Bora in njegovih prijateljev iz Studia Kriškraš zarajali ob glasbi in plesu. Prav vsi dogodki, ki so se zvrstili med tema mejnikoma, so se odlikovali po zavzetosti ustvarjalcev in prirediteljev, sijajnem vzdušju, navdušenju mladih obiskovalcev. Naj omenimo zgolj to, da je v okviru Bobrov slovensko premiero doživel film *Mumini lovijo kometo*, v okviru gledališko-glasbenega programa pa projekt *El-Classic.com*, in da smo v goste povabili tudi nekaj gledališč z drugih koncev Slovenije: Dramo SNG Maribor,

Lutkovno gledališče Maribor, Mestno gledališče Ptuj in Gledališče Koper. Na izredno lep odziv je naletela *Bobrova knjižna pot*, na kateri so otroci ob delih treh vrhunskih ilustratork Ančke Gošnik Godec, Lile Prap in Eke Vogelnic vstopili v svet knjižne ilustracije. Pa še to moramo omeniti: likovni del festivala se pravzaprav še ni čisto končal. Umetnine mladih udeležencev likovnih delavnic (te je povezovala moto *Ljubljana od zgoraj. Ljubljana tam spodaj*) bodo aprila in maja na ogled v razstavišču Krakovski nasip ob Ljubljani.

Bobri pridejo spet ob letu osorej

»Vsako leto znova imamo številni pripravljavci Bobrov veliko dela pa tudi veliko veselja s prireditvijo, ki ji obiskovalcev ne zmanjka,« je o pripravi Bobrov zapisala Uršula Cetinski, direktorica in umetniška vodinja Slovenskega mladinskega gledališča, ki je že četrto leto zapored izvršni producent festivala. »Komaj se prireditev februarja konča, otroci in njihovi starši že poizvedujejo, kdaj bo naslednja. To pa je za nas najlepša izmed vseh možnih spodbud.« In tudi letos jim lahko, utrujeni, še bolj pa veseli in zadovoljni, odgovorimo: Nasvidenje ob letu osorej! Ko se bodo, kakor so s predstav in delavnic poročali letos, spet »prelivali barve, liki, domišljija«, ko bodo dvorane, »polne smeha in sodelovanja« pa »nasmejanih in veselih obrazkov«, spet »pokale po šivih« ...

Foto: arhiv SMG

Predstava *Kam pa kam, kozliček* v produkciji gledališča Lutke Zajec.

Foto: arhiv SMG

Likovne delavnice v okviru festivala Bobri so potekale v Art centru Pionirskega doma in v Muzeju in galerijah mesta Ljubljane.

Jaka Fon, arhitekt in igralec

Nada Breznik

Jaka Fon je tiste vrste človek, ki ne pozna izgovorov, ki mu je naš planet v vsakem pogledu velik in zabaven izziv. Radoveden in raziskovalen duh, človek z nalezljivim žarom, odprtega srca, z vero vase in zaupanjem v druge, ki svojih sanj ne pušča v oblakih, temveč vedno najde način, da jih spusti na tla in oživi. Kot je prepričljivo oživil gluhonemega potepuha v filmu Branka Djurića *Traktor, ljubezen in rock'n'roll*, ki so ga pred kratkim predvajali tudi na berlinskem filmskem festivalu, potoval okoli sveta, v svoji diplomski nalogi pa izdelal idejno zasnovo za »lebbečo« enotirno železnico za območje Pirana in Portoroža. S partnerico Živo imata dolgo kilometrino, in to v dobesednem in v prenesenem pomenu, saj je poleg življenjskega sopotništva, ki ga bosta v kratkem kronala na najboljši možni način, bila tudi njegova sopotnica na potovanjih okoli sveta. Svoje vtise in izkušnje s potovanj sta vedno nesebično in slikovito delila s svojimi kolegi in prijatelji.

Foto: osebni arhiv

Prizor iz filma *Traktor, ljubezen in rock'n'roll*.

Štipendijo za nadarjene Mestne občine Ljubljana si prejemal za študij na Fakulteti za arhitekturo, kjer si tudi uspešno diplomiral. Kateri tvoji dosežki so še pripomogli k izboru za mestnega štipendista?

Kandidiral sem prvo leto, ko se je štipendiranje študentov Mestne občine Ljubljana sploh začelo. Pogoji razpisa so bili, da mora kandidat dosegati povprečje ocen najmanj 8 in seveda imeti stalno prebivališče v Ljubljani, česar mi ni bilo težko izpolniti. Poleg tega sem imel vlogo demonstratorja pri dveh predmetih. Demonstrator je neke vrste pomočnik profesorja oz. njegovega asistenta in je izbran izmed študentov. V tej vlogi sem med drugim pripravljal gradivo za tekoče projekte, sodeloval pri organizaciji arhitekturnih in urbanističnih delavnic ter usmerjal delo študentov pri izdelavi krovne seminarske naloge ob koncu semestra. Med študijem se je tako nabralo približno 15 delavnic, pri katerih sem sodeloval bodisi pri organizaciji bodisi pri izvedbi. Odmevnejše delavnice so bile urbanistični predlogi razvoja in planiranja številnih slovenskih krajev, npr.: Raven na Koroškem, Slovenj Gradca, Šentanela na Koroškem, Prevalj - Polja, Dobjega dvora, Kranja - »kanjona Kokre« in drugih.

Kaj pa v času študija, katera so bila tvoja obštudijska interesna področja?

Pravzaprav so bila tudi ta prav tako po svoje povezana s študijem. Na fakulteti sem namreč ustanovil študentsko društvo, prek katerega

smo se lahko prijavljali na razpise in dotacije, ki jih je razpisovala ŠOU v Ljubljani. Ob tem smo z društvom ponovno uvedli brucovanja s krstom študentov, ki ga naša generacija žal ni imela. Slišim, da so še leta pozneje pri krstu brucev uporabljali svečano zaprisego študentov in študentk arhitekture, ki sem si jo takrat izmislil. Tri leta sem tudi opravljal funkcijo predstavnika Fakultete za arhitekturo v študentskem parlamentu na ŠOU.

S partnerico Živo sta v okviru prireditve in predstavitev štipendistov Mestne občine Ljubljana pripravila zanimivo predavanje o vajinem potovanju okoli sveta in bivanju v Novi Zelandiji. Kako je prišlo do tega potovanja?

Potovanja pa so moja oz. najina druga strast. Leta 1998 sva bila v Indoneziji in sva pripravila potopisno predavanje z diapozitivi v klubu K4. Ob tej priložnosti sva tudi skuhalo in vsem prisotnim postregla tradicionalno indonezijsko rižoto. Tovrstna predavanja so se redno vrstila v K4 in najboljša so bila nagrajena. Dobila sva prvo nagrado: letalsko karto okoli sveta! Itinerer sva malce priredila in seveda dokupila še eno karto in tako se je začelo najino potovanje. Trajalo je eno leto: tri mesece sva potovala po ZDA, sledil je 14-dnevni počitek na Fidžiju, pa 5 tednov na skrivnostnem in neznanem Vanuatuju, 4 mesece v Novi Zelandiji in 3 mesece v Avstraliji ter za zaključek 14 dni Tajske. Na poti sva tudi delala, največ v Novi Zelandiji

in Avstraliji. To so bila različna priložnostna dela v vinogradih, sadovnjakih in na poljih, z izkupičkom pa sva kupila potovalni kombi in si tako v lastni režiji privoščila potepanje in raziskovanje dežele.

Potovanje je za vaju oba, za vsakega na svojem področju, imelo tudi študijski značaj. Kaj sta proučevala?

Jaz sem pripravljal gradivo za diplomsko nalogo *Enotirna železnica v obalnem pasu piranske občine*. Gre za turistični vlak na električni pogon, ki »zajaha« en sam tir. Ta je praviloma dvignjen na stebrih in zato je trasa proge lahko speljana praktično kjer koli, ne glede na obstoječo infrastrukturo. Moj projekt je povezoval portoroško letališče, hotelsko središče in Piran. Na potovanju sem v živo preizkusil in pridobil informacije o tovrstnih obstoječih projektih v Las Vegasu in Sidneyu. Živa pa je pripravljala gradivo za svojo diplomsko nalogo na FDV-ju, in sicer o položaju žensk na otočju Vanuatu, ki so, kljub navidezni demokratični ureditvi države, še zmeraj povsem neenakopravne in izkoriščane ter v podrejenem položaju.

Lahko rečeš, da so te izkušnje s tega potovanja zaznamovale?

Vsekakor! Potovanje širi obzorja. Ne samo, da spoznaš nove kraje in njihove znamenitosti, kot je to navada pri organiziranih turističnih izletih; na takšnem popotovanju spoznaš in postaneš del njihove kulture, spoznaš

Foto: osebni arhiv

Diplomsko delo arhitekta Jaka Fona *Enotirna železnica v obalnem pasu piranske občine*.

Foto: osebni arhiv

Arhitekt in igralec Jaka Fon na delovnem mestu.

drugačne navade in ljudi, vidiš in na lastni koži občutiš, kaj pomeni »država tretjega sveta«, ali pa občutiš, zakaj se Avstralsci obremenjujejo s tem, da so »spodaj«. Skratka, spoznaš drugačne sisteme vrednot in drugačen način življenja, to je tista izkušnja, ki je največ vredna. Po takšnem potovanju postaneš bolj strpen do drugačnosti vseh vrst, saj vidiš, kako po svoje omejen vzorec življenja imamo v naši majhni Sloveniji. Hkrati sva se zavedala, kar mnogi pozabljajo in česar se sploh ne zavedajo, kako lepa in pestra je naša dežela. Podzemne jame, kočevski gozdovi, presihajoče Cerkljsko jezero, Kras in pršut, dolenske zidanice, skalnate Alpe in prekmurske ravnice, pitna voda iz pipe ... Takšne stvari so nam vsakdanje, drugje pa so samo nedosegljiva želja. Pogled na zasneženo Kamniško sedlo z balkona na Slovenski cesti v Ljubljani je nekaj, kar bi večini Avstralcev pomenilo najlepši možen pogled, ki ga ima človek lahko iz stanovanja.

Kako pa je prišlo do tvojega izbora za vlogo v filmu Branka Djurića Traktor, ljubezen in rock'n'roll?

Film sem iskal že prej. Prijatelji so mi zmeraj govorili: »Jaka, ti bi moral biti igralec!« Tudi nastopanja pred publiko sem bil že vajen. Djuru me je predlagal Vinči Anžlovar, ki me je spoznal na avdiciji za neko reklamo, na katero sem se prijavil. Djuru je iskal igralca za lik gluhonemega potepuha Duplina. Nikakor ni našel primerne kandidata, ki ne bi bil

tudi zares gluhonem. Prišel sem na avdicijo, kjer sem moral zaigrati, kot da prvič v življenju vidim traktor! Preskusili smo še nekaj situacij in bil je navdušen: »... Pa še sliši in govori!« se je šalil.

Si imel kaj težav pri snemanju, glede na to, da nisi igralec in da je bila to tvoja prva tovrstna izkušnja?

Djuru je nekako našel in spodbudil talent v meni. Pomagal mi je z nasveti, kako se živeti v vlogo in kako spodbuditi določena čustva, ki naj bi jih igral. S temi in podobnimi »triki« mi je zelo pomagal premostiti začetne težave in kasneje še nadgraditi igro. Glede na to, da je Duplin gluhonem, nisem imel teksta, kar mi je, se mi zdi, zadevo olajšalo. Sva se pa z Djurrom domislila nekakšne gluhoneme govornice, s katero se Duplin izraža skozi film, tako da smo na tak način nekako zapolnili manjkajočo komponento lika.

Kaj pa popularnost in prepoznavnost od kar je film na sporedu v kinematografih?

Dogaja se, da me ljudje prepoznajo na ulici ali v trgovini. Nekateri tudi pristopijo in mi čestitajo za vlogo, pa malce pokramljamo, kar mi veliko pomeni. Res pa je, da je minilo skoraj šest let, odkar smo snemali film, in v tem obdobju sem odigral še nekaj drugih vlog. Igral sem tudi v *Vampirju z Gorjancev* Vinčija Anžlovarja in v *Stečajni masi* Slobodana Maksimoviča. Slednji je še

v postprodukciji. To so bile manjše vloge kot pri prvencu, kjer sem imel eno glavnih vlog. Nastopil sem tudi v enem delu *Naše male klinike* in nanizanki *Brat bratu* kot šankist Medo. Sicer pa sem navajen, da mnogi gledajo za mano, tako da pogosto ne vem, ali je to zaradi prepoznavnosti ali ne. S *Traktorjem* pa smo dosegli 25.000 gledalcev in več, kar nam je prineslo zlato rolo, kar je bil odmeven dogodek v revijah in medijih in sledili so intervjuji in slikanja. S paparaci pa še nimam problemov.

Kako poteka delo na tvojem strokovnem področju in kakšni so tvoji poklicni in življenjski cilji v prihodnje?

Imam status samostojnega kulturnega ustvarjalca in delam kot arhitekt. Zadnje čase tudi kot igralec. Želim si, da bi v prihodnosti lahko nekako združil in nadgradil ta dva talenta, na primer s kakšno arhitekturno obarvano oddajo, kjer bi se lahko preizkusil tudi v organizaciji. Sicer pa se bližam življenjski prelomnici, saj z Živo pričakujeva otroka! Zato se trenutno ukvarjam s prenovo stanovanja.

Oba sta bila štipendista Mestne občine Ljubljana, študijske obveznosti sta opravljala nadpovprečno, življenjske preizkušnje pa z odliko in pohvalo. Iskrene čestitke, Jaka, in najboljše želje obema za srečno starševstvo.

Pomlad na Gospodarskem razstavišču

Sejemsko-festivalne prireditve v organizaciji Gospodarskega razstavišča

Marjana Lavrič

Foto: arhiv GR

Brezplačno energetska svetovanja za občane na sejmu Dom.

Foto: arhiv GR

Sejemске prireditve na Gospodarskem razstavišču omogočajo neposreden stik in nasvet in prve roke.

Pomlad prinaša v Ljubljano tri prireditve, ki jih na svoji lokaciji organizira Gospodarsko razstavišče. Največji prireditveni center v Sloveniji obišče letno približno 400.000 ljudi, kar dve tretjini jih zaide na sejemске prireditve. Teh se letno zvrsti dvajset, osem v organizaciji Gospodarskega razstavišča. Kot smo poročali, je januar minil v znamenju turizma z uspešno produktno in destinacijsko promocijo regije Alpe-Jadran in bolj oddaljenih turističnih krajev ter peštrim obsejmskim dogajanjem, kot so stanovska druženja in strokovno-izobraževalni program. Prireditve je obiskalo približno 16.000 ljudi. Pred tem sta se jeseni lani odmevno odvila še dva tradicionalna sejma: 22. sejem pohištva – Ambient Ljubljana s 37.000 obiskovalci ter sejem, ki promovira zdrav življenjski slog, 43. sejem Narava-zdravje. Lani ga je obiskalo 20.000 ljudi. Pred nami pa so spomladanske prireditve.

Sejem Dom 2012

ključne rešitve

6. - 11. marec
Gospodarsko razstavišče

Sejem DOM (6. – 11. 3. 2012)

K tradicionalnim sejmom na Gospodarskem razstavišču nedvomno sodi sejem Dom, ki je lani praznoval svoj 50. jubilej. Je prva sejemška prireditve, ki je odprla prostore tudi v kompleksu dvoran Apel (nekdanji prodajni center Slovenijales) in se uvrstila med največje po številu razstavljalcev in razstavnih površin.

Na 24.000 kvadratnih metrih se je predstavilo 730 podjetij iz 28 držav. V približno enakem obsegu se sejem ponudbe za dom, gradbeništvo in stavbno pohištvo, ogrevalno tehniko, notranjo opremo, varovanje in urejanje okolice predstavlja tudi letos.

Sejem Dom ni namenjen samo tistim, ki prenavljajo ali gradijo, ampak vsem občanom, ki jih zanima varčen, varen in čim bolj trajen, tudi trajnosten dom. 51. mednarodni sejem graditeljstva je največji tovrstni sejem v Sloveniji in ponuja vse za gradnjo, pa tudi ključne rešitve – za občane je vsak dan organizirano brezplačno energetska svetovanje: o racionalni porabi energije za ogrevanje in pripravo tople vode, kako načrtovati energijsko učinkovito hišo in instalacije v njej, kakšna toplotna zaščita je potrebna, kako odpraviti toplotne mostove in plesni, na kaj je treba paziti pri izbiri oken ipd. Vsak obiskovalec prejme ob nakupu vstopnice katalog s seznamom razstavljalcev, programom svetovanj in koristnimi nasveti.

www.sejemdom.si

LOS – Ljubljanski obrtno-podjetniški sejem (21. 3. – 24. 3. 2012)

Lani je Gospodarsko razstavišče skupaj z Obrtno-podjetniško zbornico uvedlo novo sejemsko prireditve, *Ljubljanski obrtno-podjetniški sejem*, ki jo je letos predstavilo na sam začetek pomladi ter jo okrepilo z najpomembnejšim stanovskim dogodkom, tj. *Forumom obrti in podjetništva*, kjer se bodo obrtniki in podjetniki soočili s predstavniki oblasti. Sicer pa je sejem tudi komercialen in vabi najširšo javnost, da поблиže spozna izdelke in storitve slovenske obrti in podjetništva, tudi njune presežke, na sejmu se predstavlja tudi *Gostilna Slovenija*.

To je sejem za poslovno in širšo javnost, ki ponuja pestro ponudbo izdelkov in storitev obrtnikov in podjetnikov; ugodne sejemске popuste, brezplačno podjetniško svetovanje, energetska in obrtniška svetovalni kotiček, predstavitev obrtnih poklicev v živo, spomladanske modne smernice, obsejmske dogodke in razstave ter pestro kulinarčno ponudbo.

Forum obrti in podjetništva, *Nanotehnološki dan*, *Kaj prinašajo novi zakoni in spodbude za podjetništvo*; delavnico *Odpadek je zaslužek in ne breme*; nove programe EU za pomoč malim in srednjem podjetjem.

www.sejemlos.si

ZNIŽANJE STROŠKOV OGREVANJA

Matjaž Valenčič, energetski svetovalec

Foto: arhiv GR

Sejem Dom ponuja ključne rešitve za varčen, varen in okolju prijazen dom.

Cene energentov in cenovna razmerja med energenti se v zadnjih letih intenzivneje spreminjajo. Prejšnji teden se je cena kurilnega olja prvič povzpela čez magično mejo 1,00 €/l, najavljena je že nova podražitev elektrike, na tiho se dražita plin in toplota iz daljinskega ogrevanja, celo cena drv rahlo raste.

Na ceno energentov ne morete vplivati. Lahko pa vplivate na svoj strošek ogrevanja. To dosežete na dva načina: s spremembo bivalnih navad in z ukrepi v povečanje energijske učinkovitosti.

Za začetek zmanjšajte svoj strošek ogrevanja s spremembo bivalnih navad, nič vas ne stane in veliko prihranite! Najprej pogledajte, kje zapravljate, tam začnite. Spodbujajte svoje družinske člane, naj se vam pridružijo. Nepotrebna raba energije je odvisna od razvad stanovalcev. Ogrevajte bivalne prostore samo toliko, kot potrebujete. Če je v stanovanju pretoplo, ne odpirajte oken ampak zmanjšajte ogrevanje. Prostore prezračujte večkrat na dan, intenzivno in kratko, okna naj bodo odprta samo toliko časa, da se zrak zamenja in toplota še ostane v stenah. Pogledajte, koliko kaže termometer, za večino uporabnikov je 20°C dovolj toplo. Če vam je hladno, raje oblecite jopico, namesto da pretirano kurite. Ogrevajte samo takrat, ko je to res potrebno. Če imate termostatske ventile, jih pravilno uporabljajte. Znižanje temperature v stanovanju za 1°C zmanjša stroške ogrevanja do 10 %; pričakovani letni prihranek si sami izračunajte. Vendar ne pretiravajte. Zapomnite si, da je za zdravje in toplotno ugodje potrebno vzdrževati temperaturo prostora med 18°C in 21°C.

Kaj pa ukrepi v povečanje energijske učinkovitosti? Načela so enostavna: povečanje toplotne zaščite, zmanjšanje toplotnih izgub, zamenjava neustreznih oken, izboljšanje prezračevanja, izboljšanje kurilne naprave... Svetujem, da pripravite plan energijske sanacije tako, da bo potrebno manj energije za ogrevanje, hkrati pa se bodo izboljšali bivalni pogoji. Prioriteto ukrepov določite glede na nujnost ukrepa, stanje zgradbe in vračilo investicije. Ti ukrepi niso brezplačni, vendar prihranki zaradi teh ukrepov v nekaj letih presežejo investicijo. V pomoč vam Eko sklad nudi nepovratna finančna sredstva ali ugodne kredite, pogledjte na www.ekosklad.si.

Verjemite, tovrstni ukrepi delujejo. To dokazuje tudi tekmovanje **Energetsko učinkovite soseske** <http://www.energyneighbourhoods.eu/sl/home>. Še več, lahko se pridružite tudi vi, znižate svoje stroške in celo zmagate na tekmovanju, nagrade so lepe. Sprejmite izziv!

Brezplačne neodvisne strokovne nasvete o povečanju energijske učinkovitosti stavbe poiščite v energetsko svetovalni pisarni **Ensvet** v Ljubljani, Dalmatinova 1 ali na spletni strani www.ensvet.si. Svetovanje je vsak torek in četrtek od 16:30 do 19:00, prijavite se lahko vsak delavnik od 8:00 do 12:00 na tel. 01/306-1144.

MUZA, festival knjige in umetnosti

Konec maja pa je v načrtu še ena nova prireditev. Organizator jo je poimenoval kratko in pomenljivo: MUZA. M – kot muzika, muzikalije; U – kot umetnost, Z – kot založništvo in A – kot antika, antikvitete. Torej MUZA kot festival knjige in umetnosti!

MUZA vabi ljubljance, da si privoščimo kulturo, ki ni prestižnega značaja, da spoznamo od blizu, kaj vse mesto ponuja. Festival obiskovalce vabi na koncerte, *stand up* komedije, predstavlja novosti na področju fotografije, vabi na številne umetniške delavnice, književne predstavitve, saj se na festivalu predstavljajo slovenski založniki. Festival omogoča tudi nakup (ali prodajo) rabljenega glasbila, vinilnih plošč, CD- in DVD-jev in fotografske opreme... Festival MUZA je namenjen vsem generacijam, ustvarja ozračje mladosti, prebujenja in kulturniške interakcije. Ponuja pestro in razvejano prizorišče za različne veje umetnosti – od knjige, glasbene, vizualne umetnosti do razstave medijev, ki podpirajo umetnost, in raznih izobraževanj.

www.muzafestival.si

InTehnika – mednarodni industrijski sejem tehnike in modernih tehnologij

In da krog ni le sklenjen, ampak v potrditev, da je pomlad na Gospodarskem razstavišču tudi figurativna, omenimo še eno novo sejmsko prireditev, ki jo organizator načrtuje za letošnjo jesen, konec septembra. To je *InTehnika* – mednarodni industrijski sejem tehnike, modernih tehnologij, ki ponujajo sodobne pristope in učinkovite rešitve.

Avtomobil ni izpolnil zahtev po

Vita Kontić

Foto: arhiv CIVITAS ELAN

Dogajanje na CIVITAS ELAN ob dnevu brez avtomobila v sklopu Evropskega tedna mobilnosti 2010. V Turističnih informacijskih centrih na Stritarjevi, na Krekovem trgu in na Železniški postaji Ljubljana so po novem na voljo tudi informacije o trajnostnem gibanju po Ljubljani.

Ko se človek dandanes sprehodi po mestnem jedru – odprtem, prenovljenem, zelenem, živ(ahn)em, javnem prostoru, ki zaradi odsotnosti motornega prometa diha s čistejšimi pljuči in utripa z vitalnejšim srcem – občasno v uho ujame kakšno izjavo, kot je »Ljubljana je pa zdaj res lepa«, turistični vzdihljaj »Oh my, what a fabulous square«, otroški vzklik »Mami, pridi pogledat račke« ali mladostniški predlog »Stari, greva na en pir na plažo«. Take besede pričajo o tem, da je preživljanje časa v Ljubljani prijetno doživetje.

Razvojna konferenca Prihodnost mobilnosti v slovenskih občinah

K temu, da se v mestu dvigne kakovost življenja, ki jo je doslej precej zaviral promet, so prispevala številna prizadevanja Mestne občine Ljubljana, njenih sodelavcev in partnerjev, nevladnih organizacij, občanov in končno tudi finančna sredstva evropskih ter državnih projektov, programov in organov. A kljub temu napredku se vedno najde prostor za izboljšave. O tem, kako konkretno lahko stanje popravimo, kako od uspešnih ukrepov do celostne strategije trajnostnega načrtovanja prometa, zakaj je slednje sploh pomembno, in v čem se razlikuje od tradicionalnega, kakšne so glavne koristi za mesta in občine, katere so dobre prakse ter o še marsičem zanimivem bodo v torek, 6. marca 2012, v ljubljanski Mestni hiši na razvojni konferenci *Prihodnost mobilnosti v slovenskih občinah* v organizaciji partnerjev Slovenske platforme za trajnostno mobilnost spregovorili domači in tuji strokovnjaki s tega področja. Na pobudo Urbanističnega inštituta Republike Slovenije (UIRS) bosta na seminarju predavala tudi **Karl Reiter** iz graške »mobilnostne« raziskovalne ustanove FGM AMOR, ter **Tom Rye**, profesor za prometno politiko in upravljanje mobilnosti na britanski Edinburgh Napier

University, ki smo ga na dogodku CIVITAS ELAN Odprta akademija v Ljubljani gostili že aprila 2010. Namen konference je izmenjava znanj za boljšo načrtovalsko prakso na področju prometa v slovenskih občinah, med drugim pa je cilj tudi prepričati druga slovenska mesta in državo, da je koristno še bolj intenzivno pripravljati in izvajati trajnostne prometne strategije.

Ljubljana vzor drugim slovenskim občinam

Za vsako skupnost sta namreč promet in mobilnost ključnega pomena. Od obeh je odvisno učinkovito premikanje ljudi in dobrin, s tem pa tudi kakovost življenja celotne skupnosti, piše v predlogu z naslovom *Mobilnost za uspešno in privlačno mesto: Prometna strategija Ljubljane*, ki so ga v sklopu projekta CIVITAS ELAN (www.civitasljubljan.si) pripravili sodelavci UIRS **dr. Aljaž Plevnik**, **dr. Luka Mladenovič**, **mag. Ina Šuklje Erjavec**, **Mojca Balant**, **Lea Ružič** in **prof. Tom Rye**. Plevnik dodaja: »Izkušnje uspešnih občin kažejo, da se bodo z izzivi prihodnosti uspešneje kosale tiste lokalne skupnosti, ki bodo znale preseči preživete pristope in prestopiti na raven celovitega,

dostopnosti in gibanju po mestu.

Kaj pa zdaj?

trajnostnega načrtovanja prometa.« Avtorji tega dokumenta menijo, da se lahko Ljubljana v naslednjem desetletju bistveno spremeni. »S sodobno prometno strategijo lahko mesto razvije najrazličnejše možnosti prevoznih načinov visoke kakovosti, s katerimi bodo uporabniki potovali hitreje in udobneje, z večjim občutkom varnosti in zadovoljstva, z manj zastojev in onesnaženja zraka ter z manjšimi potrebami po gorivu in dragem širjenju cestne infrastrukture.« Kot taka bo Ljubljana lahko še boljši vzor drugim mestom po Sloveniji, ki sicer že uspešno delujejo na tem področju. Po lanski raziskavi društva CIPRA z naslovom *Identifikacija stanja javnega potniškega prometa in ukrepov trajnostne mobilnosti v slovenskih občinah* je glede na prizadevanja za približevanje k trajnostni mobilnosti med velikimi občinami (med katere sodijo vse mestne občine in tiste nemestne, kjer ima javni promet funkcijo mestnega prometa) na prvem mestu Velenje, sledi Ljubljana, nato Piran in na četrtem mestu Krško ter Postojna, med manjšimi občinami pa je najbolj uspešen Trzin, potem Kranjska Gora in Izola. Raziskava je bila opravljena v okviru projekta *Dobimo se na postaji*, katerega naročnik je Ministrstvo za promet in je sofinanciran iz kohezijskih skladov EU.

Prometna strategija in prometna politika Mestne občine Ljubljana

Usmeritve za uresničitev priložnosti, morebitne rešitve, vizija, cilji in načrti številnih ukrepov, ki bi lahko prispevali k vzponu Ljubljane po zamišljeni lestvici trajnostne mobilnosti, so od lani zapisani v vsaj dveh dokumentih, ki se medsebojno prepletata: poleg omenjenega predloga Prometne strategije Ljubljane še Predlog prometne politike Mestne občine Ljubljana (PPP MOL), ki je nastal v sodelovanju več strokovnjakov in pod taktirko ljubljanskega podžupana **prof. Janeza Koželja** ter ustanovitelja pobude Za mesto po dveh **Blaža Lokarja**. In kje na taki lestvici, če bi jo oblikovali, bi se pravzaprav znašla Ljubljana? Prof. Koželj bi jo uvrstil nekje v sredino, med mesta, ki so na dobri poti k zmanjševanju nesmotrne uporabe osebnega avta za vožnjo po mestu. »Prometne politike še nismo sprejeli, že samo preurejanje križišč za bolj varno in tekoče prehajanje pešcev in kolesarjev na račun avtomobilov spremljajo pomisleki. Večji premik se bo zgodil šele, če bomo po izgradnji Fabianijevega mostu oziroma sklenitvi notranjega obroča zaprli osrednji del Slovenske ceste za osebne avtomobile in če bomo po izgradnji štajerske vpadnice zares uvedli rumene pasove za avtobuse,« pojasnjuje. Plevnik bi Ljubljano ocenil s šestico, kar utemeljuje z besedami, da so bili zadnja leta narejeni pomembni koraki v smeri trajnostne mobilnosti, vendar je po njegovem težava v tem, da se deluje

Foto: arhiv CIVITAS ELAN

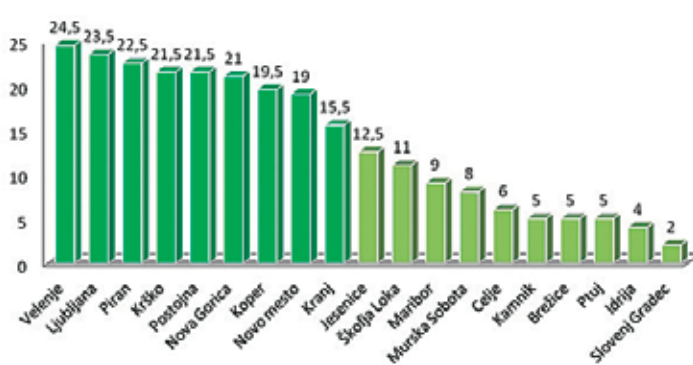
Tom Rye, profesor za prometno politiko in upravljanje mobilnosti na Edinburgh Napier University, ki je z Urbanističnim inštitutom RS sodeloval pri pripravi predloga *Prometna strategija Ljubljane*, bo predaval tudi na razvojni konferenci *Prihodnost mobilnosti v slovenskih občinah*, ki bo 6. marca v Mestni hiši.

projektno, ne sistemsko. »Ker je to tako, so na eni strani dobri in uspešni trajnostni ukrepi, a je hkrati še vedno preveč ukrepov, ki skozi trajnostne kriterije presoje niso utemeljeni in peljejo v drugo smer; primeri tega so Titova cesta, notranji obroč, večanje števila parkirišč v mestnem središču,« razlaga Plevnik in pristavlja, da manjkajo tudi pomembni

Trajnostno in učinkovito po mestu

Prebivalcem in obiskovalcem Ljubljane so v Turističnih informacijskih centrih na Krekovem trgu, v Stritarjevi ulici ter na Železniški postaji Ljubljana od februarja letos na voljo dodatne informacije o (trajnostnem) gibanju po Ljubljani. Poleg običajnih storitev nudijo tudi informacije o premikanju po mestu z javnim prevozom, o uporabi aplikacije *Google Transit* za načrtovanje poti z mestnimi avtobusi in vlakom ter o javnem sistemu izposoje koles Bicike(LJ), mogoče pa je tudi kupiti in polniti urbano. Pripravljali bodo še druge promocijske akcije in dogodke, da bi dvignili ozaveščenost o trajnostni mobilnosti. Namen vključevanja pojasnil o mobilnosti v že obstoječo turistično-informacijsko mrežo je ponudba vseh informacij na enem mestu, enostavna prepoznavnost teh točk, ki bodo opremljene s posebnimi nalepkami, in hiter dostop do ključnih podatkov in nasvetov, kako najbolj učinkovito priti od ene lokacije do druge. Dodatne storitve, ki promovirajo okolju in ljudem prijazne načine mobilnosti v Ljubljani, so del izvajanja projekta CIVITAS ELAN, ki ga sofinancira Evropska unija.

Skupne zmagovalke (max: 33,5): Velenje (24,5), Ljubljana (23,5), Piran (22,5); Krško in Postojna (21,5). Povprečna ocena med izbranimi občinami: 13,5.

Slika 43: Prikaz rezultatov večjih slovenskih občin (po izbrani metodologiji ocenjevanja občin) glede na prizadevanja za približevanje k trajnostni mobilnosti. Vir: CIPRA, 2011.

Vir: CIPRA, 2011

Glede na raziskavo *Identifikacija stanja javnega potniškega prometa in ukrepov trajnostne mobilnosti v slovenskih občinah* društva CIPRA si med velikimi občinami za približevanje k trajnostni mobilnosti najbolj prizadeva Velenje, Ljubljana pa je na drugem mestu.

Avtomobil ni izpolnil zahtev po dostopnosti in gibanju po mestu

Foto: arhiv CIVITAS ELAN

Strokovnjaki ugotavljajo, da osebni avtomobil dandanes ne izpolnjuje zahtev v zvezi s premikanjem po mestu, zato bo večina morala spremeniti svoje potovalne navade in več hoditi peš, voziti kolo ali uporabljati javni prevoz.

Foto: arhiv CIVITAS ELAN

Na območju gradnje Fabianijevega mostu naj bi v prihodnje stalo tudi upravno središče Cukrama. Urbanistični inštitut RS je zanj v sklopu projekta CIVITAS ELAN že izdelal konkreten mobilnostni načrt, ki je poleg tega, da gre v splošnem za inovativni vidik prometnega načrtovanja, poseben tudi zato, ker je to prvi mobilnostni načrt za novogradnje v Sloveniji, ki bo ob upoštevanju predvidenih ukrepov prispeval k boljši dostopnosti za vse ljudi in z vsemi prevoznimi načini že od prvega dne dalje.

elementi trajnostnega načrtovanja – strategija, uravnotežen proračun med prevoznimi načini, vključevanje javnosti, spremljanje in evalvacija ukrepov ter njihovih učinkov in okrepitev miselnosti 21. stoletja, zlasti pri odločevalcih in upravljavcih. »Javni potniški promet in kolesarjenje imata v Ljubljani največji potencial. Pri prvem se dela, ampak ne na ključnih elementih, ki bi bistveno dvignili njegovo konkurenčnost – hitrost, zmogljivost, logičnost sistema. Pri kolesarjenju se pa da v kratkem času, z najmanj denarja in z najmanj nasprotovanjem javnosti narediti največ. A kolesarjenje potrebuje močnejšo politično podporo in razumevanje njegove zmogljivosti,« zaključuje Plevnik.

Navezani na avtomobile

Vrsta ukrepov v Ljubljani pomeni pomembne korake v smeri izboljšanja ponudbe trajnostnih prevoznih načinov, hkrati pa večji del sredstev in pozornosti še vedno namenjamo infrastrukturi cestnega prometa, povzemajo avtorji predloga *Prometne strategije Ljubljane*. V procesu izdelave tega dokumenta so se pokazale nekatere pomembne priložnosti, ki bi lahko tehtnico odločilno prevesile v trajnostno smer. Opravljena javnomnenjska raziskava med prebivalci vzdolž koridorja

Dunajska–Slovenska–Barjanska cesta, ki smo ga v CIVITAS ELAN-u poimenovali *Zmajev rep*, je pričakovano potrdila močno navezanost na avtomobile. A kljub temu anketirani podpirajo ukrepe za razvoj alternativ osebemu avtomobilu, če to ne pomeni povečanja stroškov mobilnosti. Meščani so pripravljene sprejeti spremembe v prometnem režimu, če so sprejeti ukrepi »mehki«. Podpirajo tudi širitev obstoječih pešcon na temu primerna mestna območja. Zelo podpirajo izboljšanje razmer za kolesarjenje, tudi nujno potrebno izboljšanje kolesarske infrastrukture. Med ključnimi pomanjkljivostmi javnega prometa navajajo nizko potovalno hitrost, zato podpirajo uvajanje posebnih rumenih pasov za javni promet.

Toda jasno je, da »osebni avtomobil ni izpolnil pričakovanj in zahtev po dostopnosti ter gibanja po mestu«, je na predstavitvi PPP MOL 10. januarja letos poudaril prof. Koželj, zato je treba najti in ponuditi rešitve. »Tisto, kar smo že izvedli, je dober uvod, nastavek, dokaz, da zmoremo, zlasti če sta tu še politična volja in pozitiven odziv meščanov. Ustvariti je treba koalicijo tistih ki upravljajo s prometom, in tistih, ki ga uporabljajo, da bi lahko dosegli premik. Trajnostno prihodnost mest lahko dosežemo samo, če jo podpira tudi trajnostna skupnost,« je prepričan podžupan.

Ljubljana kot ena od kolesarskih prvakinj

Dejavnosti pri projektu CHAMP (<http://www.champ-cycling.eu/en/>), namenjenem promociji in spodbujanju urbanega kolesarjenja, v katerega se je maja 2011 z uspešno prijavo vključila tudi Mestna občina Ljubljana, je že v polnem zagonu. To je evropski projekt v okviru programa *Intelligent Energy Europe*, v katerem poleg Ljubljane sodeluje šest mest: Groningen (Nizozemska), Orebro (Švedska), Kaunas (Litva), Burgos (Španija), Edinburg (Velika Britanija) in Bolzano (Italija). Njegovo ime, ki je zamenjalo prvotno – MERCX –, je izpeljava iz inicialk angleških besed *Cycling Heroes Advancing sustainable Mobility*, ki partnerska mesta označujejo za kolesarske junake, ki pospešujejo razvoj trajnostne mobilnosti v svojem okolju. Nekatera med njimi so res pravi kolesarski prvaki, druga pa na pravi poti in z ambicijo, da to še postanejo. CHAMP v Ljubljani je usmerjen predvsem k mladim, njegov namen je spodbujati študente, ki že kolesarijo, naj to še naprej počnejo, ter nagovarjati tiste, ki oklevajo, da se pridružijo prvim. Projekt bo trajal do maja 2014, vanj pa je poleg Mestne občine Ljubljana vključen še UIRS, ki bo skrbel za strokovne podlage in oceno uspešnosti projekta. Mestna občina Ljubljana je tako pridobila 43.900 evrov sredstev Evropske unije, kar pomeni 75 odstotkov proračuna projekta, 14.520 evrov pa zagotavlja z lastno udeležbo.

Ljubljana – nosilka priznanj

O tem, da se v Ljubljani kakovost življenja dviguje, priča kar nekaj nagrad in priznanj, ki jih je dobila za svoja prizadevanja; zadnje je denimo 31. januarja 2012 prejela od Zelene Slovenije, ki jo je razglasila za *Najbolj zeleno občino leta 2011* med mestnimi občinami. Preteklo leto jo je Evropska komisija z nagrado *Dostopnost mesta 2012* pohvalila za povečanje dostopnosti na področju prometa in z njim povezane infrastrukture, s priznanjem *CIVITAS 2011* pa za napredek v trajnostni mobilnosti. V okviru projekta *Moja dežela – lepa in gostoljubna* je bila ocenjena kot najlepše in najbolj gostoljubno večje mesto v Sloveniji, Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije je načrtovalcem Občinskega prostorskega načrta Mestne občine Ljubljana podelila priznanje *zlati svinčnik* s področja prostorskega načrtovanja, Ministrstvo za okolje in prostor RS pa je Mestni občini Ljubljana predalo priznanje za uvajanje ukrepov na področju alternativnih možnosti prevoza. In še bi lahko naštevali. Poleg tega je bilo denimo nekaj ukrepov v Ljubljani v sklopu projekta Slovenija znižuje CO₂ (www.slovenija-co2.si) razglašeni za dobre prakse. Naj spomnimo: Plevnik je kot član projektne skupine mednje umestil uvedbo javnega sistema izposoje koles Bicke(LJ), razširitev območij za pešce, izgradnjo štirih novih mostov, namenjenih pešcem in kolesarjem, ter uvedbo enotne vozovnice urbana, podaljšanje linij mestnega avtobusa in uvedbo prikazovalnikov z napovedanim časom prihoda avtobusov.

»Župan Zoran Janković ima velike zasluge za vse pozitivne spremembe v Ljubljani«

Staša Cafuta Trček

Turisti, med katerimi so tudi taki, ki so Ljubljano obiskali že drugič ali celo petič, vsi po vrsti opažajo, kako veliko preobrazbo je naša prestolnica doživela v zadnjih letih, in večinoma tudi vprašajo, kdo ima zasluge, da se mesto tako opazno razvija, nekateri med njimi pa župana Zorana Jankovića poznajo tudi po imenu. Švicarju Giuseppeju Pinettiju je Ljubljana s svojo dnevno tržnico s svežo zelenjavo in sadjem tako všeč, da si je v Stari Ljubljani kupil stanovanje. Mesto, obdano z zelenjem in z očarljivo novoletno okrasitvijo, pritegne tako ljudi z Daljnega vzhoda kot uživa sloves v sosednji Italiji.

Fotografije: Staša Cafuta Trček
Giuseppe Pinetti

Ken Yano

Giuseppe Pinetti, strojni inženir, Zürich Švica

Ljubljana mi je tako zelo všeč, da sem si v Stari Ljubljani kupil stanovanje. In kaj mi je v Ljubljani še posebej všeč? Vaša tržnica, ki vsak dan, poudarjam, vsak dan, nudi svežo domačo zelenjavo in sadje. Pri nas v Švici lahko o dnevni tržnici samo sanjamo! Spomnim se Stare Ljubljane, ko je še bila odprta za promet, bila je zelo kaotična, glasna. Še posebej se spomnim Brega, natrpanega z velikimi črnimi smetnjaki, in postajališča za taksiste. Zdaj je ta del Ljubljane zelo prijazen tako za domačine kot za turiste. Seveda moram pohvaliti našega župana Zorana Jankovića, saj ima velike zasluge za vse pozitivne spremembe v Ljubljani. Skrbi pa me, kaj bo zdaj, ko ga ni več na tem položaju. Pohvaliti moram tudi vašo klasično sladico gibanico, ki je zame ena izmed najboljših sladice, kar sem jih kdaj jedel. In še pripomba oziroma v razmislek: Opažam, da ste Slovenci izredno prijazni do turistov, med sabo pa si niste vedno najbolj naklonjeni.

Ken Yano, uslužbenec v javni upravi, Evate, Japonska

V Ljubljani bova s soprogo ostala dva dni. Nato greva proti Zagrebu. Ljubljana kot taka mi je zelo všeč. Zdi se mi, da zelo dobro deluje kot celota, torej vse, kar vidim, se mi zdi, da mora tako biti. Opazil sem tudi, da je turizem pri vas ena izmed najpomembnejših gospodarskih panog. To bi lahko še bolj izkoristili.

Junko Yano, gospodinja, Evate, Japonska

Veliko zanimanje za obisk Slovenije je spodbudila oddaja oziroma niz oddaj, ki na naših TV postajah promovirajo

Slovenijo in Hrvaško. Lepotam Slovenije, ki so bile prikazane, se enostavno nisva mogla upreti in odločila sva se, da to vidiva tudi v živo. Ni nama žal. Ena izmed ulic, ki je vzbudila najino zanimanje, je Študentovska, čeprav so fasade zelo neurejene, zanemarjene. A ulica se lepo vije proti vznožju Poti na grad.

Corrado Dell'orto, grafični oblikovalec, Milano, Italija

Ko človek pride iz Milana, nekako podzavestno pričakuje, da bo glavno mesto sosednje države najmanj tako veliko. Seveda sem doživel presenečenje, Ljubljana je tako majhna kot mestoce blizu našega glavnega mesta, v katerem sem odraščal. Zelo zanimivo, saj so evropske prestolnice znane po svoji velikosti in se nenehno širijo. Ljubljana pa je ostala več ali manj nespremenjena. Všeč mi je njena obvladljiva velikost po meri človeka.

Laura Sala, študentka biotehnologije, Milano, Italija

Na spletu sem našla fotografije novoletne Ljubljane, ki so me tako pritegnile, da sva se s fantom nemudoma odločila, da bova letošnjo novo leto praznovala v vašem glavnem mestu, na prostem. Sicer pa sem že bila enkrat v Ljubljani, tako da jo že poznam od prej. Med Italijani je Ljubljana zelo popularna.

Kristjan Svenson, študent ekonomije, Reykjavik, Islandija

V Ljubljano sem prišel jeseni, na mednarodno študentsko izmenjavo. Dva semestra bom obiskoval predavanja na Ekonomski fakulteti. Za zdaj sem zelo zadovoljen. Učni program je na zelo kvalitetnem nivoju in je izpolnil moja pričakovanja. Slovenci ste zelo prijazni.

Ljubljana je *kul*, ker je obvladljiva, kar zadeva velikost. Pa tudi cenovno je ugodnejša, če jo primerjam z drugimi evropskimi prestolnicami.

Inga Jonsdottir, študentka, Reykjavik, Islandija

V Ljubljani sem prvič. Prišla sem za en mesec na obisk k fantu. Tukaj se zelo dobro počutim. Je zelo varno. Novoletna okrasitev me je prevzela, še posebej pri Tromostovju. Domov se bom vrnila z lepimi spomini na prijazno mesto, ki je obkroženo s hribi in gorami in dobro hrano. Tudi vaša hitra prehrana mi je všeč, burek in kuhano vino človeka pogrejeta ob tem mrzlem času.

Fevronia Reizidou, lutkarica, Atene, Grčija

Tokrat sem v Sloveniji že petič. Ljubljano imam rada, saj ima to moč, da se vsakič spočijem ob pogledu na vaše zgradbe, ki v veliki večini nimajo motečih elementov. Upam, da tako tudi ostane ter da se Slovenci zavedate pomena ohranitve arhitekturne kulturne dediščine. Prihajam iz Aten, obmorskega mesta, zato mi voda veliko pomeni. Ljubljana nadomešča morje. Ker sem umetnica, ki se ukvarja z lutkarstvom, sem bila nadvse presenečena, da imate v Ljubljani festival lutk, ki se odvija vsaki dve leti. Zelo zanimivo, saj lutkarstvo v svetu sploh ni popularno, vi pa imate tak festival – neprecenljivo! Prijatelj mi je povedal, da je župan Zoran Janković »zapustil« županski položaj in da ga Ljubljančanke in Ljubljančani že močno pogrešate. Lahko rečem, kolikor spremljam Ljubljano zadnja leta, da je resnično pomembno, kdo vodi mesto, in upam, da se bo Ljubljana razvijala pozitivno, kot se je v zadnjem času.

Junko Yano

Corrado Dell'orto

Laura Sala

Kristjan Svenson

Inga Jonsdottir

Fevronia Reizidou

Lajšanje brezdomstva in revščine

Tilka Klančar
Alenka Žagar

Pojav brezdomstva se v zadnjih dveh desetletjih tako po svetu kot tudi pri nas razširja, kot posledica gospodarske krize in vsesplošne recesije pa se v naše vsakdanje življenje vse bolj zažira tudi revščina. V Ljubljani je po oceni raziskave *Problematika brezdomstva v Ljubljani* (B. Dekleva in sodelavci, 2005/06), katere naročnica je bila Mestna občina Ljubljana, med 300 in 600 brezdomk in brezdomcev, to je ljudi brez strehe nad glavo, pa tudi tistih, ki živijo v slabih bivalnih razmerah, in tistih, ki sicer imajo streho nad glavo, vendar to ni njihov dom.

Delovanje Mestne občine Ljubljana na področju brezdomstva ter preprečevanja in lajšanja posledic revščine je usmerjeno predvsem v zagotavljanje varnih namestitev za brezdomne (s sofinanciranjem programov in zagotavljanjem nujnih bivalnih enot), v zagotavljanje sredstev za denarne pomoči najbolj socialno ogroženim občankam in občanom, v zagotavljanje programov, ki nudijo materialno pomoč za preživetje ter v zagotavljanje drugih oblik programov za pomoč in podporo ljudem v eksistenčni stiski (na primer dnevni center z aktivnostmi in podporo za opolnomočenje brezdomnih, programi higienske oskrbe ipd.).

Omenjene programe, ki jih večinoma izvajajo nevladne organizacije, Mestna občina Ljubljana sofinancira prek rednih javnih razpisov, program Rdečega križa pa, v skladu z zakonom, na podlagi neposredne pogodbe. Sofinancirani programi pomembno dopolnjujejo mrežo javne službe oziroma sistemske rešitve, ki jih kot odgovore na problematiko brezdomstva in revščine ponuja država.

Foto: Nejc Trpin

Brezdomec na avtobusni postaji.

Programi za brezdomke in brezdomce ter ljudi, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in njenimi posledicami, ki jih sofinancira Mestna občina Ljubljana

V tem trenutku je brezdomkam in brezdomcem v Ljubljani na voljo 95 posteljnih kapacitet, oziroma z dodatnimi zasilnimi ležišči do 110. Z organizacijami, ki izvajajo namestitvene programe za brezdomke in brezdomce v Mestni občini Ljubljana, redno sodelujemo. Za primer povečanega povpraševanja po prenočiščih oziroma ocene izvajalcev programov, da je potrebno povečanje posteljnih kapacitet (na primer v primeru mraza), ima Mestna uprava Mestne občine Ljubljana zagotovljen primeren prostor, kjer bi tisti, ki bi to želeli, lahko začasno prenočili.

Zavetišče za brezdomce

Zdaj že tradicionalno *Zavetišče za brezdomce* v Ljubljani deluje pod okriljem Centra za socialno delo Ljubljana Center. Osnovna dejavnost zavetišča je vsakodnevno nudenje hrane in prenočitve – topel obrok med 11.30 in 13.00 uro ter spanje oziroma možnost prenočitve med 19.00 uro zvečer in 8.00 uro naslednji dan zjutraj.

Zavetišče je sestavljeno iz dveh enot, ena je zaprtega in druga odprtega tipa. V zaprtem delu zavetišča je namestitev mogoča le z ustrežno odločbo pristojnega centra za socialno delo in z delnim plačilom v višini

80-odstotne državne denarne socialne pomoči, ki jo brezdomka oziroma brezdomec pridobi s prej omenjeno odločbo.

V tem delu zavetišča je na voljo 28 ležišč (24 za moške in 4 za ženske). Čas trajanja nastanitve je odvisen od različnih osebnih okoliščin, v katerih se je znašla posameznica oziroma posameznik (bolezen, starost, priložnosti in možnosti za trajnejše rešitve) in lahko traja od enega tedna pa tudi do deset let. Kapacitete tega dela zavetišča so večinoma polno zasedene. V primeru povečanih potreb je mogoče zagotoviti še nekaj dodatnih zasilnih ležišč.

V drugem delu zavetišča, ki je odprtega tipa, je v štirih montažnih enotah (od teh je ena sanitarna) na voljo 18 preprostih prenočišč, za uporabo katerih ni potrebna odločba centra za socialno delo. Ta del zavetišča deluje samo v večernih in nočnih urah.

Zavetišče za brezdomce VZD

V letu 2009 so z izvedbo programa *Zavetišče za brezdomce VZD* začeli tudi v Društvu prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote. Zavetišče deluje v Plečnikovem podhodu 1 (na isti lokaciji deluje tudi njihov dnevni center za brezdomne), zagotavlja pa prenočišče za 7 oseb. Odprto je vsak dan od ponedeljka do nedelje, od 20. do 8. zjutraj. V primeru povečanih potreb pa prav tako kot v zavetišču na Poljanski lahko zagotovijo dodatna zasilna ležišča.

Foto: arhiv MOL

V dnevnem centru Kraljev ulice.

Foto: arhiv MOL

Foto: arhiv MOL

Primera notranjosti bivalne enote Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana.

Mestna občina Ljubljana sofinancira tudi posebno *Zavetišče za brezdomne uživalce nedovoljenih drog*, ki ga izvaja ŠENT – Slovensko združenje za duševno zdravje. V zavetišču je 16 ležišč, ki so na voljo od večernih do jutranjih ur. Osnovni namen zavetišča je nastanitev brezdomnih uživalcev nedovoljenih drog, ki se v ostala razpoložljiva zavetišča ne morejo vključiti.

Individualizirana in celovita nastanitvena podpora brezdomnim ljudem

Poleg tradicionalnih zavetišč za brezdomne Mestna občina Ljubljana od leta 2008 na tem področju podpira tudi inovativni program namestitve s podporo. Program *Individualizirana in celovita nastanitvena podpora brezdomnim ljudem (resettlement) v Ljubljani kot prehod v samostojno bivanje*, ki ga izvaja Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice, brezdomnim nudi nastanitvene možnosti oziroma možnost bivanja s podporo in spremljanjem strokovnih delavk in delavcev društva ter pripravo ljudi za prehod iz bivanja na cesti v stanovanja. V program nastanitvene podpore, ki danes poteka v štirih stanovanjih in eni stanovanjski hiši, je vključenih 26 uporabnic in uporabnikov.

Druga oblike pomoči brezdomkam in brezdomcem

Poleg namestitvenih programov Mestna občina Ljubljana sofinancira tudi druge oblike

pomoči brezdomkam in brezdomcem ter ljudem, ki se srečujejo s tveganji za nastanek revščine in njenimi posledicami. Prav tako kot prve tudi te večinoma izvajajo nevladne organizacije.

Območno Združenje Rdečega Križa Ljubljana na Tržaški cesti 132 (nekdanja Agrotehnika Gruda) poleg psihosocialnih vsebin (organizacija družabnih dogodkov, obiski na domu) socialno ogroženim posreduje rabljena oblačila, odeje, obutev, šolske potrebščine, priložnostno tudi darila ter razdeljuje prehranske pakete. Poleg tega brezdomnim zagotavljajo še možnost vzdrževanja osebne higiene (tuširanje, higienski pripomočki).

Pri *Karitas* brezdomne oskrbujejo prek Župnijskih Karitas. V Štepanjskem naselju, v Župnijski Karitas Štepanja vas, imajo brezdomni možnost, da se stuširajo, obrijejo in ostrižejo ter dobijo sveža oblačila.

Program *Distribucijski dnevni center Kralji ulice*, ki ga izvaja istoimensko društvo, deluje kot varen dnevni prostor, v katerem se lahko brezdomke in brezdomci prosto zadržujejo in vključujejo v številne aktivnosti (ustvarjalne, izobraževalne ...). V dnevnem centru nastaja tudi ulični časopis *Kralji ulice*.

Društvo prostovoljcev Vincencijeve zveze dobrote poleg zavetišča izvaja tudi program *Celostne pomoči brezdomcem za aktivno vključevanje v družbo*. Program deluje v obliki dnevnega centra z različnimi

aktivnostmi (družabništvo, skupina za samopomoč, svetovanje, delavnice ...) ter možnostjo prehrane in vzdrževanja osebne higiene (tuširanje).

K izboljšanju položaja brezdomk in brezdomcev v Ljubljani veliko prispeva tudi *Ambulanta za osebe brez zdravstvenega zavarovanja s posvetovalnico*, ki od leta 2001 s finančno pomočjo Mestne občine Ljubljana deluje pod pokroviteljstvom Zdravstvenega doma Ljubljana. Poleg zdravniške oskrbe, ki jo nudijo zdravniki prostovoljci, je brezdomkam in brezdomcem v ambulanti omogočeno, da poskrbijo za najnujnejšo higieno.

Za vse našete dejavnosti je Mestna občina Ljubljana v letu 2011 skupno prispevala dobrih 450.000 evrov.

Denarna pomoč socialno ogroženim

V skladu z *Odlokom o denarni pomoči* so do denarne pomoči iz proračuna Mestne občine upravičeni občani in občanke, ki so brez lastnega dohodka, in osebe, ki z lastnim dohodkom do 30-odstotno presegajo minimalni dohodek za posameznega družinskega člana po zakonu, ki ureja socialnovarstvene prejemke.

Denarnih pomoči je več vrst: • pomoč ob materialni ogroženosti, • pomoč ob začetku šolskega leta, • šola v naravi/letovanje, • kosila

Lajšanje brezdomstva in revščine

RAZPIS ZA IZBIRO ZASEBNEGA PARTNERJA ZA OSKRBOVANA STANOVANJA - ŠIŠKA

Mestni svet Mestne občine Ljubljana je na 12. seji dne 19. 12. 2011 sprejel akt o javno-zasebnem partnerstvu za projekt Oskrbovana stanovanja – Šiška. Na podlagi sprejetega akta je Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana, Zarnikova 3, Ljubljana, (v nadaljevanju: JSS MOL) dne 6. 2. 2012 na portalu javnih naročil (www.enarocanje.si) objavil razpis za izbiro zasebnega partnerja za javno-zasebno partnerstvo Oskrbovana stanovanja – Šiška. Objava se vodi pod številko JN1419/2012. Razpisna dokumentacija z navodili za pripravo prijave, potrebnimi obrazci za pripravo prijave ter opisom projekta je dostopna na spletnih straneh www.jssmol.si in www.ljubljana.si. Rok za oddajo prijav je do dne 8. 3. 2012 do 12.00 ure. Javno odpiranje prijav bo dne 8. 3. 2012 ob 12.15 uri v sejni sobi (3. nadstropje) JSS MOL.

Glede na trenutne razmere na trgu ponudbe oskrbovanih stanovanj je potrebno ugotoviti, da je povpraševanje po oskrbovanih stanovanjih večje od ponudbe ter da siceršnje mrtvilo na nepremičninskem trgu, ki se odraža v majhnem številu prodanih stanovanj, za segment prodaje oskrbovanih stanovanj ne velja. Pri tem je temeljni cilj javnega partnerja, da se poveča fond javnih najemniških oskrbovanih stanovanj in da se poveča število tržnih oskrbovanih stanovanj, ki bodo uporabnikom ponujena po sprejemljivi tržni ceni. Predlagani projekt zagotavlja trajno ureditev upravljanja in oskrbe s celotnim kompleksom oskrbovanih stanovanj in dolgoročno ohranitev zgrajenih stanovanj v statusu oskrbovanih stanovanj.

Javni interes v predmetnem primeru je v vzpostavitvi kompleksa oskrbovanih stanovanj z okoli 60 stanovanjskimi enotami, pri čemer bo približno eno četrtno kompleksa predstavljal javni del projekta.

Kot optimalna oblika je predlagan model javno-zasebnega partnerstva koncesije gradnje v kombinaciji koncesije gradnje po modelu DBFTO (projektiraj, zgradi, financiraj, prenesi v last, upravlja) - javni del projekta in koncesije gradnje po modelu DBFOO (projektiraj, zgradi, financiraj, upravlja, obdrži v lasti) - zasebni del projekta. Navedeni model omogoča uresničitev ciljev javnega partnerja na način, da večino tveganj iz projekta prevzema zasebni partner.

Predlagani projekt je primeren za realizacijo v obliki javno-zasebnega partnerstva, saj na eni strani omogoča ustrezno zavarovanje javnega interesa ter izpolnitev ciljev javnega partnerja, ki se nanašajo na zagotovitev potrebnih oskrbovanih stanovanj v Mestni občini Ljubljana. Na drugi strani je obravnavani projekt skladen tudi z interesom potencialnih zasebnih partnerjev, saj omogoča, da se v predlaganem obdobju vložena investicijska sredstva v vzpostavljeno infrastrukturo povrnejo.

Jožka Hegler, univ. dipl. inž. arh., direktorica

Foto: arhiv MOL

Nastop glasbene delavnice Kraljev ulice.

za otroke v osnovni in srednji šoli, kjer je organizirana prehrana, • kosila za občanke in občane nad 65 let in • pomoč ob rojstvu otroka.

Višina denarne pomoči znaša 190 evrov, pomoč ob rojstvu otroka pa občanke in občani, ki so socialno ogroženi, prejmejo v višini 380 evrov.

Sredstva, ki jih Mestna občina Ljubljana namenja denarnim pomočem, iz leta v leto naraščajo in so leta 2010 prvič preseгла 1.000.000 evrov. Leta 2011 je bilo v ta namen iz mestnega proračuna izplačanih skoraj 1.200.000 evrov.

Nujne bivalne enote Javnega stanovanjskega sklada Mestne občine Ljubljana

Javni stanovanjski sklad Mestne občine Ljubljana zagotavlja bivalne enote za začasno reševanje stanovanjskih potreb socialno ogroženih oseb, ki imajo stalno prebivališče v Mestni občini Ljubljana. Trenutno je oddanih 178 bivalnih enot, v katerih prebiva 492 ljudi. Gre za različne oblike gospodinjstev, med katerimi je 7 šestčlanskih, 3 sedemčlanske ter celo osemčlanska družina.

Na čakalni listi oseb, ki izpolnjujejo pogoje za dodelitev bivalne enote, je 117 prosilcev, od tega 64 samskih oseb, pri katerih je tudi najdaljša čakalna doba. Na seznamu čakajočih je 30 dvočlanskih, 8 tričlanskih in 15 štiričlanskih gospodinjstev.

Urejeno politiko socialnega varstva bo Mestna občina Ljubljana zagotavljala tudi v prihodnje

Na področju brezdomstva in revščine, kjer se soočamo s hitrim povečevanjem potreb po takojšnjih rešitvah, je delovanje Mestne občine Ljubljana zgledno urejeno. V urbanem okolju se ta problematika pojavlja že dolga leta, zato imajo naši ukrepi in delovanje bogato zgodovino ter danes tvorijo ustaljen in stabilen del celotnega sistema mestne politike na področju socialnega varstva. V Mestni občini Ljubljana nameravamo tudi v prihodnje redno spremljati razmere in aktualne potrebe ljudi ter v sodelovanju z organizacijami, ki izvajajo programe na terenu, prispevati k ustreznim rešitvam na tem področju.

(Tilka Klančar je sekretarka, vodinja Oddelka za zdravje in socialno varstvo, mag. Alenka Žagar pa višja svetovalka Oddelka za zdravje in socialno varstvo.)

Odlični izdelki iz naravne ovčje volne v središču Ljubljane

rokodelstvo
SLO art & craft
SVE NI JA

Trgovina Soven Natura, članica Združenja trgovcev mesta Ljubljane

Foto: arhiv MOL

Rokodelska delavnica Soven Natura ima v Ljubljani trgovino z izdelki iz naravne ovčje volne na Ciril Metodovem trgu. Trgovina je članica Združenja trgovcev mesta Ljubljane, ki pripravlja različne predstavitvene akcije svojega delovanja v mestnem središču.

Decembra je bilo na ljubljanskih ulicah mogoče srečati Sneženega moža z napisom Združenje trgovcev mesta Ljubljane, ki je mimoidočim delil bonbone in letake. Lepo belo oblačilo, plašč in kapo, so sešili v predilnici Soven v Selnici ob Dravi, ki ima izvirno trgovino Soven Natura na Ciril Metodovem trgu z izdelki iz naravne ovčje volne. V letošnjem ekstremnem mrazu je še posebej koristno vstopiti vanjo, saj so tamkajšnji izdelki iz naravne ovčje volne v tem času še posebej zanimivi. A ne le to: o volni lahko pri njih izvemo še marsikaj, kar ni tako široko znano, ali pa se v delavnicah, ki jih prireja podjetje Soven, naučimo sami ustvarjalno uporabljati to prijetno in zdravju koristno slovensko naravno surovino.

Priprava ovčje volne

Lastnica nam pove, da se pravilna priprava volne začne že pri striženju ovac. Ovce dajo po nekaterih podatkih v Sloveniji 180 ton volne letno. Rejci morajo poskrbeti, da izločijo nekvalitetne predele volne, da volna ni mokra, da jo pospravijo v dobro zračno prepustne vreče in jo skladiščijo na suhem. Sledi zahteven postopek pranja in sušenja, nato pa še krtačenja, predenja in na koncu pletenja ali tkanja v predilnici. Najbolj zaželene so naravne barve: bela, siva in melirana domača ovčja volna, zadnja leta pa usmerjenost v uporabo naravnih materialov pri oblačenju narekuje vse več naravnega ekološkega barvanja preje v pastelno zeleno, modro in rdečo barvo. Naravno obdelana preja je nekoliko debelejša in zato najbolj primerna za ročno pletenje in tkanje.

Koristi naravne ovčje volne za zdravje

Med kupci so najbolj zaželene nogavice, mladi, ki vse bolj cenijo naravne materiale, pa radi posežejo tudi po volnenem ponču. Ker volna uravnava temperaturo in pospešuje krvni obtok, so nogavice zelo primerne za tiste, ki se čezmerno potijo, ki jih nenehno zebe v noge, ki jih noge bolijo, pečejo ali srbijo. Čeprav navadno pod volnenimi nogavicami nosimo še bombažne, jih je bolj priporočljivo nositi na goli koži. Volna uravnava temperaturo, poleti varuje pred vročino, pozimi greje, ker ima lanolin, odbija prah, pršico in vlago – torej je po naravni poti protialergijska. Morebitno srbenje pod volnenim oblačilom še ne pomeni alergije, le začasno preobčutljivost na grob material, ki postopoma izgine.

Preventiva za zdrave, rehabilitacija za bolne

Volna je odlični toplotni izolator, varuje pred mrazom in toploto, zato je uporabna za mrzle in vroče dni. Ima masažni učinek na telo in pospešuje prekrvavitev v tkivih. Blaži revmatske težave, bolečine pri kroničnih obrabah vretenc in izboljšuje stanja po poškodbah. Dosega splošno sprostitve, izboljšuje kvaliteto spanja, pomaga pri glavobolu, migrenah in nespečnosti. To so odlične lastnosti, zaradi katerih se je dobro odločiti tudi za posteljnino, ki ima za polnilo ovčjo volno. Odeja, polnjena z volno in sešita v 100-odstotni bombaž, ima dolgo življensko dobo. Ni nujno, da je težka, lahko je univerzalna za poletje in

zimo ali pa zelo lahka in tanka za poletje. V poplavi zaščit za ležišče iz uvoza in z najrazličnejšimi dodatki smo skoraj pozabili na nadvložek ali zaščito iz prave volne, katerega posebnost je v tem, da je debelejši in ni le zaščita za ležišče, ampak predvsem za naše telo. K odeji in nadvložku pa spada tudi dober vzglavnik. Volnen vzglavnik, kjer je polnilo prišito k blagu, je kompakten in prava podpora za še tako boleč vrat in hrbtenico. Gre za posteljnino višje kakovosti, po zmerni, našim razmeram prilagojeni ceni.

Posteljnino iz naravne slovenske ovčje volne vzdržujemo tako, da jo temeljito prepračimo vsaj enkrat mesečno v senci. Med urejanjem postelje jo rahljamo s stresanjem. Madeže lahko odstranimo pod tekočo vodo brez namakanja in brez ožemanja. Odvečno vodo odstranimo z rahlim stiskanjem. Na tak način peremo le umazani del posteljnine. Posteljnino ne namakamo, ne peremo ročno in ne strojno in je ne ožemamo. Če je vlažna, jo sušimo v senci. Likanje ni potrebno in ni priporočljivo. Priporoča se kemično čiščenje v skladu z navodili za čiščenje in vzdrževanje volnene posteljnine, kot je zapisano na trajnem vštiku. Življenska doba je 15 let in več, naredijo pa jo tudi po meri.

Tradicionalno, slovensko, uporabno in modno

Vsi izdelki so ekološko proizvedeni. Večina je narejenih ročno in so unikatni. Imajo certifikat art&craft Slovenija. V poletnih mesecih, ko imajo več časa, je mogoče pri njih naročiti tudi pletenino ali tkanino po meri in po lastni zamisli. Cene so zmerni, tako rekoč tovarniške in za najmanj 20 odstotkov, nekatere celo 40 odstotkov nižje kot v podobnih prodajalnah v tujini. Vsaj enkrat mesečno pa pripravijo posebno tovarniško razprodajo manj iskanih izdelkov in izdelkov z manjšo tovarniško napako.

Naravna bioizolacija za hiše

Iz naravne ovčje volne Soven je izdelan tudi bioizolator za hiše. Investitorji, ki ga vgradijo v svoj objekt, lahko pridobijo ekološki kredit ali ekološka nepovratna sredstva. Po sami vgradnji dosega maksimalno toplotno in zvočno izolativnost ter tako minimalno porabo ogrevalne energije, ki preprečuje zvočno onesnaženje okolja. Proizvodnja je nizkoenergijska in ne onesnažuje okolja. Ta posebnost naravna surovina dosega najvišje evropske standarde, ima izredno dolgo življensko dobo, ko dotraja, pa jo brez težav kompostiramo.

Usposabljanje za deficitarne tekstilske poklice

Tehnike pletenja so se mlada dekleta nekoč naučila že od mater in babic, tkanja in polstenja pa v šolah. Danes je tekstilskih šol vse manj, mame in babice pa nimajo časa, zato so v podjetju Soven s pomočjo strokovno usposobljenega kadra začeli tudi z delavnicami in z usposabljanjem za deficitarne tekstilske poklice. V zadnjem času je najbolj zaželeno polstenje s slovensko ovčjo volno. Delavnice izvajajo v prostorih podjetja v Selnici ob Dravi, pridejo pa tudi na šolo, na sedež društva ali kateregakoli organizatorja po vsej Sloveniji.

Informacije o delavnicah lahko dobite tudi v prodajalni lastnih proizvodov v trgovini SOVEN NATURA na Ciril Metodovem trgu v Ljubljani, kjer je razstavljenih in naprodaj kar 120 različnih volnenih izdelkov podjetja Soven. Po naših informacijah je to poleg njihove trgovine v Selnici ob Dravi edina specializirana prodajalna volnenih izdelkov v Sloveniji, kjer lahko na enem mestu kupite vse od česane oz. mikane volne za polstenje, preje za pletenje in tkanje, nogavic, rokavic, kap, puloverjev, jopic, volnenih jopičev, posteljnih pregrinj, volnenih odej, nadvložkov, vzglavnikov in še vrsto drugih drobnih volnenih izdelkov za dom in oblačenje. Več na www.soven.si

Skupinam, šolam in društvom, ki bi si želela organizirano ogledati prodajalno, priporočajo, da se poprej napovejo in jim bodo zagotovili strokovno vodenje in prikaz ene od tekstilskih tehnik predelave volne, organizirajo pa tudi celodnevni obisk ali tehnični dan v predilnici Soven v Selnici ob Dravi.

Četrtni

ČS Šiška

PRVI KLIK, brezplačni računalniški tečaj za starejše od 55 let

Tečaj PRVI KLIK traja 4 ure in ga organizirata društvo upokojencev Šiška ter Izobraževalni center Sirius. Tečaj poteka zjutraj in dopoldne v majhnih skupinah na sedežu društva Gorazdova ulica 10 v Ljubljani. Čakalne vrste ni. Na tečaju boste spoznali osnovne veščine dela z računalnikom in Internetom. PRVI KLIK bo potekal do maja 2012. Novost v letošnjem letu je računalniški tečaj *Mesečnik*, ki obsega pet srečanj, vsak torek po dve uri. Tečajni Facebook, Skype, Picasa, Urejanje digitalnih slik in Google zemlja, se izvajajo, ko je dovolj prijav. Za dodatne informacije in prijave pokličite 051/ 680 818 ali pošljite e-mail info@sirus.si.

V Društvu upokojencev Šiška vas vabimo v lokal, ker se starejši družimo, igramo družabne igre in pijemo kavico, ob sobotah od 16. do 20. ure pa organiziramo ples z živo glasbo. Prijazno vas vabi Društvo upokojencev Šiška, Gorazdova 10, 1000 Ljubljana, tel: 059 143 080.

Foto: arhiv MOL

Prostor z računalniško opremo na Gorazdovi 10 v Šiški, kjer izobraževalni center Sirius organizira brezplačne računalniške tečaje za starejše od 55 let.

Foto: Davor Radič

2. kulturni večer vseh generacij z naslovom O Šmartno, draga vas domača, ki ga je na slovenski kulturni praznik pripravilo Društvo

Vadba tople joge

Že nekaj časa je tudi v Ljubljani mogoče vaditi pri nas manj razširjeno vrsto joge – toplo jogo, ki je v svetu znana kot Bikram Yoga. Trenirajo jo številne zvezde, kot so Lady Gaga, Jim Carrey, Demi Moore, Quincy Jones, Goldie Hawn, Brooke Shields, Diana Ross ... Gre za serijo hatha joga položajev, ki jo izvajamo v ogrevanem vročem prostoru (temperatura v dvorani je okrog 35 stopinj) in tako sistematično zdravimo um in telo od znotraj navzven. Ti položaji okrepijo, podaljšajo, učvrstijo in obnovijo vsako mišico in kito v telesu. Topla joga vzdržuje zdravo telo in um, pomaga preprečevati in zdraviti kronične bolezni, težave s hrbtenico in stres. Redna vadba zagotavlja harmonično oblikovanje telesa in mladosten videz. Ugodno vpliva na izgubo teže in oblikovanje mišic, pravilno dihanje in s tem na kapaciteto pljuč, gradi moč in prožnost, ravnotežje in vzdržljivost, odpravlja težave s hrbtenico, izboljša spanje, povečuje gibljivost sklepov, razstruplja in čisti telo. Ogrete mišice namreč učinkoviteje porabljajo maščobo, pospeši se razgradnja sladkorja in maščobnih kislin, med vadbo se zaradi raztezanja maščoba ne more nikamor naložiti, razporedi se nazaj v krvni obtok in se ponovno porablja za energijo, srčni utrip se poveča, kar pripomore k izboljšanju srčnožilnega sistema, izboljša se viskoznost krvi, občutno znojenje pomaga pri razstrupljanju, mišice, mišične ovojnice in vezivno tkivo postanejo bolj elastični, kar

omogoča večjo prožnost in s tem manjšo možnost poškodb, kapilare se odzovejo na vročino s širjenjem, to pa dovede več kisika v mišice, tkiva in organe in tako pomaga pri razstrupljanju.

Na vadbo tople joge se je mogoče vpisati kadar koli, saj se vaje ponavljajo. Topla joga je za vsakogar, ne glede na zmogljivost in tip telesa. Lahko se postavimo v položaj po svojih trenutnih zmogljivostih. Kot pri vsaki drugi fizični aktivnosti gre z vsako vadbo bolje. Če

Foto: arhiv Studia Pure

Vadbo zdravilne tople joge, ki je v Sloveniji novost, je v Ljubljani

razgledi

prijatelj mladine Šmartno ob Savi.

se med vadbo preveč pregrejemo, sedemo v začetni položaj otroka in dihamo. Naloga vadiatelja je, da skupino vodi in motivira, vsakdo pa sam preceni, do kod sežejo njegove sposobnosti. Pred vadbo je treba popiti veliko vode in vsaj 2 uri pred začetkom ne uživati hrane. 75-minutna vadba je tudi umski izziv.

Vadba tople joge poteka v Studiu PURE v Šiški na Devovi 18. Več informacij po telefonu 041/600 899 in njihovi na spletni strani.

mogoče praktimirati na Devovi 18 v Šiški.

ČS Šmarna gora

Pozdrav pomladi na gregorjevo 12. 3. 2012 v Tacnu

Turistično društvo Šmarna gora Tacen že vrsto let na gregorjevo 12. marca organizira prireditev *Pozdrav pomladi na gregorjevo*. S tem želi ohraniti navade starih tacenskih rokodelcev.

Dogodek se bo odvijal na vrtu Gostilne Košir v Tacnu na levem bregu Save pod tacenskim mostom. Od 17. do 18. ure bo potekalo prinašanje in ocenjevanje plovil na vrtu gostilne Košir v Tacnu, od 18. do 19. ure bo na sporedu kulturni program s podelitvijo nagrad, od 19. do 19.30 ure pa se bo dogajalo spuščanje plovil po Savi in program kajakašev. Organizatorji se zavedajo, da je v izdelavo plovila vložena veliko truda, zato vse sodelujoče pogostijo, najboljše pa nagradijo. Pri ocenjevanju bodo upoštevali izvirnost in izbiro materialov.

Plovilo naj bo izdelano iz naravnih materialov, predvsem pa mora biti na njem pred spuščanjem v vodo prižgana lučka. Organizatorji želijo, da bi bila vsa razstavljena plovila odnesena na vodo. Tisti, ki ne želite, da bi svojo dragoceno ladjico za vedno izgubili, imejte še eno preprostejšo, ki jo boste odnesli na vodo. Otroci do 6. razreda bodo smeli spuščati plovila po Savi samo v spremstvu staršev in gasilcev. Spuščanje luči po vodi je tudi osnovni namen prireditve.

Plovila morajo biti izdelana po naslednjih kriterijih: ● največja dimenzija plovila naj ne bo večja od 50 cm, ● izdelani morajo biti iz naravnih materialov (les, slama, trsje, lubje, lepenka, papir ipd.), ● svečke za prižiganje morajo biti dobro nameščene, da bodo pri spustu v vodo gorele, ● uporaba, plastike, stiropora in kovin ni dovoljena.

Na prireditvi vsako leto sodeluje blizu sto otrok z raznovrstnimi ladjicami in splavi. Za varnost na skrbijo domači gasilci, kajakaši pa za popestritev programa na vodi.

ČS Jarše

2. kulturni večer vseh generacij

Mitja Petje

Na mrzel in vetroven večer pred kulturnim praznikom so v Šmartnem ob Savi organizirali 2. kulturni večer vseh generacij pod skupnim naslovom *O Šmartno, draga vas domača*.

Večer je pripravilo Društvo prijateljev mladine Šmartno ob Savi, zato je prvi pozdravil vse navzoče predsednik društva Mitja Petje, ki je nato predal besedo domačemu župniku Joštu Snoju, ki je zbrane pozdravil in spodbudil. Program, ki se je začel s Prešernovo Zdravljico, je obsegal 17 točk.

Povezovalka večera Darja Petje Marinko je za uvod prebrala kratek življenjepis in priredbo *O Šmartno/Vrba, draga vas domača našega največjega poeta*. Izpod prstov harmonikarjev Mihe in Matjaža je sledil venček narodnih in narodnozabavnih, ki je navzoče tako razgrel, da so nekateri tudi vriskali. Z recitacijama Prešernovega *Orglarja* in Aškerčevega *Mejnika* je zbrane umirila Neža Dragar. V skupno petje pa je praznovanje s kitaro ponesla odlična pevka Darinka Bak s pesmima *Dan ljubezni* in *Prišla bo pomlad*.

Najbolj pa so presenetili najmlajši nastopajoči, saj so prispevali največ. Novoustanovljeni Šmarski otroški zbor pod vodstvom Irene Bak je zpel pesmi *Lisička je prav zvita zver* in *Kralj divje džungle*. »Prinčevi« trije otroci, Lucija, Gašper in Jure, so odpeli in odigrali *Sem deklica mlada, vesela, Kam le čas beži* in *Pesem o kruhu*. Sestrici Anja in Maša Dragar pa sta recitali pesmi *Zdravilo*, *V soli* in *Mleko*. V gore in preteklost so prireditev ponesle *Tri planike* v izvedbi cerkvenega pevskega zbora pod taktirko domačega organista Franca Kovača. Prireditev se je končala z recitacijo gasilske himne v čast Šmarskim gasilcem, ki so vedno pripravljene priskočiti na pomoč. Po bučnem aplavzu so obiskovalci zahtevali ponoven nastop harmonikarjev in kitaristke ter z njimi zaokrožili druženje ob kuhanem vinu, čaju in pecivu izpod rok družine Kozin in si obljubili, da se v maju ob naslednji priložnosti spet vidijo.

Kulturni večer v sliki izpod bliskavice Davorja Radiča in kamere Aleša Marinka si lahko ogledate na spletni strani društva <http://www.dpm-smartnoobsavi.si/>. DPM Šmartno ob Savi se vsem nastopajočim prijazno zahvaljuje.

Četrtni razgledi

Pustovanje v Šmartnem ob Savi

Mitja Petje

Lepo sobotno dopoldne so pustne maske iz Šmartna in Novih Jarš preživele v prostorih Kettlebell kluba v gasilskem domu v Šmartnem. Ob 10. uri so se začele poslikave obrazov izpod spretnih rok Tine Počrvina Štebih, Tine Vrhovec Andrič, Maje Novak in Monike Bučevac. Šemnino na vratih je pobirala Urška Petje in vsaki šemi pritisnila štampiljko »čebelica«. Na vhodu je starše zamotil Pikapok, Mitja Petje, s šilcem toplega in kuhanim vinom. Ob 11. uri so otroci komaj čakali na začetek predstave *Čudežni pralni stroj Leonardo* v izvedbi odličnih igralcev gledališča Kukuc. Po predstavi se je 71 otrok pozibavalo ob glasbi DJ Gestapa, ki jih je tako utrudil, da so nekateri že komaj čakali na pustni krof in sok. Prijatelji prireditve so bili pekarna Lovrek, Mercator d.d. in Market Prušnikova. Slike izpod bliskavice Gašperja Završka si lahko ogledate na spletni strani društva <http://www.dpm-smartnoobsavi.si/>.

DPM Šmartno ob Savi se vsem prostovoljcem in nastopajočim zahvaljuje. V soboto, 3. marca, pa društvo vabi na delavnico *Izdelaj izdelek za prostovoljni prispevek*. Marca pa se bo odvijala tudi delavnica *Naredi velikonočno butarico*.

ČS Posavje

Povabilo na veliko čistilno akcijo

Spoštovane krajanke in krajanji! Vabimo vas, da se nam pridružite na veliki čistilni akciji Četrtna skupnosti Posavje, ki bo **v soboto, 24. marca 2012. Zbirno mesto je parkirišče pred kopališčem Laguna (Štern) ob 9. uri**. Vabimo vas, da se akciji pridružite tudi že pred soboto in pomagata pri njeni organizaciji ali iskanju divjih odlagališč. Na čistilno akcijo pridite primerno obuti, s seboj pa prinesite tudi delovne rokavice. Četrtna skupnost bo poskrbela za topel čaj in malico. V petek, 23. marca 2012, bodo z akcijo začeli otroci OŠ Danile Kumar in Vrta Ciciban (Ajda in Pastirčki), ki bodo čistili območje strnjenegega naselja BS7 in okolice. Akcijo organizirajo: Kmečko strojna skupnost

Savlje - Kleče, Klub voznikov štirikoles, ŠD Ljubljana - Ježica, ŠD Ježica, OŠ Danile Kumar, Vrtec Ciciban - enoti Pastirčki in Ajda, PGD Ježica, PGD Stožice, HD Nikoli sam, KUD Novi val in ČS Posavje. Pridružite se nam!

Za podrobnejše informacije se, prosimo, obrnite na sedež Četrtna skupnosti Posavje, Bratovševa ploščad 30, 1000 Ljubljana, www.csposavje.si, telefon: 01/ 566 11 23, e-naslov: mol.posavje@ljubljana.si.

ČS Šentvid

Socialni praktikum za dijake Škofijske klasične gimnazije

Lily Schweiger Kotar

Vzgojni načrt Škofijske klasične gimnazije med drugim predvideva tudi dijakovo spoznavanje socialne okolice, učenje socialnih veščin in krepitev osnovnega človeškega čuta do soljudi. Zato je razvojni tim gimnazije skupaj s profesorico, ki vodi prostovoljstvo na šoli, organiziral t. i. socialni praktikum za vse dijake drugih letnikov. Potekal je tri dni, od katerih so dijaki dva preživel v različnih ustanovah, ki skrbijo za otroke in starostnike s posebnimi potrebami.

Prvi dan je potekal na šoli, delo pa je že na začetku zaznamovalo pričevanje vrstnice na invalidskem vozičku, ki je ugotavljala, da je drugačnost v 21. stoletju še vedno tabu tema. Takole pravi njena izpoved: »Včasih se sama počutim, kot da že vse življenje živim v domu za ostarele, daleč proč od dogajanja. Hudo je in iz tega ne vidim izhoda. Takrat se pogledam v ogledalo in vame zre živahna šestnajstletnica, ki mi govori: - Pojdi, uživaj svoje življenje, kajti to je tvoja edina priložnost, druge ne bo. In dam ji prav. Vedno mi bodo ostali lepi trenutki in zadovoljstvo, če to storim. Tudi če sem drugačna. Vendar se sama ne bi poimenovala tako. Sem mladenka, s katero se je poigrala usoda, vendar si vseeno želim uživati življenje.« Delavnice, ki so sledile, so opremile dijake z osnovnim znanjem o osebah, ki naj bi jih srečevali v naslednjih dneh. Sledila je še predstavitev ustanov, ki so jih večinoma pripravili njihovi predstavniki. Drugi in tretji dan je potekal po različnih ustanovah. Prijazno so nas sprejeli

Foto: Gašper Završek

Za letošnje pustovanje so v Šmartnem ob Savi pripravili predstavo *Čudežni pralni stroj Leonardo* v izvedbi gledališča Kukuc.

Univerzitetni klinični center Ljubljana, Center za usposabljanje, delo in varstvo Dolfke Boštjančič (enote Draga, Dom in dnevni center Šiška ter Dnevni center Fužine), Dom starejših občanov Šiška, Center starejših Trnovo, Dom starejših občanov Predvor-Naklo, Dom upokojencev Center (Tabor-Poljane), Dom Janeza Krstnika v Trnovem, Zavod sv. Martina v Srednji vasi v Bohinju, Mladinski dom Malči Beličeve, Azilni dom Vič v Ljubljani, Vincencijeva zveza dobrote - Dnevni center za brezdomce.

Dijaki so se srečali z invalidnimi, duševno prizadetimi ali bolnimi otroki, ostarelimi, mladimi iz socialno ogroženih okolij, prebivalci Azilnega doma in brezdomci. Odzivi dijakov in profesorjev kot tudi osebja in prebivalcev ustanov so izredno spodbudni. O tem še največ povedo vtisi dijakov, ki so jih pisali v dnevnik socialnega praktikuma: »(...) Bila sem navdušena nad tem, kako malo je treba, da lahko pomagaš drugim in kako veliko lahko pridobiš. (...) Če mi bo le čas dopuščal, bom postala prostovoljka,« je ugotovila Lija, ki je obiskala Mladinski dom Malči Beličeve. »Imela sem se odlično. Vsekakor pa je to izkušnja, ki je ne bom pozabila,« je povedala Neža, ki je obiskala DSO Tabor. »(...) Moram reči, da so mi ti dnevi pomagali pri lažjem razumevanju ljudi in menim, da bi to morali ponoviti vsako leto. (...) Menim, da izkušnje, ki si jih nabereš ob teh ljudeh, velikokrat odtehtajo tudi kakšno učno snov,« je ugotovil Kristijan po obisku Centra starejših Trnovo. »Lahko je govoriti o pomoči. Zato cenim, da nam je šola omogočila, da stopimo v akcijo. Želim si, da bi se v težkih trenutkih spomnila na te ljudi, na te tri polno preživete dneve. Tudi, če nimaš materialnih dobrin, imaš kaj dati - svoje srce. Spoznala sem, da imam čudovito življenje in da življenje lahko gledam z odprtimi očmi,« se je zavedela Kaja po obisku Azilnega doma.

Foto: arhiv ČS Vič

Avdicija mladih neveljavljenih rockovskih skupin za Vičstock v Klubu Cirkus. Klub za take in podobne prireditve v organizaciji ČS Vič odstopa svoje prostore brezplačno.

Najbolj razveseljivo je dejstvo, da so dijaki potrpežljivo in vztrajno premagovali zadrege ob prvih stikih z ljudmi in jih iskreno poskušali spoznavati kot sebi enake soljudi, le z drugačnimi zmožnostmi in potrebami. Postali so bolj pozorni do drugih, pa tudi do lastnih odzivov in občutij. Dijaki in profesorji ugotavljamo, da je takšnih vzgojnih vsebin, ki bi spodbujale razvoj socialnega čuta in dejavnosti, v programu obveznega izobraževanja premalo. A storjen je bil prvi korak, ki obeta nadaljevanje in nadgradnjo začetega.

ČS Vič

Je to isti Klub Cirkus, Trg MDB 7 !?

Mihael Miloš Kregar

Glede na zapisano v članku *Klub Cirkus, Trg MDB 7*, objavljenem v zadnji številki glasila Ljubljana (januar 2012), želimo bralce revije seznaniti še z drugim, manj prijaznim obrazom, ki ga ponuja omenjena diskoteka.

Kot smo bili seznanjeni prek medijev, naj bi v prostorih nekdanjega kina Vič zaživela ideja o odprtju prostora za organizacijo različnih kulturnih dogodkov. Žal se je izkazalo povsem drugače. Z odprtjem diskoteke Cirkus, ki trenutno deluje od torka do sobote, se je sicer miren predel centra Ljubljane spremenil v življenjski prostor, ki stanovalcem ponoči ne omogoča normalnega počitka. V času delovanja diskoteke in v uri po njenem zaprtju (začasno dovoljen obratovalni čas je do 5. ure zjutraj, nato sledi »stampedo« odhoda obiskovalcev) smo stanovalci in drugi okoliški prebivalci lahko pričali negativnim posledicam, ki jih pred odprtjem diskoteke v tem okolju ni bilo: motenje spanca bližnjih stanovalcev

zaradi hrupa, ki ga povzroča visoko zmogljivo ozvočenje in ki zaradi neprimerne (če sploh) obnove stavbe »uhaja« iz diskoteke, vpitje, razbijanje, pokanje (ne le v času praznovanja novega leta), uriniranje in izločanje drugih človeških iztrebkov po javnih in zasebnih površinah, uničevanje tuje lastnine zaradi objestnosti, izgube občutka samoobvladovanja ali čezmerno popite količine alkohola, ustavljanje in parkiranje taksistov na sredini ceste, hoja opitih obiskovalcev po cesti. Okolica se umiri ob zgodnjih jutranjih urah, ko se zaključi z zakonom določen čas nočnega miru. Prisiljeni smo se ukvarjati s problemi, ki si jih nismo nakopali sami, za pomoč smo večkrat in vedno znova prosili tudi pristojne organe, župana. Tudi z njihove strani smo dobili potrditev o zaznani problematiki in večkratnih ter ponavljajočih se kršitvah javnega reda in miru. Nenazadnje, problemov se zaveda in jih uradno priznava tudi gospod, ki ima prostore nekdanjega kina Vič v najemu. Z gospodom smo se na skupnih sestankih z upravno enoto, policijo, mestno občino in inšpekcijskimi službami dogovorili za ukrepe, s katerimi bodo takoj odpravljeni bistveni in najbolj pereči problemi. Kljub obljubi in zavezi za odpravo motečih dejavnikov, s katero je sicer pridobil nekajmesečno podaljšanje začasnega obratovanja do jutranjih ur, se problemi žal vrstijo in ne odpravljajo, temveč se kopičijo in poglobljajo. Menimo, da smo pokazali veliko pripravljenosti in dobre volje za reševanje težav in vzpostavitev sožitja v normalnem in napovedanem kulturnem okolju.

V članku je navedeno tudi, da je bil Kino Vič več let zaprt, kar ni res. Še nedolgo pred odprtjem Cirkusa je bil na sporedu film *Kraljev govor*, poleg tega je bila kinodvorana Vič ves čas, zagotovo pa vsaj 10 let, na voljo šolam za najem. Najemnina je bila zelo ugodna, srednje šole so v tej dvorani imele zaključne šolske prireditve ipd. Dvorana je omogočala vso avdio- in videopodporo in seveda je imela sedeže, ki jih,

predvidevamo, ta dvorana sedaj nima več. Kinodvorana Cirkus je edinstven primer v Evropi predvsem zato, ker je dobila obratovalno dovoljenje kljub temu, da njeno delovanje povzroča kršenje javnega reda in miru, ne omogoča posamezniku pravice do počitka, in kljub temu, da je dokazano, da hrup (zvok, ki se razširja v okolici diskoteke) evidentno moti spanec občanov in vpliva na zdravje človeka. Na koncu bi se še vprašali, kakšen predsednik sveta ČS Vič je gospod Danilo Šarič, da ne pozna tega problema, pa čeprav je bil z njim seznanjen na sestanku, kjer mu je bila podana pritožba krajanov, podpisana z več kot 100 podpisi.

Zakonodaje po vsej Evropi (Belgija, Švica, Velika Britanija, Avstrija ...) imajo precizne zakonske predpise o preprečevanju širjenja tudi nizkih tonov (basov in vibracij) v prostor.

Tega se zavedajo tudi naši mestni svetniki, saj smo od gospoda Mirka Brniča Jagra dobili dopis s spodbudnimi obljubami. Sporočajo nam, da imamo vso njihovo podporo in da se zavedajo moteče dejavnosti (zvok in hrup) in posledično moteče dejavnosti v okolju (hrup obiskovalcev, taksijev, onesnaževanje okolja in vandalizem), ki jo povzroča Klub Cirkus.

Lep pozdrav v imenu stanovalcev, Mihael Miloš Kregar.

Klub Cirkus, 2. del Pojasnila predsednika ČS Vič

Danilo Šarič

Spoštovane bralke in bralci, občani Četrtna skupnosti Vič in Mestne občine Ljubljana!

I. Naj razložim svoj članek v januarski številki Ljubljane, glasila Mestne občine Ljubljana.

Avgusta lanskega leta je predstavnik Kluba Cirkus naslovil na Četrtno skupnost Vič

Četrtni razgledi

pobudo, da bi v zameno za uporabo treh nosilcev zastav pred občinsko stavbo na Trgu Mladinskih delovnih brigad 7, ponudil v brezplačno uporabo več dni v letu njihov takrat še bodoči klub. Uporaba bi bila namenjena izključno za neprofitne dejavnosti: za osnovne in srednje šole, fakultete, upokojence in podobno. Predlog se nam je zdel izredno dober, ker v četrtni skupnosti nimamo podobnih prostorov, kar je velik problem pri našem delovanju. Da vso zadevo pospešim, sem kot predsednik poklical tudi takratnega župana Zorana Jankovića. Župan je naši prošnji takoj ugodil. Pogovori o tripartitni pogodbi med Klubom Cirkus, Mestno občino Ljubljana in ČS Vič so stekli. Navkljub temu za četrtno skupnost in klub neugodnemu dejanju so se v Klubu Cirkus odzvali pozitivno in nam sporočili, da njihova – za nas velikodušna ponudba – velja še naprej. Ponudba je bila v celoti objavljena v januarjski številki Ljubljane.

Naj povem, da so od takrat svoje prireditve v Klubu Cirkus že imeli: ● gledališčniki IMPROLIGE z viške gimnazije, ● mlade neuveljavljene rock skupine na avdiciji za VIČSTOCK, ● bodoči študenti Fakultete za kemijo na informativnem dnevu. Za vse te prireditve prilagamo tudi fotografije.

V bližnji prihodnosti pa začnejo s tedenskimi vajami upokojenski pevski zbor, katerega člani so vsi stari čez 60 let. Naj ponovno poudarim, da so bile vse prireditve za udeležence popolnoma brezplačne. Udeleženci so imeli poleg prostora na voljo tudi obstoječe ozvočenje, osvetlitev in zagotovljeno varovanje, vse brezplačno. Obračunani niso bili nikakršni, niti fiksni stroški, kar je še veliko ugodneje od kakršnih koli »ugodnih najemnin«.

II. Svet ČS Vič je bil prvič seznanjen s pritožbami stanovalcev dne 25. 11. 2011, ko so mu v vednost poslali svoje dopise na Mestno občino Ljubljana, Oddelek za gospodarske dejavnosti in promet in Tržni in gradbeni inšpektorat Republike Slovenije. V zvezi s temi pritožbami stanovalcev glede Kluba Cirkus je bil organiziran dne 20. decembra 2011 ob 9. uri sestanek v prostorih Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet Mestne uprave Mestne občine Ljubljana, na katerega so bili vabljeni in navzoči: predsednik ČS Vič in predsednica ČS Center, predstavnik policije, predstavniki inšpekcijskih služb, predstavnik Kluba Cirkus in vodja Oddelka za gospodarske dejavnosti in promet. Na sestanku se je izkazalo, da ima Klub Cirkus vsa potrebna dovoljenja za obratovanje in da policija v veljavnih zakonskih okvirih nima pritožb, prav tako ne različne pristojne

inšpekcije, ki so zato poklicno zadolžene. Za določene pomanjkljivosti pa je bil na tem sestanku določen datum novega sestanka, ki naj bi bil do 31. marca 2012.

Že konec januarja, torej 25. 1. 2012, nas je gospod Kregar ponovno poklical na četrtno skupnost in zahteval nov sestanek na ČS Vič. Sestanek je bil v sredo, 1. februarja 2012. Tam se je celoten Svet ČS Vič seznanil z zahtevami stanovalcev in z mnenjem policije ter izkazi predstavnika Kluba Cirkus. Predstavniki stanovalcev niso bili zadovoljni z navzočnostjo predstavnikov policije in predstavnika kluba, vendar smo jih vseeno povabili, da osvetlimo vse zorne kote in se podrobno seznanimo z vsemi dejstvi in podatki. Zapisniki vseh sestankov in poročila so na voljo na sedežu ČS Vič. Zdaj čakamo na tretji sestanek, ki bo konec marca 2012 na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet.

Svet ČS Vič je mnenja, da mora vsaka pravna oseba, tako tudi Klub Cirkus, delati po veljavni zakonodaji. Če ne deluje tako, jo morajo pristojni organi in institucije sankcionirati. Kot je bilo razvidno doslej, Klub Cirkus dela po veljavnih pravilih in zakonih Republike Slovenije.

Svet ČS Vič o strokovnem in dobrem delu policije in inšpekcijskih služb ne dvomi, sam Svet pa nima izvršilne moči in prav tako ne izdaja dovoljenj. Tudi pri dnevni aktivnosti Kluba Cirkus, ki nam jih radodarno omogoča, smo odvisni od njihove dobre volje. V Svetu ČS Vič upamo, da bodo le-to ohranili še dolgo časa, v vzajemno zadovoljstvo. Svet ČS Vič upa in želi, da bodo stanovalci in Klub Cirkus našli neko skupno rešitev, ki bo dobra za obe strani.

S spoštovanjem! Danilo Šarić, predsednik Sveta ČS Vič.

Odgovor Kluba Cirkus Mihaelu Milošu Kregarju

Igor Ferlinc

Spoštovani! Kot sva govorila, vam pošiljam poročilo, kaj smo naredili glede dogovorjenega na sestanku, ki smo ga imeli v decembru 2011 v prostorih Mestne občine Ljubljana, Trg MDB 7. Na sestanku so bili izpostavljeni naslednji problemi:

1. Hrup taksistov in gostov ob prihodu in odhodu na Groharjevi cesti: Dogovorili smo se, da bomo poskušali premakniti taksiste na križišče Tržaške, Aškerčeve in Tivolske. Bili smo

Foto: arhiv ČS Vič

Informativni dan bodočih študentov Fakultete za kemijo v

na sestanku vseh večjih taksi služb (Laguna, Metro ...), kjer smo jih obvestili, da smo se na občini dogovorili, naj stranke odlagajo in prevzemajo na križišču. Vsi so se strinjali in o tem po radijski zvezi večkrat obvestili svoje člane. Postavili smo tablo z napisom TAXI (priloga: slika št. 1) na križišče in sedaj več kot 50 % taksistov čaka goste v jutranjih urah tam, odlagajo pa jih večinoma še na Groharjevi cesti. Naše hostese, varnostniki in reditelji usmerjajo goste, ki hočejo taksi, na križišče, reditelji pa redno naprošajo taksiste, ki pripeljejo ali odpeljejo stranke, da to storijo na križišču. Problem je predvsem s tistimi taksisti, ki niso v nobenem taksi društvu, ti so načeloma veliko dražji od organiziranih taksi društev, bolj samosvoji in ne upoštevajo navodil oz. prošenj rediteljev. S temi taksisti nam največkrat pomaga policija, dogovor z njimi je, da v primeru, če je taksistov preveč, pokličemo policijo Vič, ta pošlje patroljo in jih prežene. Od sestanka v decembru pa je tudi policija povečala kontrolne obhode pred Cirkusom in v Cirkusu, predvsem med vikendom, tudi po trikrat na noč v klubu, zunaj pa še pogosteje. Problem pa se pojavlja, ker je to križišče zelo prometno 24 ur na dan in je meja med Vičem in Centrom. Nekaj časa so taksiste odganjali s pločnika tudi policisti iz Centra, vendar so, ko

prostorih Kluba Cirkus.

smo jih obvestili o sestanku, s tem prenehali. Še vedno pa obstaja prometna policija, ki še vedno občasno prežene taksiste, tudi kaznovali so jih in potem so bili taksisti jezni na nas. S taksisti smo se dogovorili tudi, da bomo goste pošiljali na uradno postajališče pri gostinskem obratu Tramvaj, vendar smo dobili pritožbi s strani stanovalcev, da jih moti hrup motorjev, kajti v zadnjem času je mrzlo in taksisti čakajo stranke s vključenimi motorji.

Težavo vidimo v koncentracij taksistov predvsem ob vikendih, in to od 4.30 do 5.15., ker taksisti vedo, da se klub zapira točno ob 5. uri in da bodo takrat najlaže dobili stranko. Kot smo govorili na sestanku ČŠ Vič, bi bila ena od rešitev podaljšanje delovnega časa do 7. ure zjutraj. Po našem mnenju bi s tem rešili koncentracijo taksistov, ker ne bi vsi sočasno zapuščali kluba. Vsekakor pa to ne bi bila dobra rešitev, če bi gostje lahko prihajali v lokal do 7. zjutraj, tako da predlagamo, da poskusno podaljšamo delovni čas do 7. ure, gostje pa lahko vstopajo v lokal do 5. ure kot doslej.

2. Uriniranje, popivanje ljudi na trgu MDB: Naša zaveza je bila, da bomo povečali rediteljsko službo in razširili območje varovanja, tako da imamo sedaj zunaj med tednom, ko imamo okoli 300 obiskovalcev, 2 reditelja in 1 varnostnika, ki čuvata okolico. En reditelj stoji

na Groharjevi, eden na križišču, varnostnik pa kroži od Groharjeve po Aškerčevi do Tramvaja. Med vikendom in ob pričakovanju večjega števila ljudi imamo 3 do 4 reditelje in 2 varnostnika, ki krožita po okolici. Naloge varnostnikov so predvsem čuvanje imovine občanov in preprečevanje kršitve nočnega miru in reda s strani potencialnih gostov kluba in ostalih ljudi, reditelji pa predvsem opozarjajo ljudi k tišjemu govorjenju, jih usmerjajo s parkirišča na trg, njihova naloga pa je tudi pobiranje steklovine, plastike (ki jo potencialni obiskovalci prinesejo s seboj ter odvržejo) in čiščenje morebitnih človeških izločkov. Prav tako reditelji zgradijo prehode, ki niso javna površina, oziroma so namenjeni predvsem dostopu stanovalcev, z varnostnim trakom, tako kot smo se dogovorili na sestanku (priloga slika št. 2). Pri tem posegu smo dokaj uspešni, kajti ljudje dokaj ubogajo varnostnike in reditelje. Res pa je, da se je število obiskovalcev razpolovilo glede na december in precejšen mraz ljudem preprečuje predolgo zadrževanje pred klubom. Pred klubom se zadržujejo predvsem študentje, ki občasno popivajo pred klubom zaradi razlike v ceni pijače. S 1. 2. 2012 smo uvedli polovično ceno pijač do 24. ure ob večerih, ko pričakujemo predvsem študentsko populacijo, in s tem ukrepom upamo, da bomo zmanjšali popivanje zunaj, kajti razlika v ceni ne bo več tako velika, da bi se splačalo zmrzovati zunaj. Prav tako pa do 24. ure ne bo vstopnine, tako da če prištejemo vstopnino, se definitivno ne bo splačalo popivati zunaj, če sploh imajo namen iti v klub.

3. Širjenje hrupa glasbe iz lokala, predvsem nizkih tonov: Kot sva govorila decembra, so 5. 1. 2012 prišli v Ljubljano proizvajalci ozvočenja Void, ki smo jih smo po sestanku na Mestni občini Ljubljana opozorili na problem. Podoben problem so imeli v Amsterdamu, kjer so imeli diskoteko v spalnem naselju. Zatrnil so, da lahko problem rešijo z zmanjšanjem nizkotoncev, predvsem frekvence 30 Hz, ki naj bi bila najbolj moteča in se širi skozi stene. 5. 1. so to tudi storili, zmanjšali so omenjeno frekvenco za okoli 40 odstotkov. Po pogovoru z vami je bilo nekaj dni bolje, potem pa enako, vendar nastavitve ni nihče spreminjal. Ker so bili Voidovi delavci v Zagrebu, sem jih prosil, da se na poti nazaj ustavijo in pogledajo, če je kdo kaj premaknil, oziroma če se je njihova nastavitev porušila. Pri kontrolnem pregledu je bilo vse tako, kot so nastavili. Ker nismo vedeli, kaj storiti, smo naročili ponovne meritve hrupa (priloga št. 3). Pri meritvah se je izkazalo, da se je glede na prejšnje meritve hrupa le-ta zmanjšal za okoli 30 odstotkov pri maksimalni

obremenitvi in odprtih vhodnih vratih, kar ste opazili tudi sami. Ko sva isti teden govorila po telefonu, je bila glasba glasnejša kot ponavadi, kajti po meritvah smo pozabili zmanjšati maksimalno jakost zvoka, ki se uravnava s krenico in jo lahko spreminja samo zastopnik proizvajalca ozvočenja, kar je tudi naredil v soboto po najinem pogovoru. Predstavniki podjetja, ki izvaja meritve, nam je predlagal, da vse zvočnike dodatno obložimo in, kot se je v praksi to včasih pokazalo kot primerno, zatesnimo vsako najmanjšo odprtino ter uredimo dodatno izolacijo kritičnih točk, kjer bi zvok lahko uhajal (tesnjenje vrat, pragov ...).

Po tem nasvetu smo izvedli naslednje ukrepe:

- dodatno izolirali požarni izhod s 45 cm tervola z zvočno izolativnimi ploščami (slika 4),
- zatesnili vse luknje, kjer bi lahko uhajal zvok (slika 5),
- dodatno podložili z gumo nizkotonce (slika 6),
- izolirali s tervolom in peno hrbtno stran in strop, kjer so nizkotonci (slika 7),
- dodatno izolirali dvojna obstoječa vrata na zadnji strani objekta (slika 8).

4. Čiščenje okolice med poslovanjem in po končanem obratovanju: Med obratovanjem imamo od 2 do 4 pobiralce steklovine, ki čistijo okolico od 23.00 do 05.30. Ob 6.00 pride čistilni servis, ki očisti okolico prvič, in ko se zdani, drugič. Kot dokaz vam dajemo njihov dopis, iz katerega je razvidno, da je njihova prioriteta čiščenje okolice; za neupoštevane imajo kazenska določila (priloga 9).

5. Razmetani zabojniki, odpadki okoli njih in zaprte požarne poti: Zabojnike imamo postavljene, kot so prikazani na sliki št. 9, poleg nas te zabojnike uporabljajo okoliški stanovalci. Večkrat se zgodi, da nekdo pusti zraven zabojnikov stvari, ki ne spadajo vanje, ampak v kosovni odvoz. Ker imamo lastna vozila in imamo včasih tudi mi take odpadke, pobremo vse in jih odpeljemo na za to primerno odlagališče. Pri pregledu intervencijske poti požarni inšpektor ni ugotovil nepravilnosti. Okolica zabojnikov se čisti dvakrat dnevno, ob 8. in 14. uri.

Naši predlogi oziroma nadaljnji ukrepi: 1. Kot sva govorila oziroma sem predlagal, bi poskusno podaljšali obratovalni čas do 7. ure zjutraj. 2. Skupen ogled kluba (stanovalci, policija, upravljavci kluba), kjer bi lahko s skupnimi močmi našli rešitev, prav tako pa na kraju samem preverili, koliko se sliši glasba v okoliških stanovanjih. Glede na zgoraj našteto vas naprošam, da mi odgovorite, kaj mislite o podaljšanju delovnega časa in kdaj bi bil možen skupen ogled kluba s preizkusom zvoka.

Lep pozdrav, Igor Ferlinc, Zmešaj si d.o.o.

Kako bomo obveščeni v primeru neskladnosti pitne vode?

Dr. Brigita Jamnik

V JP Vodovod-Kanalizacija smo v zadnjem desetletju temeljito spremenili način obveščanja uporabnikov v izrednih razmerah, ko bi prišlo do neskladnosti pitne vode. Priznati moramo, da so nas k spremembam prisilile tudi spremembe v zakonodajnih predpisih, pa tudi vse večja pričakovanja uporabnikov, ki so povsem upravičena. Uporabniki pričakujejo, da bodo v izrednih razmerah, ki bi lahko ogrozile njihovo zdravje, obveščeni kar najhitreje, objektivno, na razumljiv način in seveda brez prirejanja informacij. Da bodo uporabniki res lahko pravočasno obveščeni, pa morajo biti vnaprej seznanjeni, kje lahko tovrstne informacije najdejo. Ko se izredne razmere zgodijo, je za obveščanje, kje so informacije dostopne, navadno že prepozno.

Foto: arhiv Vo-Ka

Pitna voda iz pipe je redki privilegij Ljubljane, nad neoporečnostjo katere bdi Javno podjetje Vodovod-Kanalizacija. V primeru izrednih razmer in neskladnosti pitne vode podjetje sproti obveščanje prek radijskih postaj, spletnega mesta, informacijskih točk in obvestilnih tabel četrtnih skupnosti, uporabnike lokalnih vodovodnih sistemov pa prek SMS-sporočil in e-pošte. Letno obvestilo o skladnosti pitne vode je priloženo januarski položnici.

Kje lahko najdemo informacije o načinih obveščanja?

Vrsto let smo uporabnike o načinih obveščanja seznanjali s kratkim zapisom na hrbtni strani položnice. V začetku januarja letos smo že drugo leto zapored uporabnikom skupaj z računi za december posredovali posebno prilogo z obrazložitvijo obveznih načinov obveščanja uporabnikov, s poudarkom na primerih neskladnosti pitne vode. Uporabnikom so informacije o načinih obveščanja stalno dostopne tudi na spletnem mestu www.vo-ka.si. Si v meniju Informacije/Kakšno vodo pijemo?/Načini obveščanja javnosti.

Zato so nas nekoliko negativno presenetili rezultati zadnje raziskave, ki je potekala v decembru in januarju 2012 in je pokazala, da kar 43,2 % prebivalcev Ljubljane o načinih obveščanja »nič ne ve«, v centru mesta pa je takih celo več kot 53 %. Le 11 % pa ve, da ob začetku leta prejme obvestilo. 29,5 % je sicer že »nekaj slišalo o tem«, 16,3 % uporabnikov pa ve, da te informacije lahko najde na spletu. Nizek delež obveščeniosti za upravljavca vodovoda pomeni opozorilo, da je potrebno obveščanju posvetiti še več pozornosti. Ni torej dovolj, da so informacije dostopne na dosegu roke, informacije bo potrebno še večkrat ponoviti.

Primeri obveščanja

Obrazložimo nekaj primerov obveščanja uporabnikov:

● **Neskladnost pitne vode v posameznem objektu ali nekaj objektih:** Do tovrstnih primerov neskladnosti pitne vode bi lahko prišlo v primeru okvar na javni vodovodni mreži v bližini objektov ali na hišnem vodovodnem omrežju, opazimo pa ga v notranjem nadzoru ali ob izrednih odvzemih, npr. v primeru pritožb uporabnikov. Uporabnike v teh primerih po ugotovitvi neskladnosti pokličemo po telefonu z namenom, da jih čim prej opozorimo na tveganja in svetujemo, kar storiti, naknadno pa jih o ugotovitvah obvestimo pisno. Če je objekt večstanovanjski, z dopisom obvestimo upravnika.

Neskladnost pitne vode na širšem oskrbovalnem območju:

V teh primerih bi se v Ljubljani poslužili obveščanja javnosti prek radijskih medijev (Radio Slovenija, 1. program in Val 202, ter radia Aktual), našega spletnega mesta in informacijskih točk, ki so v Ljubljani kar na obvestilnih tablah četrtnih skupnosti.

Čeprav ta način obveščanja zveni nekoliko zastarelo, pa pri njem vztrajamo po nasvetu zdravstvene stroke za primer, ko odpovejo vsi drugi načini obveščanja – ko ne bi delovali radijski oddajniki in ko bi bila prekinjena dobava električne energije. Izredno pomembno je, da je obveščanje izvedeno takoj po prejemu informacije o neskladnosti, saj bi vsako odlašanje lahko pomenilo nevarnost za obolenje večjega števila ljudi. Ne samo, da imamo kot upravljavci obveznost, da obvestimo v primeru neskladnosti, naša obveznost je, da obvestimo že v primeru, če zgolj sumimo na neskladnost. Po ureditvi razmer pa obveščanje ponovimo. Lahko pa nam verjamete, da bi tovrstne informacije povzeli tudi drugi mediji, a vedeti je potrebno, da so tam informacije že novinarsko preoblikovane.

Načrti JP Vodovod-Kanalizacija

Uporabniki lokalnih vodovodnih sistemov imajo v postopku obveščanja privilegij, saj smo zanje poleg obveščanja prek radijskih medijev, spleta in informacijskih točk uvedli obveščanje prek SMS-sporočil in e-pošte. Sčasoma bomo sodobnejše pristope uvedli tudi za uporabnike centralnega vodovodnega sistema v Ljubljani.

Povabilo

Zakaj je pomembno, da smo obveščeni? Vprašanje je seveda odveč. Že v običajnih razmerah velja, da je le obveščen in ozaveščen uporabnik lahko tudi varen uporabnik, v nevsakdanjih razmerah pa to velja še toliko bolj. Prav zato vas vabimo, da poiščete naše pisno obvestilo, prispelo s pošto v začetku januarja in ga preberete. Če živite v večstanovanjski stavbi in vam ga upravnik ni posredoval, ga zahtevajte.

Za odgovore na vaša vprašanja smo vam na voljo na e-naslovu voka@vo-ka.si, na brezplačni modri številki 080 8652 ali 01/ 58 08 100, nato pritisnite 7.

Novoletni Emonec

Nagrajena fotografija Matevža Gradiška

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Matevž Gradišek

Nagrajena fotografija.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 16. marca 2012 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Fotografije, ki so se uvrstile v izbor najboljših, so objavljene v spletni izdaji glasila na naslovu www.ljubljana.si.

Zmagovalec februarskega natečaja je Matevž Gradišek s fotografijo, ki je v izpovednem, kompozicijskem in barvnem smislu brezhibna. Nepoznavalec ljubljanskih vedut bi po motivu sklepal, da gre za fotomontažo, v resnici pa smo priča verodostojni dokumentaciji noveletne podobe v parku Zvezda. V motiv je zajeto rimsko, srednjeveško in današnje obdobje. V prvem planu na korintskem stebri stoji pozlačen Emonec, za njim je mogočno deblovje platan, za katerimi se svetlikajo okrašene krošnje, medtem ko se na temnem ozadju neba izriše praznično osvetljen grad. Na podobi prevladuje zlatorumen in rjav ton, sam grad pa je v svetlomodro vijoličasti barvi. Podoba spominja na gledališko sceno, ki odseva pozitivno energijo in očara romantično zaznamovane duše.

V ožji izbor se je uvrstilo osem avtorjev. Nagrajencu se je približal Marko Paramentič z odličnim motivom, ki prikazuje železno kolesje fužinskih zapornic, kar spominja na ruski konstruktivizem. V podobnem izrazu se je predstavil Tadej Mulej z vrtoglavo perspektivo kovinskih stopnic, ki vodijo na vrh grajskega stolpa.

V ta motivni sklop spadajo tudi fotografije Alenke Kvas Molnar, ki prikazujejo kontrastne silhete ljubljanske toplarne, ki jih izrisuje zahajajoče sonce. Motiv Tadeja Gregla predstavlja shrlljivo nočno podobo enega od zmajev na mostu. Zanimivo je, da je isti nočni motiv pritegnil tudi Anjo Ferk, in to v trenutku, ko je v ozadju zmaja izza oblakov pokukala luna. Ko že omenjamo oblake, je smiselno, da se zaustavimo pri fotografiji Ljube Čiuha, ki predstavlja ogromen izvotljen kumulns nad grajskim hribom v podobi vulkana; avtorica je podobo poetično naslovlila *Tunel nad gradom*. Vid Gajšek se predstavlja s serijo fotografij pouličnega utripa, ki jih s pomočjo

polarizacijskega filtra in računalniške tehnike vizualno in izpovedno obogati. Je v vlogi raziskovalnega ustvarjalca, ki temelji na realnih motivih, vendar jih v duhu slikarstva in grafike nadgradi ter vdihne specifično izraznost. Nekateri motivi so barvno harmonični, nekateri pa kričavi, kar lahko talentirani ustvarjalec preveri in popravi. Tudi Marko Kovič se ni zadovoljil zgolj s stvarno danostjo in se poslužil fotomontaže, s katero je predstavil Tromostovje in ljubljansko stolnico v nenavadni poziciji.

Tudi preostali avtorji so uspešni opazovalci in snemalci. Matevž Peršin je ujel prepričljiv utrinek stare arhitekture vzdolž nabrežja Brega; zrelo profesionalnost pri snemanju mestne motivike je pokazal Vojko Dular; v njegovi seriji posnetkov zablesti ozka ulica, ki jo na koncu zaključuje vila s stolpičem; Andrej Zavašnik je iz Novega trga pogled usmeril proti Gradu in posnel privlačno razglednico; Bojan Guček je poslal serijo posnetkov, med katerimi zablesti podoba Kristalne palače; provokativen podton ima posnetek stavbe Ministrstva za kulturo, ki jo je avtor Aleš Sedej pomenljivo obrnil na hrbet; Mirjana Galinac je v Tivoliju odkrila romantičen poletni motiv z močno usločenim deblom, po katerem se skrivnostno spušča drobna veverica v smeri odtočnega kanala, prekritega z mrežo, kar ima simbolni pomen. V preteklosti že dvakrat nagrajeni avtor Igor Rus se je povzpел visoko na Šmarno goro in od tam posnel veličastno tacensko veduto z obrobniimi polji, travniki, cestami, gozdovi in vodotoki, nad katero lebdijo razpršeni oblaki, predrti s sončnimi žarki. Z realno motiviko so še zastopani Mirjam Mercina, Stojan Femec, Barbara Lavrič Ravbar ter Ines Paravan. Podobno Slavica Jugovič in Dane Jugovič z zanimivo motiviko, a premalo kontrastno.

Ljubljanske novice

Pozdrav pomladi – gregorčki 2012

V nedeljo, 11. marca 2012, med 17.30 in 20.00 uro bo ob Gradaščici na Eipprovi ulici v Ljubljani tradicionalna otroška prireditev *Pozdrav pomladi – gregorčki*, ki jo že sedemnajsto leto zapored pripravlja Zavod za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra.

Prireditve bo popestril kulturni program, ki ga bodo pripravili *Družinsko gledališče Kolenc* in *Kvartet klarinetov* Glasbene šole Konservatorija za glasbo in balet Ljubljana.

Pri izdelavi gregorčkov Zavod sodeluje s številnimi ljubljanskimi osnovnimi šolami in vrtci ter s Slovenskim etnološkim muzejem (SEM), kjer bodo v soboto, 3. marca, ob 11. uri pripravili otroške delavnice za izdelovanje gregorčkov.

Izdelajte tudi vi svojo ladjico iz biološko razgradljivih materialov in se jim pridružite!

Spet v pomladno prebujanje

Žiga Černe

Da vas proti koncu meseca ne bo ujela spomladanska utrujenost, lahko poskrbite že danes. Seveda s čim več gibanja za nabiranje telesne in še kakšne kondicije. Vsakdo se bo znašel po svoje, lahko pa se nam pridružite tudi na katerem izmed (vedno) številnih rekreativnih dogodkov ali akcij po vsej Sloveniji, ki jih tudi v Ljubljani še zlepa ne bo zmanjkalo.

Še vedno zimsko obarvani bodo marca visokogorski izleti, ki jih lahko združite tudi s kakšnim varnim turnim smukom, če bo teren seveda primeren. Na tak izlet boste na primer 3. ali 11. marca lahko šli na Triglav ali »le« do Kredarice, ki ju vsaj z rudniškega dela Ljubljane lahko občudujemo vsak jasen dan. Posebno priporočljiva pa je udeležba na tečaju turnega smučanja, ki bo 17. marca potekal delno v Ljubljani in predvidoma še na Pokljuki (informacije: www.pd-ljmatica.si).

Po klasičnih planinskih vzponih ali le izletih se večini čez zimo lahko le cedijo sline, iz Ljubljane pa lahko opazujemo tako vrhove

Julijcev kot Kamniških planin in velik del predalpskega sveta proti vzhodu in jugu. Marca bodo vrhovi še krepko pod snegom, zato se tja samostojno odpravite le najbolj izkušeni, preostali pa si raje privoščite gorskega vodnika ali pa se planinskim pridružite s pomočjo planinskih društev, ki bodo vodili tudi na bližnjo Brano, Storžič, Kamniški vrh ... Najpomembnejši med pohodi pa bo nekajdnevni zimski tečaj gorništvu za zahtevne ture, ki bo 3. marca potekal v Ljubljani in na Vršču (www.pd-ljmatica.si).

Marca je sonce že toliko močno, da bo pod gorami kmalu stopilo še zadnje krpice snega, kolikor ga je letos tam zapadlo, in začele se bodo tudi spomladanske aktivnosti na prostem. V Črnučah pripravljajo kar tri tečaje nordijske hoje: 3., 17. in 31. marca (veria-natur-aste.blogspot.com), začeli pa se bodo tudi pohodni preizkusi na dva kilometra, ki so namenjeni predvsem premalo ali nezadostno gibalno dejavnim. Prvi ljubljanski bo 28. marca potekal na PST-ju na Brdnikovi cesti proti Koseškemu bajerju (01/200-45-00). Seveda pa že na začetku marca tisti z vsaj nekaj kondicije ne pozabite na lahek pohod po Jurčičevi poti, ki se bo 3. marca začel med sedmo in deveto uro v Višnji Gori in po petnajstih kilometrih zaključil na Muljavi. Na to pot se bo odpravila večina ljubljanskih planinskih društev in vabijo vas, da se jim pridružite.

Skočimo še na eno rekreacijo, ki se začne v teh dneh – kolesarjenje. Lastniki (ali le ljubitelji) vožnje zunaj glavnih cest in poti se boste 24. in 25. marca lahko udeležili dveh gorskokolesarskih delavnic. Sobotna bo namenjena le kolesarkam, nedeljska pa vsem skupaj (www.mtbstudio.si). Omenimo pa še štiri kolesarske akcije, kjer si z zbiranjem žigov na določenih točkah lahko prislužite darilo. Gre za že tradicionalne sezonske akcije: turistični vožnji okoli Šmarne gore in okoli Ljubljane ter premagovanje klancev na Mali Lipoglav nad Šmarjem Sap in Koreno nad Horjulom. Vse podrobnosti boste lahko prebrali na zloženkah, ki jih dobite na vseh treh ljubljanskih turističnih točkah (www.szlj.si). Uživate v gibanju in pazite nase!

Zaradi arheoloških raziskav začasna prometna ureditev na Tržnici

Na območju Vodnikovega trga je od 27. februarja do predvidoma 20. marca 2012 delna zapora tržne površine, zapora parkirnega mesta ter začasna prometna ureditev na javni prometni površini in podrejena raba javne površine. Začasna prometna ureditev na javni prometni površini in podrejena raba javne površine sta vpeljani zaradi izvajanja predhodnih arheoloških raziskav pred pričetkom gradnje podzemne parkirne hiše Tržnica.

Začetna in nadaljevalna gledališka šola v Pionirskem domu

Gledališka šola je primerna za otroke od 7. leta starosti naprej in obsega 30 šolskih ur (5 dni). Udeleženci se bodo lahko spoznali z najrazličnejšimi gledališkimi uvajalnimi ter ogrevalnimi vajami, osnovnimi pravili improviziranja, improvizacijami ter improdisciplinami. Gledališko šolo bodo zaokrožili s predstavo improvizacij ali improvizirano gledališko predstavo, kjer bodo prikazali naučeno gledališko znanje. Delavnice trajajo od 9. do 15. ure, otroka pa lahko brez doplačila vključite v varstvo, ki traja od 7.30 do 16.30. ure. Cena za 30 ur je 96 evrov.

Prijave sprejemajo v tajništvo Pionirskega doma vsak delavnik od 8. do 15. ure po telefonu: (01) 2348 200 ali na e-naslovu: tajnistvo@pionirski-dom.si

Koncert Akademije za glasbo v Slovenski filharmoniji

2. marca 2012 ob 19.30 bo v Slovenski filharmoniji 5. koncert Koncertnega abonmaja Akademije za glasbo s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija in solisti Akademije za glasbo. Dirigent bo **Anton Nanut**, solisti pa saksofonist **Jan Gričar** (mentor red. prof. Matjaž Drevenšek) s Paškvanovim Koncertom za saksofon in orkester, krstna izvedba (mentor red. prof. Pavel Mihelčič), flautistka **Anja Brezavšček**

Foto: arhiv Turizem Ljubljana

Letošnje pustovanje, ki poslej nosi ime *Zmajev mask* in dolžino trajanja. Organizator in izvajalec

(mentorica red. prof. Karolina Šantl Zupan) z Nilsenovim Koncertom za flavto in orkester, FS 119, pozavnist **Žan Tkalec** (mentor izr. prof. Dušan Kranjc) z Davidovim Concertinom za pozavno in orkester v Es-duru, op. 4, in violončelista **Katja Meljnikov** (mentor red. prof. Miloš Mlejnik) z Lálojevim Koncertom za violončelo in orkester v d-molu. Vstop prost. Obiskovalci prevzamejo vstopnice eno uro pred koncertom pri blagajni Slovenske filharmonije.

Ljubljanski turistični barometer - januar 2012

Nočitve: 33.205, obiski TIC: 7557 obiskovalcev, vodeni ogledi: 736 udeležencev

Nedavna raziskava o mestnem turizmu v evropskih prestolnicah je pokazala, da se Ljubljana poleg Berlina in Stockholma uvršča med prve tri evropske prestolnice z najvišjo stopnjo rasti prenočitev turistov v zadnjih petih letih, po rasti števila posteljnih zmogljivosti v turističnih nastanitvenih objektih pa Ljubljana celo vodi. Na prvo mesto se je med vsemi prestolnicami uvrstila še po številu mednarodnih turističnih prenočitev – v letu 2010 jih je zabeležila 96 odstotkov, povprečje pa je bilo 71 odstotkov. Raziskavo

karneval, je bil prelomen s svojo novo velikansko maskoto, številom sodelujočih pustnih prireditve je bilo Lutkovno gledališče Ljubljana v sodelovanju z Zavodom Turizem Ljubljana.

je objavilo podjetje Roland Berger Strategy Consultants decembra 2011 in vsebuje analizo turizma v 24 evropskih prestolnicah. Analiza upošteva sedem kriterijev: število prenočitev, rast števila prenočitev, rast posteljnih zmogljivosti, ustvarjanje dodane vrednosti (prihodek na sobo), mednarodnost (delež evropskih in neevropskih turistov), dostopnost (število neposrednih letalskih povezav) in število kongresov. Po skupni analizi vseh sedmih kriterijev se je Ljubljana uvrstila na 5. mesto v drugi skupini držav. Prva tri mesta zasedajo Zürich, Lizbona in Kopenhagen, sledita Bruselj in nato Ljubljana, za njo pa so Helsinki, Talin, Oslo, Budimpešta, Atene, Luxemburg, Zagreb, Bratislava in Beograd. V skupini *Top 10* prestolnic pa so se na prva tri mesta uvrstili Pariz, Amsterdam in Rim.

Tradicionalni Slovenski večer v Milanu v znamenju Ljubljane

Letošnji Slovenski večer (*Serata Slovena*), ki ga Slovenska turistična organizacija tradicionalno organizira pred začetkom glavne turistične borze v Italiji – BIT Milano se je odvil 13. februarja. Letošnji nosilec programa in pogostitve je bil Turizem Ljubljana, povabljenici pa so lahko prisluhnili nastopom glasbene

zasedbe *Sounds of Slovenia* in si ogledali razstavo fotografij *Picture Slovenia*.

Ljubljana prepozna osrednji dogodek z novinarji kot odlično priložnost za seznanitev italijanske javnosti z odlikami Ljubljane kot turističnega kraja za krajše mestne oddihe, njeno bližino, novosti pa predstavlja tudi tistim obiskovalcem, ki se v Ljubljano redno vračajo.

V marcu bodo sledili še nastopi na UTASAS Budimpešta (1. do 4. marec 2012), na turistični borzi ITB Berlin (7. do 11. marec 2012), MITT Moskva (21. do 24. marec 2012) in TUR Göteborg (22. do 25. marec 2012).

Fotografska razstava Ta norčavi pustni čas na Jakopičevem sprehajališču v Tivoliju

Februarja in marca Jakopičevo sprehajališče gosti fotografsko razstavo *Ta norčavi pustni čas* avtorja fotografa Primoža Hienga, ki je v zadnjih desetih letih zvesto beležil pustne šege in običaje na skoraj vseh koncih Slovenije, kjer so doma maske, za svoje temeljito opravljeno delo pa je lani prejel Murkovo listino. V fotografski objektiv je ujel številne skrite obraze ter njihovo raznolikost in pisano podobo. Sprehajalci si tako lahko ogledajo razstavo 120 fotografij velikega formata 180 x 120 cm, na

Foto: Primož Hieng

Ena od fotografij pustnih mask Primoža Hienga, dolgoletnega raziskovalca slovenskih pustnih šeg in navad, v okviru razstave *Ta norčavi pustni čas*, ki je še do konca marca na ogled na Jakopičevem razstavišču v Tivoliju.

Foto: arhiv Turizem Ljubljana

Prireditve ob predstavitvi Ljubljane na tradicionalnem turističnem Slovenskem večeru v Milanu 13. februarja.

knjižnih policah pa lahko poiščejo tudi avtorjevo monografijo *Ta norčavi pustni čas*, ki je nastajala dobro desetletje in je izšla novembra 2011. V njej je fotograf z besedili ter umetniško in dokumentarno sodelujočih in dolžini je bil to največji ljubljanski pustni karneval doslej. Velika pustna povorka je začela svojo pot na pustno soboto, 18. februarja, ob 11. uri na Bregu, jo nadaljevala čez Čevljarški most na Mestni trg, po Stritarjevi ulici na Prešernov trg in po Wolfovi ulici na Kongresni trg, kjer jo je zaključila z rajanjem. Glasbeni program s skupino Blue Angel Gang s pevko Nino Pušlar se je na Kongresnem trgu začel ob 11. uri in trajal do 16. ure. Zmajev karneval so spremljali tudi trije povezovalci, ki so skupine pustnih mask predstavili na Ribjem trgu, na stopnišču Mestne hiše in na odru na Kongresnem trgu. Na otroškem karnevalu so sodelovali osnovnošolci in otroci iz ljubljanskih vrtcev, etnološki del s znanimi slovenskimi pustnimi maskami in šemami (kurenti, laufarji,

morostarji, pokači, orači in druge) in organizirane skupine pustnih mask. Organizator in izvajalec prireditve je bilo Lutkovno gledališče Ljubljana v sodelovanju s Turizmom Ljubljana in Mestno občino Ljubljana. Letošnji Zmajev karneval je bil prelomen, saj ga je zaznamovala nova maskota karnevala, ogromen zmaj, ki je nastal na OŠ Trnovo. Ljubljanske osnovne šole so se namreč vse od oktobra lani načrtno pripravljale na karneval, saj so njihove maske nastajale na delavnicah pod mentorstvom mojstrov gledaliških delavnic Lutkovnega gledališča Ljubljana. Osnovne šole so bile na čelu pustne povorke, v kateri je bilo 38 organiziranih skupin in več kot 1000 sodelujočih.

JZ Turizem Ljubljana

Počastitev 100-letnice rojstva Bojana Adamiča

V ljubljanski blagovnici Emporium je odprta razstava *Zven maske – fotografske mojstrovine Bojana Adamiča* ob stoti obletnici rojstva Bojana Adamiča. Razstava je na ogled do 12. marca in širši javnosti odkriva manj znano dejstvo, da je bil Adamič tudi odlični fotograf. Mojstru Adamiču bo posvečen tudi koncert *Bojan Adamič – poklon mojstru* 12. marca ob 20. uri v Cankarjevem domu, ki bo odprl

Foto: arhiv Emporium

Razstava fotografij Bojana Adamiča ob stoletnici skladateljevega rojstva, ki je v galeriji Emporium na ogled do 12. marca.

letošnje 27. slovenske glasbene dneve (SGD; 12. 3.–15. 3. 2012). V okviru SGD pa si med 12. marcem in 3. majem lahko ogledate še razstavo *Metla za mojstra* v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani. Vabljeni, da z obiskom teh dogodkov počastite spomin na Bojana Adamiča. Več o tem vsestranskem glasbeniku, ki je deloval na področjih filmske, jazz, koncertne in zabavne glasbe ter glasbe za gledališče in mladino, si lahko preberete na www.bojan-adamic.si, več o poteku letošnjih Slovenskih glasbenih dnevov pa na www.ljubljanafestival.si.

Predavanje Zakon karme in reinkarnacija Je usoda v mojih rokah?

Holozofsko društvo Slovenije pripravlja predavanje *Zakon karme in reinkarnacija. Je usoda v mojih rokah?*, ki bo 3. marca ob 18. uri v Vita centru (Pivka 23/a, Naklo). Vstop prost.

Vita vitalis, nov center za aktivne upokojece

Na Vegovi ulici je od 18. januarja, ko se je začelo evropsko leto aktivnega staranja in medgeneracijske solidarnosti, odprt center za kakovostno in aktivno preživljanje starosti Vita Vitalis. Gre za prvi center v Sloveniji, ki poleg izdelkov za starejše, družabnih prireditev, kulturnih srečanj in telesne aktivnosti ponuja tudi miselne vadbe, katerih cilj je, da starejši ostanejo miselno aktivni tudi v zrelih letih, kar obenem preprečuje razvoj genetsko določenih nevroloških bolezni.

Center Vita Vitalis je prvi center pri nas, namenjen aktivnim starejšim, kjer na enem mestu dobijo vse, kar potrebujejo za aktivno preživljanje

prostega časa. V trgovini lahko najdejo dizajnersko oblikovane sprehajalne in pohodne palice, mobilne telefone in druge elektronske pripomočke blagovnih znamk Tiptel in Doro, ki so prilagojeni starejšim uporabnikom z večjimi tipkami in črkami. V Centru so na voljo udobni in kakovostni čevlji blagovne znamke Peter Wagner. Poleg izdelkov ponuja tudi družabne in miselne igre. Poleg miselne vadbe je v centru organizirano tudi igranje družabnih iger, kot so tarok, briškule, soliter, go, šah ...

Center ima v ponudbi tudi gospodinjske in vrtno pripomočke ameriške blagovne znamke OXO, katerih ročaji so neodrseči in je zato oprijem boljši. Tukaj so tudi različne vrste telovadbe, joga, pilates in thai chi ter kulturna srečanja in delavnice. Več na: www.vitavitalis.si

Popravek

V prejšnji številki je bil na strani 31 pomotoma kot avtor fotografije zapisan Nenad Petak namesto Nenad Pataky. Gospodu Patakyju se za pomoto iskreno opravičujemo.

Dan odprtih vrat

Vsak prvi torek v mesecu ste dobrodošli na dnevu odprtih vrat. Aleš Čerin, podžupan v začasnem opravljanju funkcije župana Mestne občine Ljubljana, vam bo na voljo za osebni pogovor v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 6. marca 2012.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

● **Zdravstvo in socialno varstvo: Ambulanta za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 20 10; **Socialna delavka v Ambulanti za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 91 82; **Klinični center:** tel.: 01/ 522 50 50; **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** tel.: 080 12 34; **telefonski klic v duševni stiski** (od 19. do 7. ure): tel.: (01) 520 99 00; **telefon za starše pri Mladinskem domu Jarše** (tor. in čet. od 16. do 18. ure): tel.: (01) 543 43 23 ali e-naslov: stan-skupina.hisa@guest.arnes.si; **Klepetalnica za starše pri Dijaškem domu Poljane** (tor. in čet. od 14.30 do 16.30 ure): tel.: (01) 300 31 34 ali e-naslov: lidija.vranesic@guest.arnes.si; **SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja:** 080 11 55 ● **SOS telefon** je namenjen ženskam in otrokom, ki so doživljali ali še vedno doživljajo nasilje v družini in drugih medosebnih odnosih ter potrebujejo pogovor. SOS telefon je namenjen tudi ženskam in njihovim otrokom, ki potrebujejo umik pred nasiljem v družini v Zatočišče za ženske in otroke – žrtve nasilja v Ljubljani. Prek SOS telefona se ženske lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč za ženske, ki so doživljale ali še vedno doživljajo nasilje. Na SOS telefon lahko pokličete ob delavnikih od 12. do 22., ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18. do 22. Telefonska številka 01 / 524 19 93 pa je telefaks, namenjen gluhih – žrtvam nasilja. ● **Društvo SOS telefon**, Svetovalni telefon za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu: 031/ 722 333, vsak torek: od 17.00 do 20.00. ● **ROZA ALARMI** Prijavite homofobno diskriminacijo in nasilje prek spletne prijave na naslovu www.ljudmila.org/lesbo/alarm. Namenjena je prijavam, obveščanju in poročanju o nasilju, zlorabah in diskriminacijah, katerih žrtve so geji, lezbijke, biseksualci in transspolne ter transseksualne osebe. Omogoča hitro in preprosto poročanje o kršitvah ter takojšen dostop do pomoči in podpore. ● **Skupina SAA Ženske Slovenije** predstavlja anonimno skupino deklet in žena, ki okrevajo od zasvojenjskega seksualnega vedenja. Za dodatne informacije se obrnite na: saa.zenske@gmail.com ali 030/ 254 592 ● **OA, Overeaters Anonymous** je skupina za samopomoč osebam, ki okrevajo od odvisnosti s hrano (kompulzivnega prenehanja, bulimije, anoreksije). Za dodatne informacije se obrnite na <http://oa-slovenija.com> ali 051 755 291. ● **Krizni center Ženske svetovalnice** lahko pokličete 24 ur na dan na telefonski številki: 040/ 260 656 in 031/ 233 211. ● **Svetovalnica Fuzine: Svetovanje in informiranje posameznikom, parom, družinam, ki so se znašli v psihosocialnih stiskah in težavah:** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net, www.csd.ljmostepolje.si ● **Program Korak: svetovanje, informiranje in pomoč uporabnikom nelegalnih drog in njihovim svojcem:** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net; www.csd.ljmostepolje.si ● **Center za psihološko svetovanje POSVET**, Mestni trg 8, 1000 Ljubljana, uradne ure: vsak delovni dan od 12. do 19. ure, tel.: 01/251 29 50, faks: 01/421 77 95, e-naslov: posvet@posvet.org in info@posvet.org, spletna stran: www.posvet.org ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD)**, tel.: 01/ 23 96 502. **Zavod Pristan:** 01/ 54 79 579, 031/ 702 698. ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol. Naslov: Lepi pot 6, Mirje, e-naslov: alanon@email.si; dežurni telefon: 041/ 590 789. ● **Anonimni alkoholiki** Vas zanimajo naše izkušnje? Pišite, telefonirajte, pridite! Naslov: P. p. 3512, 1001 Ljubljana, tel.: 01/ 433 82 25, e-naslov: aa.slo@amis.net, spletni naslov: <http://www.aa-drustvo.si> ● **Društvo socialni forum za zasvojenosti in omame**, Resljeva 11, Ljubljana: najava po tel.: 01/ 438 68 00, 01/ 438 68 05 ali na e-naslovu tomazic.katja@siol.net; odprto od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro, v ponedeljek in četrtek tudi od 17. do 19. ure ● **Zavod MISSS – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije** • **Telefon MLADI MLADIM:** usposobljen mladinski svetovallec odgovarja na vprašanja vrstnikov po telefonu (01/510 16 76, 051/ 300 380), e-pošti, Facebooku in Msn-ju. Delovni čas: pon.–čet. 15.30 – 17.30. • **POMP - psihosocialna pomoč družinam priseljencev:** celostna obravnava družin in aktivno socialno-kulturno in ekonomsko vključevanje priseljencev v skupnost: učenje slov. jezika, računalniško opismenjevanje, informiranje, medkulturno učenje in delavnice za otroke. ● **Svetovalnica Dravlje:** Individualno in skupinsko svetovanje mladostnikom, staršem in strokovnim delavcem. Pomoč pri reševanju težav v obdobju odrasčanja in vključevanja v socialno okolje, vsak delovnik od 8. do 17. ure. Vse storitve so brezplačne. Več na www.missis.si ali 01/510 16 70. ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju**, Masarykovi 23, Ljubljana nudi zagovornišvo, svetovanje ter podporo in pomoč v skupini za mladoletne in odrasle žrtve spolne zlorabe. Tel. 01/ 43 13 341 in na brezpl. št. 080 28 80 vsak dan od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure, e-naslov: spolna.zloraba@siol.net, splet: www.spolna-zloraba.si ● **Zaupni telefon Samarijan za pogovor v stiski** – 24 ur na dan na brezplačni številki 116 123. ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe** tel.: (01) 306 17 14; številka za zapuščena vozila: tel.: (01) 306 16 25; Redarstvo: tel.: (01) 306 16 32; AMZS, pomoč, vlečna služba, informacije: tel.: 19 87 ● **Služba za pobude meščanov:** tel.: (01) 306 12 82 ● **Okolje: JP Snaga, reklamacije, informacije in naročila:** tel.: (01) 477 96 40 ali (01) 477 96 67; JP Energetika, Center za pomoč uporabnikom: tel.: 080 28 82; dežurna številka Inšpektorata MU MOL, informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: tel.: (01) 306 16 04 ● **Varuh človekovih pravic**, brezplačni klic in informacije: tel.: 080 15 30 ● **Policija:** tel.: 113 ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** tel.: 112 ● **Dnevni center za starejše:** Povšetova, tel.: 01/430 51 520 ● **Zavetišče za živali Gmajnice 30**, tel.: 01/256 02 79. Uradne ure za obiskovalce - delavniki: od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sobote, nedelje in prazniki - od 12. do 15. ure. Za oddajo najdenih živali lahko pokličete kadarkoli 24 ur na dan in najdenčca oddaste.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Rezultati nadzora pitne vode v Ljubljani

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih, skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur.l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

Druge javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani JP Vodovod-Kanalizacija www.vo-ka.si.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode decembra 2011

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Mejne vrednosti za podzemne vode v decembru 2011 niso bile presežene na nobenem merilnem mestu.

Zrak v Ljubljani decembra 2011

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo decembra 2011 zabeležili 10 dni s preseženo dnevno vrednostjo onesnaženosti z delci, tako da je bila na letni ravni od začetka januarja do konca decembra mejna 24-urna vrednost delcev PM_{10} , ki znaša $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, presežena 94-krat. V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011), objavljeno 11. februarja 2011, veljajo od meseca marca 2011 dalje naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je $350 \mu\text{g}/\text{m}^3$ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je $125 \mu\text{g}/\text{m}^3$ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Mejna urna vrednost je $200 \mu\text{g}/\text{m}^3$ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Mejna dnevna vrednost delcev PM_{10} je $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je $5 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Rezultati notranjega nadzora novembra 2011

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			KLEČE, BREST	KLEČE, HRASTJE, JARŠKI PROD
			7. 11. 2011	7. 11. 2011
pH		6,5 - 9,5	7,2	7,6
Elektroprevodnost (pri 20°C)	$\mu\text{S}/\text{cm}$	2500	450	403
Celotni organski ogljik (TOC)	$\text{mg}/\text{l C}$	brez sprememb	<0,5	<0,5
Nitrat	$\text{mg}/\text{l NO}_3$	50	11	12
Nitrit	$\text{mg}/\text{l NO}_2$	0,5	<0,003	<0,003
Sulfat	$\text{mg}/\text{l SO}_4$	250	8,4	15
Klorid	$\text{mg}/\text{l Cl}$	250	7,7	11
Fluorid	$\text{mg}/\text{l F}$	1,5	<0,10	<0,10
Bor	$\text{mg}/\text{l B}$	1	0,011	0,017
Krom	$\mu\text{g}/\text{l Cr}$	50	1,1	1,6
Svinec	$\mu\text{g}/\text{l Pb}$	25	1,5	1,9
Atrazin	$\mu\text{g}/\text{l}$	0,1	<0,05	<0,05
Desetiltrazin	$\mu\text{g}/\text{l}$	0,1	0,05	<0,05
2,6-diklorobenzamid	$\mu\text{g}/\text{l}$	0,1	<0,02	<0,02
Pesticidi - vsota	$\mu\text{g}/\text{l}$	0,5	0,05	<0,05
Trihaloeten in tetrahaloeten - vsota	$\mu\text{g}/\text{l}$	10	<0,5	<0,5
Trihalometani - vsota	$\mu\text{g}/\text{l}$	100	1,3	<0,1
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., februar 2012

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

December 2011

merilno mesto	datum	atrazin	desetiltrazin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		$\mu\text{g}/\text{l}$	$\mu\text{g}/\text{l}$	$\mu\text{g}/\text{l}$	mg/l	$\mu\text{g}/\text{l}$
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	19. 12. 2011	0,019	0,041	-	14	2
Hrastje Ia	19. 12. 2011	0,100	0,100	0,8	21	16
Šentvid IIa	19. 12. 2011	0,026	0,049	-	18	1,3
Jarški prod III	19. 12. 2011	0,013	0,036	-	9,3	2,2
Brest IIa	19. 12. 2011	0,018	0,009	0,6	7,1	0,97

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2011, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani decembra 2011

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	Benzen
Veljavnih podatkov *	99 %	99 %	99 %	78 %	97 %
Povprečna mesečna vrednost	$4 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$61 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$165 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$55 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$3 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Maksimalna urna vrednost	$13 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$144 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$488 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$171 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$7 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Maksimalna dnevna koncentracija	$6 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$82 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$294 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$109 \mu\text{g}/\text{m}^3$	$5 \mu\text{g}/\text{m}^3$
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	10	0

LITERATURE SVETA FABULA

27. 2. – 10. 3. 2012
www.festival-fabula.org

Od 27. februarja do 10. marca že devetič zapored poteka literarni festival Literature sveta - Fabula 2012, ki ga tudi letos sofinancira Mestna občina Ljubljana.

Festival v Ljubljani gosti priznana pisateljska imena in zanimiv spremljevalni knjižni program. Sodelujejo ugledni avtorji iz Slovenije in z vsega sveta, ki se bodo na literarnih večerih v klubu Cankarjevega doma pogovarjali o svojem literarnem ustvarjanju in brali iz svojih del. Gostujejo pisatelji Hanif Kureishi, Leena Krohn, Amitav Ghosh, Mihail Šiškin, Dušan Čater, Mojca Kumerdej, Andrej Skubic, Suzana Tratnik in Goran Vojnović. Obiske spremljajo izidi del pisateljev v slovenskem jeziku.

V letošnjem programu sodelujeta tudi prva pisatelja, ki ju je Ljubljana sprejela v okviru mreže mest zatočišč za pregnane pisatelje ICORN, Ali Amar in Zineb El Rhazoui (oba iz Maroka).

Poleg literarnih nastopov gostujočih avtorjev, ki so osrednji festivalski dogodki, je pripravljen tudi pester program, namenjen najrazličnejšim generacijam bralcev.

Letos je strokovni festivalski fokus namenjen družbeno angažirani literaturi, ki predstavlja precejšen del svetovne in

tudi slovenske literature zadnjih dveh desetletij, ob tem pa je na okrogli mizi s priznanimi slovenskimi strokovnjaki v programu tudi obravnava družbeno angažirane proze med svetovnima vojnoma.

Mednarodni simpozij je namenjen Franzu Kafki, enemu najbolj zanimivih in provokativnih klasikov svetovne književnosti. Po njegovih delih so snemali filme režiserji svetovnega slovesa, kot npr. Orson Welles, njegove like pa so v filmih upodabljali največji zvezdniki.

Del programa je namenjen tudi **najmlajšemu občinstvu**, ki bo s pomočjo pravljicarjev popeljana v čarobni svet branja in knjig, srednješolci pa bodo povabljeni k pisanju kratkih zgodb in najboljši bodo tudi nagrajeni.

Organizatorji festivala niso pozabili niti na tiste, ki jim težke življenjske okoliščine ne omogočajo obiska festivala, zato bodo skupaj z znanimi dramskimi igralci obiskali nekatere bolnišnice, domove za starejše in krizne centre.

Program literarnega festivala Literature sveta - Fabula 2012 in več o dogajanju ter sodelujočih avtorjih na uradni spletni strani festivala.

Foto: arhiv festivala Fabula